

Vlaanderen
is open ruimte

Landinrichting Maasvallei

Landinrichtingsplan Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Eindvoorstel landinrichtingsplan

9 maart 2023

**Vlaamse
overheid**

VLM.be
OMGEVINGVLAANDEREN.be

Colofon

Uitvoerder:

Vlaamse Landmaatschappij
Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
Tel 02 543 72 00

Onder begeleiding van de planbegeleidingsgroep “Landinrichting Maasvallei fase 1”

Samenstelling:

Vlaamse Landmaatschappij, projectteam Maasvallei

Coverfoto: © RLKM

Datum: 9 maart 2023

Status: Eindvoorstel landinrichtingsplan

Inhoud		
Leeswijzer		4
1 Inleiding		5
1.1	Regelgeving landinrichting	5
1.2	Het landinrichtingsproject maasvallei fase 1 vanuit de historiek van het rivierpark Maasvallei	6
1.3	Het Landinrichtingsplan Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht	7
1.4	Inspraak en adviesprocedures	8
2 Gebiedsanalyse		9
2.1	Projectsituering	9
2.2	Gebiedsomschrijving	10
2.2.1	De basis van het fysisch systeem: geologie en bodem	10
2.2.2	Hydrologie	11
2.2.3	Landschap	12
2.2.4	Erfgoed en archeologie	14
2.2.5	Natuur en bos	18
2.2.6	Landbouw	19
2.2.7	Recreatie	20
2.2.8	Demografie en nederzettingen	21
2.2.9	Mobiliteit	22
2.3	Juridische en beleidsmatige aspecten	22
2.3.1	Ruimtelijke ordening	28
2.3.2	Water	37
2.3.3	Natuur en bos	40
2.3.4	Klimaat	41
2.3.5	Landschap en cultuurhistorie	42
2.3.6	Archeologie	44
2.3.7	Landbouw	45
2.3.8	Recreatie	46
2.3.9	Mobiliteit	47
2.3.10	Grinddecreet	47
3 Projectbeschrijving		48
3.1	Visie LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht	48
3.2	Doelstellingen	52
3.3	Inrichtingsconcept	52
4 Inrichtingsmaatregelen		55
4.1	REwildING binnen de historische maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht	56
4.1.1	Heraanleg dorpsplein Meeswijk (maatregel 1.1)	57
4.1.2	Afbraak koterijen Genootstraat (maatregel 1.2)	58
4.1.3	Heraanleg dorpsplein Leut (fase 2) (maatregel 1.3)	59
4.1.4	Opmaak beheerplan voor beschermd sites kerkhof en dorpsgezicht Leut (maatregel 1.4)	60
4.1.5	Opmaak toekomstvisie parochiecentrum Leut (maatregel 1.5)	60
4.1.6	Heraanleg dorpsplein Vucht (maatregel 1.6)	61
4.1.7	Vergroening toegang begraafplaats Vucht (maatregel 1.7)	62
4.1.8	Boom zoekt tuin - uitbreiding subsidiereglement gemeente Maasmechelen (maatregel 1.8)	62
4.1.9	Boom zoekt tuin – sensibiliseringsactie (maatregel 1.9)	63
4.2	REwilding van het Open Maaslandschap via landschapsacupunctuur	63
4.2.1	Verbindingen op grotere schaal (maatregel 2.1.1 – 2.1.2)	65
4.2.2	KLE's bij landbouwers (maatregel 2.2.1 – 2.2.2 – 2.2.3 – 2.2.4)	66
4.2.3	Bomenplan (maatregel 2.3)	67

4.2.4	Leut: groene rust – en ontmoetingsplek achter de begraafplaats (maatregel 2.4)	69
4.2.5	Meeswijk: groene rust – en ontmoetingsplek aan de schutterij (maatregel 2.5)	70
4.2.6	Aanleg grasberm op landbouwperceel op de rand van het beschermd landschap Vilain XIII (maatregel 2.6.a – 2.6.b)	70
4.2.7	Aanleg grasberm langsheen holle weg Kuilenweg (maatregel 2.7.a – 2.7.b)	72
4.3	Een betere toegankelijkheid en groene verbindingen voor bewoners en bezoekers	74
4.3.1	Optimaliseren verbinding Meeswijk en Leut via mobiliteitsplan gemeente Maasmechelen (maatregel 3.1)	75
4.3.2	Heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbinding (maatregel 3.2)	76
4.3.3	Aanleg verkeersremming Kuilenweg/Stroveld (maatregel 3.3)	77
4.3.4	Aanleg autoknip Maasweg/Ringoven (maatregel 3.4)	77
4.4	Het beschermd landschap vilain XIII duurzaam inrichten en beheren	78
4.4.1	Masterplan voor het kasteel en beschermd landschap Vilain XIII (maatregel 4.1)	79
4.4.2	Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk – herverkaveling uit kracht van wet (maatregel 4.2)	79
4.4.3	Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk – recht van voorkoop (maatregel 4.3)	84
4.4.4	Opmaken van een geïntegreerd beheerplan (maatregel 4.4)	85
4.4.5	Bescherming en vernieuwing botanische bomencollectie beschermd landschap Vilain XIII (maatregel 4.5)	85
4.5	Overzichtstabel kostenraming	87
5	Uitvoeringsprogramma en financieringsplan	91
5.1	Uitvoeringsprogramma	91
5.2	Financieringsplan	93
5.2.1	Uitvoering van de maatregelen door de Vlaamse Landmaatschappij	93
5.2.2	Uitvoering van de maatregelen door de gemeente Maasmechelen	94
5.2.3	Uitvoering van de maatregelen door Toerisme Vlaanderen	95
5.2.4	Uitvoering van de maatregelen door Regionaal Landschap Kempen en Maasland	95
5.2.5	Uitvoering van de maatregelen door Bosgroep Limburg vzw	95
5.2.6	Samenvattende tabellen	96
6	Figuren en Tabellen.....	97
7	Kaarten.....	98
8	Bronnen.....	98
9	Bijlagen.....	100
9.1	Bijlage 1: Beschrijving en beoordeling van de effecten	100
9.1.1	Effecten per discipline	100
9.1.2	Discipline “Water” (Impact op het watersysteem of de Watertoets)	105
9.1.3	Voortoets	115
9.2	Bijlage 2: Instrumentenafweging en verantwoording	116
9.2.1	Het beoogde resultaat	117
9.2.2	De mogelijke instrumenten	119
9.2.3	Afweging van de criteria	121
9.2.4	Financiële afweging van de instrumenten	130
9.2.5	Kostenafweging	132

////////////////////////////////////

De Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, heeft op 23 april 2015 aan de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht heeft gegeven om een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject ‘Maasvallei – fase 1’ uit te voeren. Op basis van dat onderzoek werd op 15 juli 2016 door de Vlaamse Regering beslist om een landinrichtingsproject in te stellen voor de planzones ‘Maasvallei – Kessenich/Ophoven’ en ‘Maasvallei – Leut/Meeswijk’.

Bij de instelling van het landinrichtingsproject Maasvallei door de Vlaamse Regering op 15 juli 2016 werd een budget van €1.000.000 subsidie landinrichting gereserveerd voor enerzijds het segment Kessenich (€500.000) en anderzijds het segment Meeswijk/Leut (€500.000). Nadien werd Vucht opgenomen in het segment Meeswijk/Leut waardoor deze €500.000 ontoereikend was om de drie dorpen en het omliggende cultuurlandschap op een gelijkwaardige manier in te richten en zo een voldoende impact te creëren op de omgevingskwaliteit. Op 30 oktober 2020 heeft de Vlaamse Regering een bijkomend budget van €300.000 gereserveerd voor het landinrichtingsproject Maasvallei fase 1.

1.3 HET LANDINRICHTINGSPLAN HEERLYCK MEESWIJK, LEUT EN VUCHT

Het voorliggende landinrichtingsplan “Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht” (LIP Heerlyck MLV) is het tweede landinrichtingsplan (LIP) in uitvoering van het landinrichtingsproject Maasvallei fase 1.

Zie Kaart 1: Situering LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht binnen LI Maasvallei Fase 1

In het onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid van het landinrichtingsproject ‘Maasvallei – fase 1’ werden volgende doelstellingen voor de regio vooropgesteld:

- Kwaliteiten en functies (ruimtelijk, landschappelijk, ecologisch, toeristisch, ...) binnen het RivierPark Maasvallei herstellen, versterken en ontwikkelen;
- Streven naar synergie tussen functies en belangen, gebruik makend van bestaande samenwerking;
- Structureel bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het Plan van Aanpak Maasvallei;
  - o herwaarderen van een aantal Maasdorpen tot een “snoer van Maasdorpen”;
  - o investeren in ruimtelijke kwaliteit, landschaps – en erfgoedwaarden
    - verbondenheid tussen de Maasdorpen onderling en verbondenheid tussen de dorpen en de Maasvallei versterken;
    - versterken van markante punt – en lijnvormige landschapsstructuren;
    - realiseren van (onderdelen van) natuurverbindingen;
    - zorg dragen voor de kasteeldomeinen;
  - o gebruiken van de huistijl van de Maasvallei;
  - o aantakken op en versterken van recreatieve netwerken.

Het LIP Heerlyck MLV heeft specifiek volgende doelstellingen:

De omgevingskwaliteit in en rond de drie maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht wordt verhoogd. De historische Maasdorpen krijgen opnieuw meer karakter via een doordachte inrichting. Het landinrichtingsplan zal daarnaast de verbinding versterken tussen de Maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht, verbinding met elkaar en met het omliggende landschap. Verbindingen vinden plaats op verschillende niveaus; veiligere trage verbindingen voor de ‘zwakke’ weggebruiker en landschappelijke verbindingen via bijkomende kleine landschapselementen.

Er wordt uitgegaan van landschapsacupunctuur, een puntsgewijze aanpak in het open landschap en in de dorpen. Wat heeft het dorp, het landschap, de flora en fauna nodig en hoe wordt dit gebruikt door de mens. En wat is de behoefte vandaag van de gebruikers (bewoners, kind, landbouwer, recreant, ...), dit alles opgehangen aan het unieke verhaal van deze dorpen aan de Maas.

//

Advies/bezwaar	Inhoud	Voorstel tot aanpassing
Advies gemeente Maasmechelen Bezwaar 111, 113, 117, 123, 124, 125	m.b.t. parkeermogelijkheden plein Meeswijk en andere detailvragen (maatregel 1.1)	Maatregel 1.1 <u>aanpassen</u> , tekstueel randvoorwaarden volgens advies gemeente verduidelijken en opmerkingen integreren (ontwerpschets (fig. 22) uit eindadvies LIP halen) Voetbalgelegenheid verplaatsen naar maatregel 2.5
Advies gemeente Maasmechelen Bezwaar 111, 113, 121	m.b.t. overlooparking, kiezelparking en ruimte voor evenementen plein Leut (maatregel 1.3)	Maatregel 1.3 <u>aanpassen</u> , tekstueel randvoorwaarden volgens advies gemeente verduidelijken en opmerkingen integreren (ontwerpschets (fig. 27) uit eindadvies LIP halen)
Bezwaar 111	m.b.t. parochiecentrum Leut als opbergruimte voor Jong Leut (maatregel 1.5)	Maatregel 1.5 <u>niet aanpassen</u>
Advies gemeente Maasmechelen Advies 127, 128	m.b.t. petanqueveld plein Vucht (maatregel 1.6)	Maatregel 1.6 <u>aanpassen</u> , tekstueel randvoorwaarden volgens advies gemeente verduidelijken (ontwerpschets (fig. 30) uit eindadvies LIP halen)
Bezwaar 120	m.b.t. grasberm rand beschermde landschap Vilain XIII (maatregel 2.6)	Maatregel 2.6 <u>niet aanpassen</u>
Advies gemeente Maasmechelen Bezwaar 1-71, 72-107, 108-109, 110, 112, 113, 115, 116, 118, 119, 122, 120, 126	m.b.t. heraanleg Dreef als autoluwe verbinding (incl. éénrichtingsverkeer St. Pietersstraat) (maatregel 3.1.)	Maatregel 3.1. <u>aanpassen</u> (uitwerking en opname in mobiliteitsplan gemeente Maasmechelen)
Advies gemeente Maasmechelen Bezwaar (1-71, 72-107, 108, 109, 112, 113)	m.b.t. heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbinding (maatregel 3.2)	<u>Toevoegen</u> milderende maatregelen (verkeersveiligheid kruispunt en tractorsluis) aan maatregel 3.2
Advies gemeente Maasmechelen Bezwaar 1-71, 72-107, 108, 109, 111, 112, 113	m.b.t. heraanleg veldweg Leut – Winterdijk (maatregel 3.3)	Maatregel 3.3 <u>schrappen</u>
Bezwaar 120	m.b.t. perimeter herverkaveling uit kracht van wet (maatregel 4.2)	Maatregel 4.2 <u>niet aanpassen</u>
Bezwaar 113	m.b.t. recht van voorkoop (maatregel 4.3)	Maatregel 4.3 <u>niet aanpassen</u>
Advies Provincie Limburg	m.b.t. inzet KLE's (incl. poelen) in verbindingzones	Geen aanpassing
Advies Provincie Limburg	m.b.t. landbouw	Term sneuvelplan verduidelijken (p. 65) bij maatregel 2.6. expliciet verwijzen naar instrumentafweging voor motivatie Bij maatregel 4.2. procedure verduidelijken
Advies Provincie Limburg	m.b.t. ruimtelijk beleid	Selectie uit voorontwerp Ruimtepact 2040 aanvullen
Advies Provincie Limburg	M.b.t. Limburgse Bosgroepen	Bosgroep Limburg vzw als naam gebruiken en aanvulling opnemen bij maatregel 2.3

2 GEBIEDSANALYSE

2.1 PROJECTSITUERING

Het projectgebied van het LIP Heerlyck MLV ligt op grondgebied van de gemeente Maasmechelen in de provincie Limburg en bevat drie (van de negen Maasmechelse) kernen: Meeswijk, Leut en Vucht. Het heeft een oppervlakte van 1610 ha.

Zie Kaart 2: Situering LIP .

Het projectgebied is gelegen in het Maasland en wordt begrensd door de Maas in het oosten, de grens met Dilsen-Stokkem in het noorden, de rijksweg N78 en de Zuid-Willemsvaart in het westen en de E314 en Weg naar Geneuth in het zuiden.

////////////////////////////////////

De eigenheid en het karakter van de drie dorpen worden ruimtelijk in sterke mate bepaald door:

- de natuurlijke ligging langs de oever van de grillige regenrivier de Maas, die historisch gezien een eilandenrivier was en talrijke rivierverleggingen kende;
- de economische oriëntatie op de Maas, die de Maasdorpen aan beide zijden van de rivier tot een sterk verbonden gemeenschap maakt;
- de ligging van de dorpen in het mijnverzakkingsgebied;
- de landbouwactiviteiten in de vruchtbare uiterwaarden.

2.2 GEBIEDSOMSCHRIJVING

2.2.1 De basis van het fysisch systeem: geologie en bodem

Door de Maas werden tijdens de ijstijden enorme grindpakketten aangevoerd uit de Ardennen, Vogezen, Lotharingen en het Samber-stroomgebied. De Moezel behoorde toen immers nog tot het stroomgebied van de Maas om later aangetapt te worden door de Meurthe die afwatert naar de Rijn. Een enorme verscheidenheid aan gesteenten is dan ook in het grind te ontdekken.

Tijdens de interglacialen (warmere tussenperioden tussen de opeenvolgende ijstijden) schuurde de verwilderde rivier zich meermaals uit in haar eigen puinkegel hetgeen aanleiding gaf tot de Kempen, het middenterras (meest westelijke uitschuring van de Oude Maas) en de alluviale vlakte.

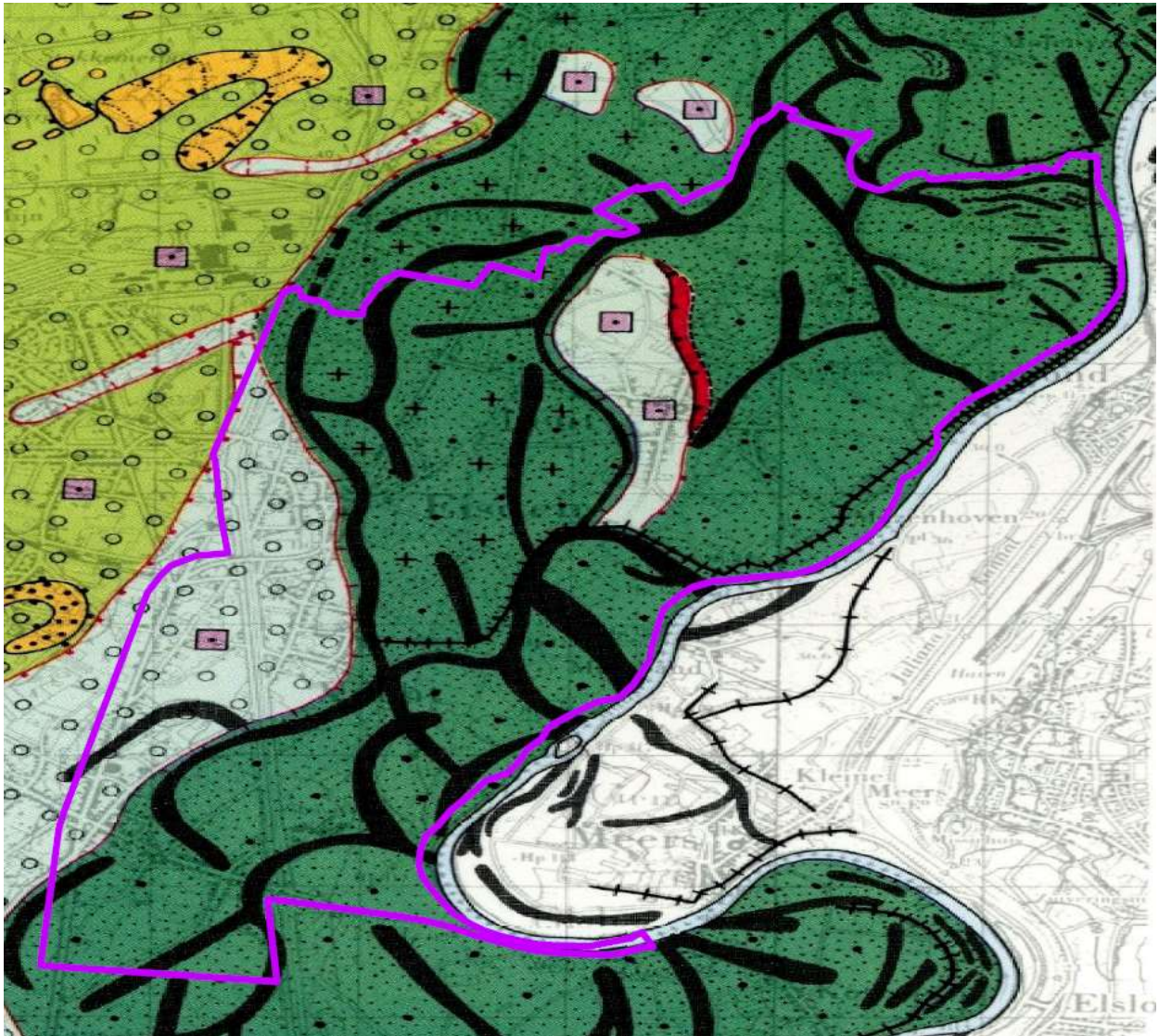
De basis van het huidige landschap wordt gevormd door het terras van Maasmechelen. Dit terras is gevormd in het laat-Weichseliaan (tussen ca. 14.500 en 11.500 jaar geleden) en behoort tot de Kempenblok (De Knijf et.al, 2000). Oorspronkelijk lag de rivier de Maas westelijker dan de huidige loop en kende ze een meanderend verloop; in de loop der eeuwen verlegde de bedding zich naar haar huidige ligging. In het landschap zijn her en der nog oude meanders van de Maas herkenbaar aan de lage ligging en de hoge vochtigheid.

In het noorden van de gemeente ligt een iets hoger gelegen interstadiale terrasvlakte (IT), het zogenaamde dekzandeiland van Leut.

Het projectgebied kan opgesplitst worden in de eigenlijke Maasvlakte (de alluviale vlakte met de uiterwaarden) enerzijds en het laagterras van de Maas anderzijds.

De alluviale vlakte bestaat uit vruchtbare zandlemige tot kleiige gronden met een grindbed op matige diepte. De alluviale vlakte wordt door een kleine steilrand gescheiden van de lage terrassen, bestaande uit eolische dekzanden. De Heirstraat vormde historisch-morfologisch ongeveer de scheiding tussen het laagterras en de alluviale vlakte. Ten zuiden van Vucht wordt de grens met dit terras gevormd door de buitenoever van een verlaten meanderbocht, ter hoogte van de Langbroeksbeek en de huidige winterdijk (zie Figuur 1). Tot het dekzandgebied van de laagterrassen behoren ook enkele ‘eilanden’ in de alluviale vlakte, die gespaard zijn gebleven van de laterale erosie van de Maas. Het belangrijkste omvat de dorpskern van Leut tot bij de windmolen Nieuw Leven. Daarnaast zijn er talrijke verlaten stroomgeulen van de Maas in de alluviale vlakte.

Figuur 1: Uittreksel uit de geomorfologische kaart van de Maasvallei (Paulissen, 1973)

2.2.2 Hydrologie

Het gedeelte van de Maas dat de grens vormt tussen Vlaanderen en Nederland kan omschreven worden als een snelstromende, grotendeels onbevaarbare rivier, die zich over de ondiepe grindbanken een weg baant (De Knijf et.al, 2000). Kenmerkend voor een regengevoede middenlooprivier zijn sterk wisselende waterstanden en een grof, grindig substraat. Ter hoogte van Maastricht wordt een groot gedeelte van het water afgetapt naar de Zuid-Willemsvaart en het Julianakanaal, waardoor de Maas niet bevaarbaar is voor scheep – en pleziervaart ter hoogte van Maasmechelen.

Tussen Rekem en Grevenbicht heeft de Maas eeuwenlang een groot vlechtwerk van hoofdgeulen, nevengeulen en oude geulen gevormd. De historische Maas had een breedte van minstens 150 m, pas vanaf de tweede helft van de 19de eeuw werd ze verregaand 'geregulariseerd'. De natuurlijke oeverloop werd opgehoogd tot een zomerdijk. Op 500 m à 2 km werden winterdijken gebouwd om zich tegen de steeds terugkerende overstromingen te beschermen. Tussen beide gebieden liggen de uiterwaarden die periodiek

Het traditionele uiterwaardenlandschap van de Maas kende een grote variatie aan kleine landschapselementen en dankte hieraan zijn ecologische en landschappelijke waarde. Dit cultuurlandschap ontstond door bedijking en cultivering vanaf het midden van de vorige eeuw.

Duidelijke cultuurelementen zijn de dijken. De winterdijk vormt een langgerekte entiteit doorheen de Maasvlakte en is landschapsbepalend. De aanwezigheid van de winterdijk wordt benadrukt door de inschakeling binnen het toeristisch – recreatief (fiets-)netwerk. Ze werd aangelegd om de dorpen te beschermen en zomerdijken om land op het water te winnen.

Figuur 2: Uitsnede uit de kabinetskaart van Ferraris (ca. 1777) (Legende: (hakhoutbos (R), bos (B), akkers (T), hooilanden (P), heide (B.re), weideland (Pat)

De historische bedijking van de Maas is al op de Ferrariskaart (ca. 1777) zichtbaar (Figuur 2). Uit de Tranchotkaart (ca. 1810) (Figuur 3) blijkt dat het natuurlijk overstromingsgebied van de Maas in de 19de eeuw verder was ingeperkt door een aaneengesloten winterdijk vanaf de kern van Vucht tot het kasteelpark van Vilain XIII. Deze winterdijken vormen nog steeds duidelijke reliëflijnen in het landschap. Andere werden verhard en als weg gebruikt (Land, 2013). De Maas werd pas vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw echt ‘geregulariseerd’ door de aanleg van zomerdijken op ongeveer 100 meter aan weerszijden van de rivier, in navolging van de verdragen tussen België en Nederland van 1830-1843.

Bij de overstromingen in december 1993 en januari 1995 moesten Leut en Meeswijk geheel ontruimd worden. Beide dorpen liggen sinds enkele tientallen jaren in een mijnverzakkingsgebied, waardoor een eventuele dijkdoorbraak langs de Maas extra zware gevolgen zou hebben. Ook meer recent, in juli 2021, heeft de Maas zijn volledige winterbed ingenomen, de winterdijken zijn toen net niet overstroomd. De dorpen Meeswijk, Leut en Vucht werden uit voorzorg geëvacueerd. I.f.v. hoogwaterveiligheid is momenteel een project in voorbereiding ter hoogte van Meeswijk.

Figuur 3: Uitsnede uit de Tranchotkaart (ca. 1810) (Legende: (hakhoutbos (R), bos (B), akkers (T), hooilanden (P), heide (B.re), weideland (Pat))

De Zuid-Willemsvaart vormt de scheiding tussen het dichtbebouwde weefsel van de centrale verstedelijkte band en het open landschap van de Maasvallei.

Het landschap is door de intensieve grindwinning vanaf de jaren 1950 grondig veranderd. Vandaag getuigt de waterplas Maesbempder Greend tussen Vucht en Leut hiervan.

2.2.4 Erfgoed en archeologie

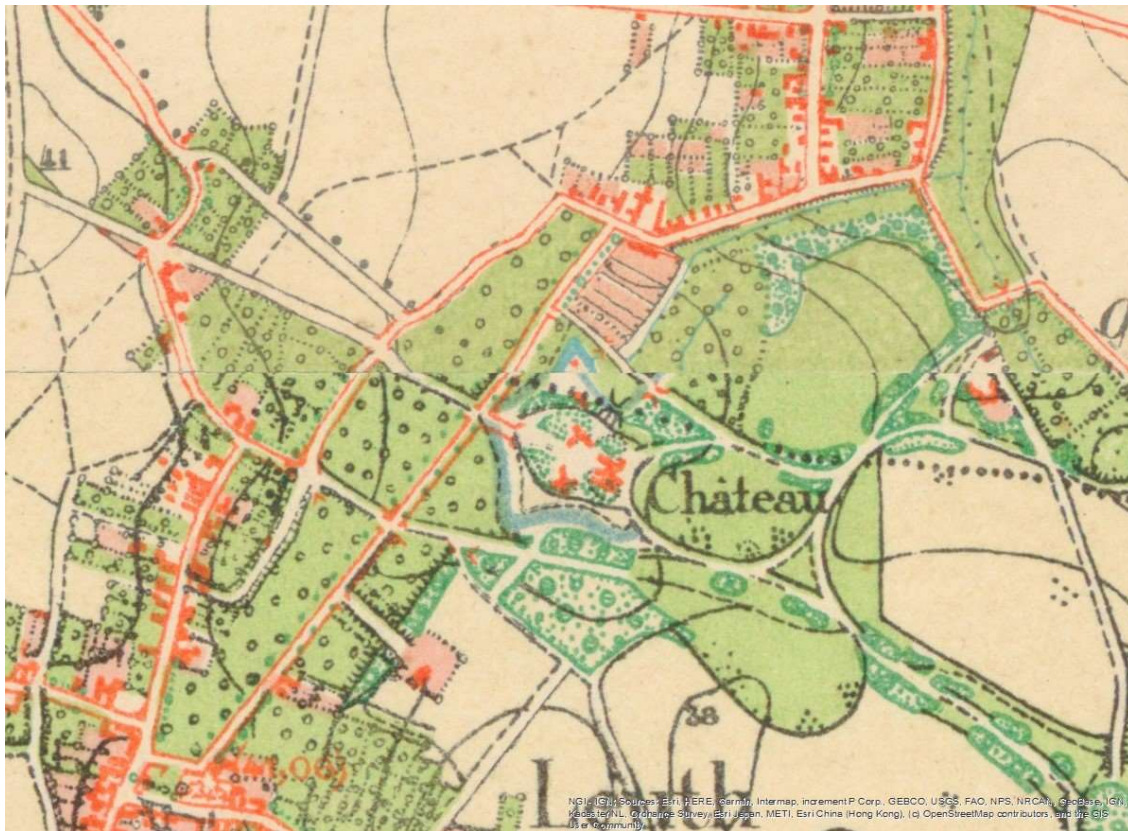
De eerste vermelding van Meeswijk stamt uit 946 als Masvik, nederzetting aan de Maas. Het dorp Leut¹ is wellicht ook van Frankische origine. De eerste vermelding van Leut is waarschijnlijk als Neuta, in 1034. De heerlijkheid Leut wordt voor het eerst vermeld in 1274. Het had een typisch Maaslands uitzicht: één straat parallel met de loop van de Maas, met loodrecht daarop een hoofdweg naar de westelijk gelegen Romeinse Heerbaan. Richting de Maas, oostelijk, ligt nog steeds het gehucht Mzenhoven, waarschijnlijk gegroeid rond één hoeve.

¹ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Leut> Leut betekent lieden (lees: kolonisten) of lager gelegen gebied. In 1178 gespeld als Lotte, 1255 Lude, 1310 Leuthe, 1400 Loyte, 1427 Luyde, 1497 Louyt, 1592 Leudtz, 1620 Luyt, 1743 Loeuth, 1878 Leuth en vanaf 1930 Leut. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Meeswijk> en <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vucht>

werd het kasteel gekocht door Toerisme Vlaanderen. Een restauratiedossier met een vernieuwde invulling en functie van het kasteel is in opmaak.

Figuur 5: Uitsnede uit de topografische kaart uit 1873

Archeologie

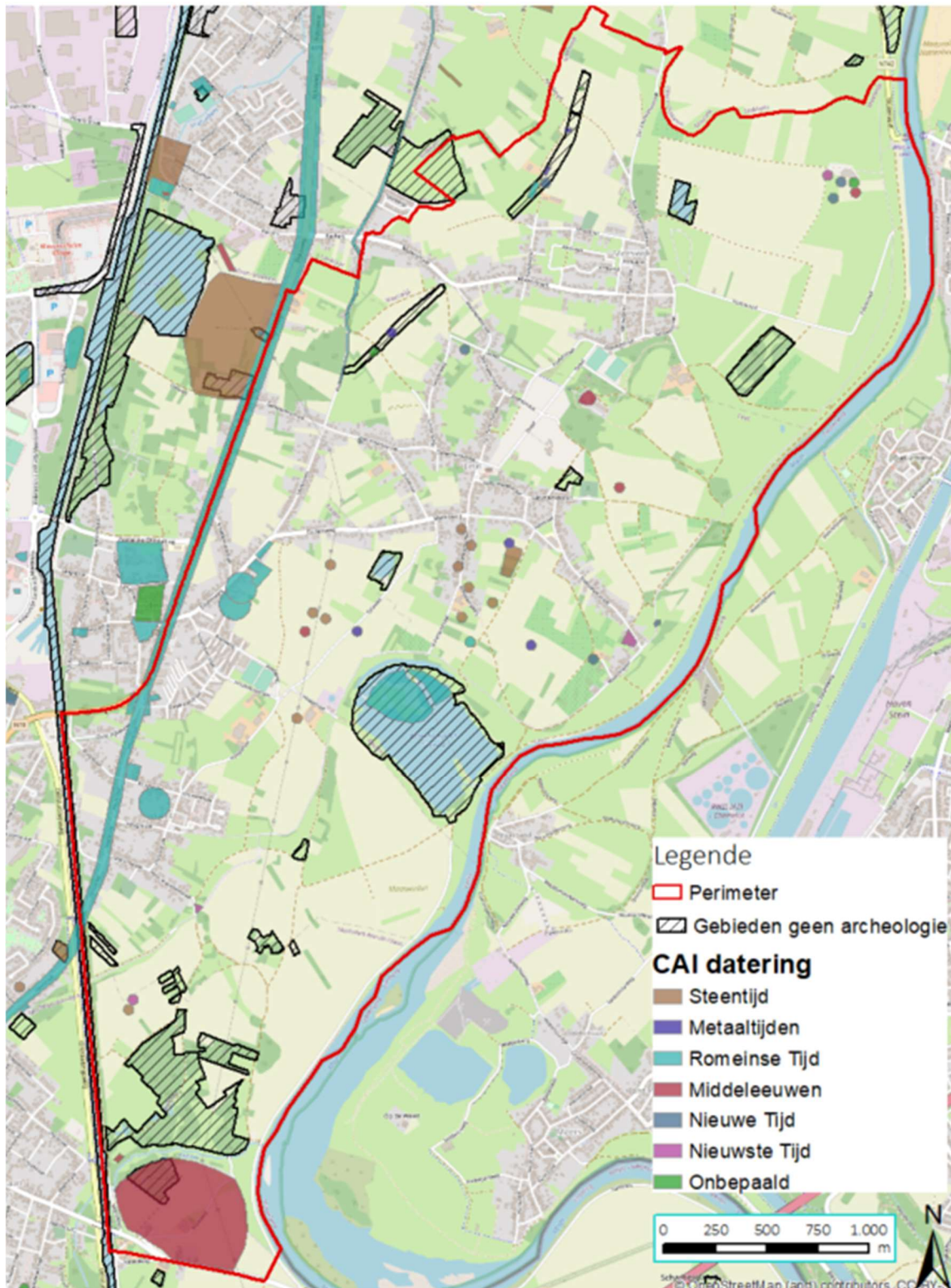
De archeologische verwachting van de Maasvallei (Isarin, 2015) hangt voor een groot stuk samen met de ontstaansgeschiedenis van de vallei zelf (zie 2.2.1); waarbij de Maas in de loop der eeuwen de bedding verlegde naar haar huidige ligging.

Het zijn de hoger gelegen en overstromingsvrije gedeelten die, met name in de pre- en protohistorie, voor bewoning werden uitgekozen door de mens. De archeologische vindplaatsen zijn terug te vinden op Figuur 6. De oudste gebruikssporen in de huidige gemeente Maasmechelen bestaan uit vuurstenen werktuigen en een vermoedelijke afslagbijl die vanaf ongeveer 10.000 voor Christus (midden- en nieuwe steentijd) zijn achtergelaten.

Tijdens de metaaltijden (2100-57 voor Christus) fungeerde de Maasvallei, net als de andere grote valleien van de Noordwest Europese laagvlakte, als een corridor van verkeer en contacten. Uit de talrijke vondsten uit de vroege en midden bronstijd blijkt dat de Maasvallei in die periode al intensief bewoond werd.

Vindplaatsen uit de vroegste periodes (steentijden en metaaltijden, tot 57 v. Chr.) worden over het algemeen aangetroffen op de hoger gelegen, goed gedraineerde, droge ruggen in de buurt van water. Omdat het alluviale Maasterras een grote landschappelijke dynamiek kende, kunnen in het hele projectgebied vondsten uit de steen- en metaaltijden aangetroffen worden. Op basis van de bestaande vondstmeldingen was met name het hoger gelegen dekzandeland van leut een aantrekkelijk plek voor bewoning.

////////////////////////////////////

Figuur 6: de bekende archeologische vindplaatsen (CAI)

Waren de aanwijzingen voor bewoning in de metaaltijden eerder schaars, voor de Romeinse tijd zijn veel meer aanwijzingen. Ook in de Romeinse tijd had men een voorkeur voor hoger gelegen, goed gedraineerde, droge

ruggen in de buurt van water. De meeste bekende vindplaatsen hangen echter samen met de aanwezigheid van het noord-zuid traject van de Romeinse heirbaan Kinrooi-Maastricht, die aan de westkant van de gemeente Maasmechelen gelopen heeft. Men vermoedt dat het tracé van de weg ongeveer overeenkomt met de Rijksweg (Maasmechelen), Kuilenweg (Leut), Leuterweg en Eisdeweg (Eisden) en Heirstraat (Vucht), maar er zijn (zeker voor het noordelijke deel) ook andere mogelijkheden. Uit de rest van de gemeente zijn nog nauwelijks vindplaatsen uit de Romeinse tijd bekend. Bij de grindwinning werden verschillende losse archeologische vondsten uit de Romeinse tijd gedaan.

Er zijn verschillende aanwijzingen voor een voortzetting van de Romeinse bewoning in de vroege (5^e – 9^e eeuw na Chr.) en volle middeleeuwen (10^e – 11^e eeuw).

Andere vondsten hangen (mogelijk) samen met de huidige dorpskernen in de gemeente. Aan de Ganzenpoelstraat in Park Vilain XIII zijn vondsten uit de Karolingische periode (8ste-10de eeuw) aangetroffen. Wellicht hangt deze site samen met de oudste kern van Leut.

Vermeldenswaardig is ook het bestaan van een crashsite van een Messerschmitt Fb 108 Taifun. Het vliegtuig heeft op 10 januari 1940 een noodlanding gemaakt op de hoek Invasiestraat- Winterdijk Maasmechelen. Hierbij zijn de geheime Duitse aanvalsplannen tegen België en Nederland aan het licht gekomen. Er is een gedenkteken opgericht.

2.2.5 Natuur en bos

Natuurgebied Maaswinkel – Maesbempder Greend

Door ontgrinding van de Maesbempder Greend is een grote waterplas ontstaan. Na stopzetting van de activiteiten heeft de natuur er zijn gang kunnen gaan. In de uiterwaard langs de plas komen talrijke typische kruiden van de Maasvallei voor, zoals kleine kaardebol, poelruit, wilde marjolein... Het is een ruig gebied met grote natuurwaarde. Het graasgedrag van gallowayrunderen en konikpaarden zorgen er voor een gevarieerde structuur.

Wat meer zuidelijk ligt het natuurgebied Maaswinkel. Het kleinschalig landschap hier vindt zijn oorsprong in de voormalige steenbakkerij. Er werden op verschillende plaatsen putten uitgegraven voor de winning van klei om bakstenen te maken. Nu vormen ze een thuis voor verschillende soorten amfibieën. Het natuurcomplex Maaswinkel behoort bijna volledig tot het overstroombare deel van de Maasvallei. Het gebied bevat een oude Maasarm en stroomgeulen en er worden nog heel wat kleine landschapselementen gesitueerd.

Natuurpunt vzw staat in voor het beheer van het natuurgebied Maesbempder Greend en Maaswinkel.

Natuurgebied Mazenhoven

In 2010 realiseerde De Vlaamse Waterweg nv (toen nv De Scheepvaart) een nevengeul ter hoogte van Mazenhoven. Bij hoge waterstanden stroomt hier Maaswater door tot in de waterplas. Ook hier komen typische Maaskruiden voor en is het een waardevol natuurlandschap. Limburgs Landschap vzw staat in voor het beheer van het gebied Mazenhoven en maakt voor het gebied gebruik van grote grazers, Galloways en konikpaarden.

Kraaienbosje

Het Kraaienbos is een klein bosreservaat, beheert door het ANB, dat zich vooral kenmerkt door een aantal plantensoorten die mogelijk op een stinzenmilieu² wijzen (sneeuwkllokje, sterhyacint, narcissen), wat betekent dat het vermoedelijk ooit deel uitmaakte van het Engels park van Vilain XIII.

---

² Stinzenplanten zijn soorten die afkomstig zijn van buiten Vlaanderen en als statussymbool geïntroduceerd werden in Engelse landschapstuinen rond kastelen.

Vermoedelijk is het Kraaienbos ook een oud bos vermits oudbosplanten zoals bosanemoon en vingerhelmbloem abundant aanwezig zijn. Soorten als kraailook wijzen wat bostype betreft in de richting van oobos, maar er is meer onderzoek nodig om het juiste bostype te bepalen, al wordt vermoed dat alleen al door de geringe oppervlakte van het Kraaienbos het eerder om een verarmde, zogenaamde rompgemeenschap zal gaan.

Stroomdalgraslanden

Nabij Vilain XIII ligt een uitzonderlijk waardevol gebied wat betreft natuurwaarden (Dupae, 2018).

Die vegetaties kenmerken zich vooreerst door hun *bijzonder hoge soortenrijkdom*, bv. meer dan 140 hogere planten in 1(!) perceel. In een huidig landbouwkundig 'normaal' gebruikt perceel gaat het maximaal om 20-30 soorten.

De vegetaties van het gebied kenmerken zich niet alleen door hun bijzonder hoge soortenrijkdom, maar ze bevatten ook *tal van erg zeldzame en bedreigde soorten* (bv. ruige scheefkelk, rozetkruidkers of voorjaarszegge), en daarnaast groeien er ook nog *meerdere zogenaamde stroomdalplanten* zoals kruisdistel, gevlekte dovenetel, heksenmelk of vetkruiden. Stroomdalplanten komen zoals het woord al zegt, voor in het dal van grote rivieren en zijn vaak met het water aangevoerd uit meer zuidelijke streken. Door de specifieke combinatie van die stroomdalplanten met soorten van eerder zure milieus (bv. muizeoor, schapegras, grote tijd) én van kalkplanten zoals ruige weegbree, kleine pimpinel of gulden boterbloem, ontstaan zogenaamde stroomdalgraslanden, zonder meer een uniek vegetatietype in Vlaanderen. Stroomdalgraslanden zijn in Europa immers bijzonder zeldzaam én bedreigd. Ze beperken zich in Europa tot België, Nederland en Duitsland. Dat geeft het studiegebied een internationale verantwoordelijkheid over hun beheer. Bovendien is het studiegebied extra waardevol omdat hier alle types stroomdalgraslanden van de lage landen aanwezig zijn!

Stroomdalgraslanden zijn gebonden aan hooggelegen laag dynamische plekken in het rivierenlandschap, maar worden zelden overstroomd. De bodem is nutriëntenarm en wordt begraasd. Vermits de historische bedijking rond het studiegebied dateert van rond 1614, na de laatste Maasverplaatsing, dateren stroomdalgraslanden in het studiegebied mogelijks al van voor die tijd. Immers, hoe kan anders het erg hoge soorten aantal, inclusief vele stroomdalsoorten die in principe door overstromingen van de Maas moeten aangevoerd worden, verklaard worden? Dergelijke graslandvegetaties zijn m.a.w. onvervangbaar. Ze zijn niet meer opnieuw te ontwikkelen o.m. omdat ze ontstaan zijn onder historische omstandigheden die definitief verdwenen zijn.

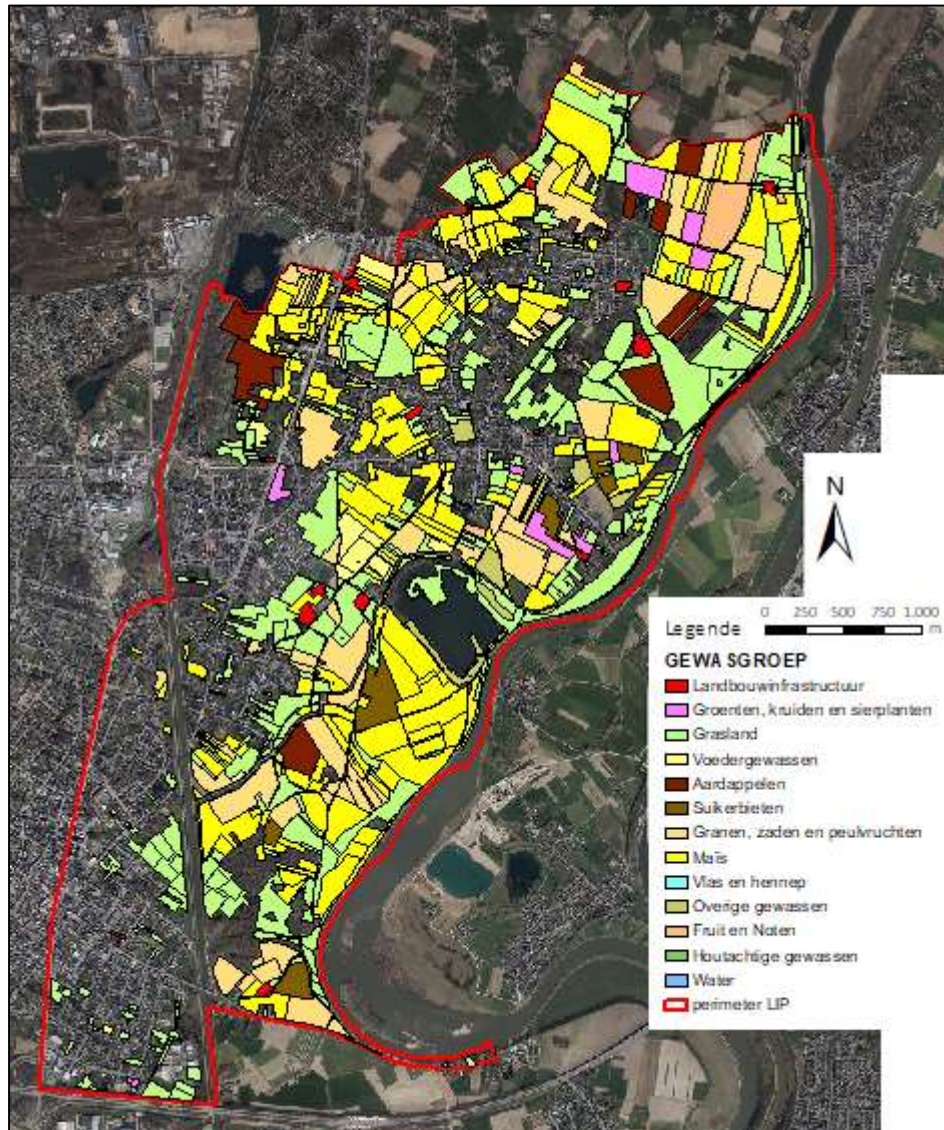
Uit het onderzoek blijkt tot slot dat het *beheer* van de afgelopen decennia de uitzonderlijke natuurwaarde van het gebied bestendig heeft.

2.2.6 Landbouw

Het agrarisch grondgebruik hangt hoofdzakelijk samen met de open ruimte structuur van de Maasvallei. Het alluviaal landschap van de Maas is bekend om de vruchtbare landbouwgronden. Het is dan ook van oudsher een landbouwgebied met een geconcentreerde en aaneengesloten structuur. Binnen de winterdijken staat de landbouw onder sterke druk van natuurontwikkeling en hoogwaterveiligheid.

Het projectgebied behoort tot de landbouwstreek zandleemstreek.

Figuur 7: Teeltregistratie (bron: Dept. L&V, toestand 2019)

De voornaamste bedrijfstypes of hoofdtakken zijn veehouderij en akkerbouw, hetgeen zich vertaalt in de teeltstructuur (zie Figuur 7). De voornaamste gewassen zijn maïs, grasland en granen. Binnen de perimeter van het landinrichtingsplan zijn een 57-tal landbouwbedrijven actief (Dept. L&V 2019), waarvan 18 met bedrijfszetel binnen het project. Ondertussen zijn er wel al enkele bedrijven niet meer actief.

Binnen de groene gewestplanbestemmingen (zie Kaart 3) is er nog tamelijk wat landbouwgebruik, gedeeltelijk in agrarisch natuurbeerb of met beheerovereenkomsten.

2.2.7 Recreatie

In het projectgebied is een wandelgebied uitgewerkt dat de verschillende natuurkernen aandoet, een fietsroutenetwerk, diverse verblijfs- en horecagelegenheden, een levendige couleur lokale (carnaval, schutterij van Meeswijk) en uiteraard de Maas zelf, waar in dit projectgebied o.a. op kan gekajakt worden.

////////////////////////////////////

Wandelen en fietsen

Leut is het startdorp voor de 5 bewegwijzerde wandellussen van het wandelgebied Leut. Er zijn echter ook startparkings aanwezig in Vucht en Meeswijk, allen van op de Rijksweg aangegeven. Verder is er in Leut een zoektocht uitgewerkt voor gezinnen en wordt het cultuurhistorisch erfgoed ontsloten via de Erfgoedapp. Rond Vilain XIII is verder nog een bomenwandeling en een kinderwandeling 'het kasteel van Pipa'. In het westen van het projectgebied is het mogelijk een wandeling door de bomen te maken op het kruinenpad te Eisden ('t Greven). Er is ook een grensoverschrijdende langeafstandwandeling van 132 km die het projectgebied passeert.

Voor alle leeftijden en doelgroepen is het mogelijk het RivierPark Maasvallei te ontdekken onder begeleiding een Maas Verkenner. Dit is een gids die in een excursie meer vertelt over de Maas, haar geschiedenis en de bewoners in en langs het water. Daarnaast zijn er ook natuurgidsen van Limburgs Landschap en Natuurpunt actief, alsook gidsen van de gemeente Maasmechelen.

Ook het fietsroutenetwerk passeert het projectgebied. Er is een grensoverschrijdende fietskaart van het RivierPark Maasvallei beschikbaar, waardoor aansluiting met het fietsroutenetwerk in Nederland en Duitsland naadloos mogelijk is. De Maas oversteken doe je met het autoveer van Meeswijk of hoog boven de vallei via het fietspad langs de E314.

Verblijfsrecreatie – horeca

Binnen het projectgebied zijn verschillende horeca en verblijfsmogelijkheden aanwezig, al wordt het aanbod eerder als gering beschouwd. Bijzonder aan dit projectgebied is dat een aantal van deze mogelijkheden in erfgoedlocaties gevestigd zijn, zoals d'Uyterwaerde.

Couleur locale

In Meeswijk is de Schutterij Sint-Laurentius gevestigd aan de rand van het dorp, langsheen de Rachelsbeek. De dorpen in het projectgebied kennen een levendige carnavalstraditie. In Vucht is een heemkring 'Vochte' aanwezig. De kerk te Leut is bovendien ook een locatie waar CC Maasmechelen diverse culturele activiteiten organiseert.

Waterrecreatie

Op een stuk vrij afstromende Maas kan je met de kajak en raft de Maas afvaren. De startplaatsen zijn Smeermaas (Lanaken) en Geneuth (Maasmechelen), stopplaats is het veer van Meeswijk. Op de Zuid-Willemsvaart is een passantenhaven aanwezig voor vaarders die de Willemsroute (rustige vaarroute tussen Maastricht en Weert) afvaren.

2.2.8 Demografie en nederzettingen

De gemeente Maasmechelen telt 39.161 inwoners op 1 januari 2021. Daarvan zijn een groot aandeel (+59%) personen van buitenlandse herkomst. Binnen het LIP wonen in 2022 ongeveer 4700 inwoners³. De Maasdorpen zijn landelijke nederzettingen met een relatief compacte kern, van waaruit sterk bebouwde linten uitwaaiëren in een open landschap. Recent zijn in het centrum van Vucht en Meeswijk nieuwe woonwijken ontwikkeld om jonge gezinnen aan te trekken.

De Maasdorpen Leut, Meeswijk en Vucht zijn residentiële kernen. Naast wonen komen er een aantal verweven functies voor. Het betreft dagdagelijkse basisvoorzieningen zoals lokale winkels, scholen, voetbalterreinen, ... Voor meer grootschalige voorzieningen zijn de inwoners van deze kernen aangewezen op Eisden – Tuinwijk, Mechelen aan de Maas en Maasmechelen.

³ Gegevens gemeente Maasmechelen januari 2022 voor Leut, Meeswijk, Vucht (zonder Vucht dorp/cité)

2.2.9 Mobiliteit

De gemeente Maasmechelen maakt de omschakeling van ‘Koning auto’ naar ‘Keizer fiets’. Autoluwere wegen met meer aandacht voor zachte weggebruikers en trage verbindingen zijn hierbij zeer belangrijk. De leefbaarheid van kernen moet verhoogd worden door bewoners/bezoekers terug op straat elkaar en de natuur te laten ontmoeten. De beleving van de mooie gemeente staat hierbij centraal.

Belangrijkste straten i.f.v. de maatregelen uit voorliggend LIP zijn lokale wegen met éénrichtingsverkeer (Dreef, Koetestraat tussen Genootstraat en Sint-Pietersstraat) of tweerichtingsverkeer (Sint-Pieterstraat, Koetestraat tussen Dreef en Sint-Pietersstraat). Er zijn geen aparte fietspaden, deze zijn momenteel op de rijweg. De Sint-Pietersstraat is momenteel een fietsstraat tussen de Koetestraat en het kerkplein van Leut. In de Sint Pietersstraat zijn er verschillende handelszaken en winkels, wat verkeer kan genereren. De Sint-Pietersstraat is zone 30 geworden door invoering van de fietsstraat. Deze zone 30 is recent uitgebreid.

De lokale mobiliteitsbewegingen zijn via een mobiliteitsstudie (Huysmans, 2022) in kaart gebracht aan de hand van verkeerstellingen en studie van de bestaande toestand.

2.3 JURIDISCHE EN BELEIDSMATIGE ASPECTEN

Onderstaande tabel geeft een overzicht van juridische en beleidsmatige randvoorwaarden waarvan de relevantie voor het project en het projectgebied werd bekeken. De relevante randvoorwaarden worden vanaf paragraaf 2.3.1 nader besproken.

Tabel: juridische en beleidsmatige randvoorwaarden (versie juli 2021)

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie
RUIMTELIJKE ORDENING		
Bestemmingen, voorschriften en vergunningen		
▪ Gewestplan	☒	Algemeen relevant
▪ Bijzondere plannen van aanleg (BPA's) en algemene plannen van aanleg (APA's)	☐	BPA Kerkveld Meeswijk (grotendeels vervangen door GRUP Kerkveld) BPA Pauwengraaf – herziening en uitbreiding 1 BPA Pauwengraaf – herziening en uitbreiding 2 BPA Het Loo Vucht wijziging en uitbreiding BPA Het Loo Vucht partiële wijziging
▪ Ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's)	☒	Binnen het projectgebied zijn RUP's van toepassing. Relevant: - Gemeentelijk RUP Kerkveld (Meeswijk) Niet relevant: - Gewestelijk RUP Leidingstraat Dilsen - Gemeentelijk RUP Oud Mechelen (Maasmechelen) - Provinciaal RUP Rioolwaterzuiveringsinstallatie Eisdien te Maasmechelen
▪ Omgevingsvergunning	☒	Relevant voor de uitvoering van vergunningsplichtige werken
▪ Herbevestiging agrarische gebieden	☒	Algemeen relevant
Ruimtelijke structuurplannen		
▪ Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	☒	Algemeen relevant – Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bebossing van agrarische bestemmingen ▪ Plantafstanden KLE's (vnl. hoogstammige bomen) 	☐ ☒	<p>Het project omvat geen bebossing van agrarische bestemmingen.</p> <p>Voor de aanplant van bomen moeten plantafstanden gerespecteerd worden t.o.v. perceelsgrenzen.</p>
KLIMAAT		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeentelijk klimaatplan 	☒	<p>Gemeentelijk klimaatactieplan 2012-2020. De gemeente ondertekende het burgemeestersconvenant voor klimaat en energie 2030.</p>
LANDSCHAP EN ONROEREND ERFGOED		
Onroerend Erfgoeddecreet		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vastgestelde inventarissen <ul style="list-style-type: none"> - Landschapsrelicten - Inventaris van archeologische zones - Inventaris van bouwkundig erfgoed - Inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde - Inventaris van historische tuinen en parken - Gebieden geen archeologie 	☒	<p>Binnen het projectgebied zijn volgende erfgoedelementen aanwezig waarvoor een zorg- en motivatieplicht geldt omdat ze zijn opgenomen in een vastgestelde inventaris.</p> <p>Landschapsrelicten (of eerder vastgestelde ankerplaatsen)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maasvallei tussen Maaseik en Maasmechelen <p>Archeologische zones</p> <p>Er zijn geen archeologische zones in het plangebied aanwezig</p> <p>Bouwkundig erfgoed</p> <p>In de het projectgebied zijn ongeveer 113 vastgestelde inventarissen bouwkundig erfgoed. Het gaat om de Palmenhof in het noordoosten van het projectgebied, dorpswoningen aan de Molenstraat in Meeswijk, diverse gebouwen in de kern van Meeswijk (22), kasteel Vilain XIII, hoeve oude Maashof, enkele hoeves aan de Sint-Pietersstraat (4), diverse gebouwen in de kern van Leut (19), waarvan enkele ook beschermd, gebouwen in Mazenhoven (4) en gebouwen in de kern van Vucht (13).</p> <p>Minder relevant voor het project:</p> <p>Gebouwen in de kern van Eisden (14), gebouwen in Maasmechelen (33) en twee boerenhuizen aan de Stinkelweg.</p> <p>Houtige beplanting met erfgoedwaarde</p> <p>Er zijn geen vastgestelde inventarissen houtige beplanting met erfgoedwaarde in het plangebied aanwezig</p> <p>Historische tuinen en parken</p> <p>Er zijn geen vastgestelde inventarissen historische tuinen en parken in het plangebied aanwezig</p> <p>Binnen het projectgebied zijn er enkele 'gebieden geen archeologie' aangeduid. Binnen deze gebieden vervalt de eventuele verplichting tot opmaak van een archeologienota.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onroerenderfgoedrichtplannen 	☒	<p>Binnen het projectgebied is één vastgestelde ankerplaats aanwezig:</p>

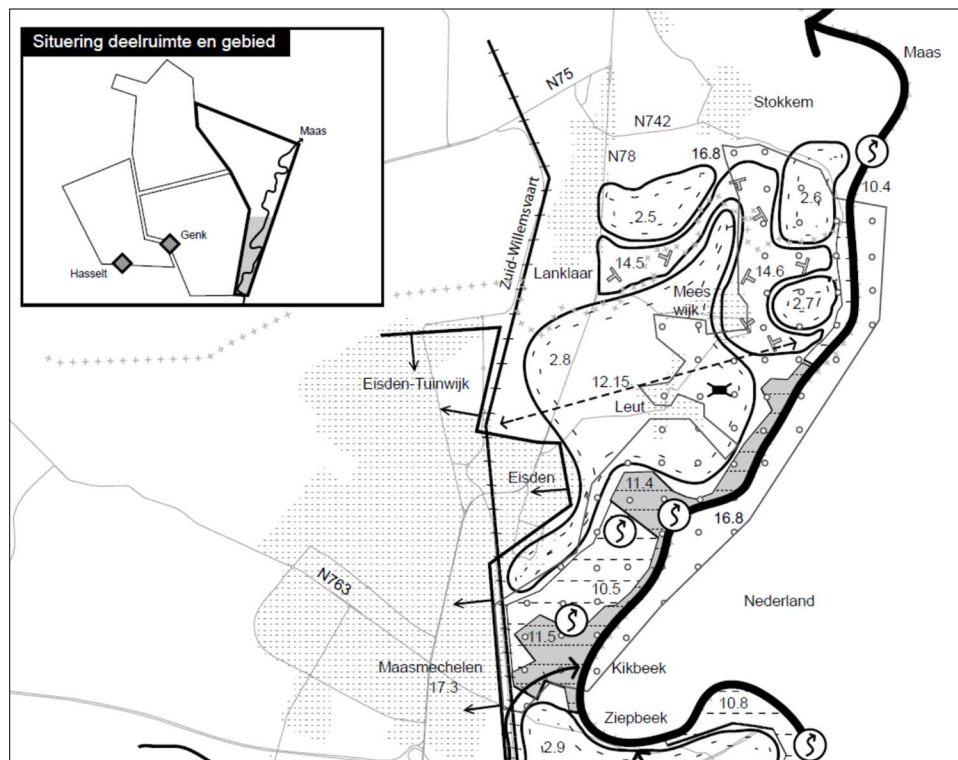

- Behoud en versterking van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met landbouw en gerelateerd aan de Maasdynamiek (10.4/10.5)
- Ontwikkeling van een natuurlijk uiterwaardengebied door herstel van dynamisch rivierlandschap met natuurlijke overstromingsdynamiek in afstemming van de randvoorwaarden inzake veiligheid en waterbeheer (11.4/11.5)
- Ontwikkeling van landschappelijk en ecologische waardevolle lineaire elementen (12.15)
- Behoud en ontwikkeling van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met landbouw (14.5/14.6)
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (16.8)

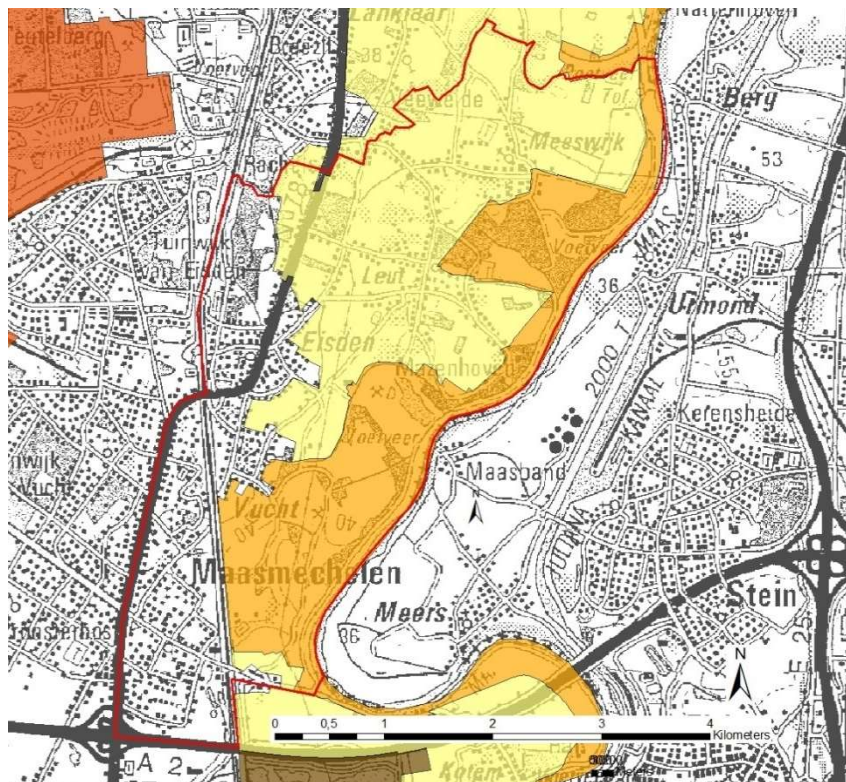
Figuur 8: Gewenste Ruimtelijke Structuur deelruimte Maasland – Gebied Zuid-Maasland (zoom)

Het landbouwgebied van Stokkem tot Eindhoven (Figuur 9) is herbevestigd bij beslissing van de Vlaamse Regering van 12 december 2008.

Voor de Maasvallei van Smeermaas tot Stokkem (Figuur 8 - Figuur 9) wordt voorzien een RUP op korte termijn op te starten:

- Het nader uitwerken van de verweving van landbouw en natuur met behoud van het waterbergend vermogen voor de uiterwaarden Vucht (10.5).
- Het versterken van de natuurwaarden o.a. waardevolle (stroomdal)graslanden, houtkanten, hagen, sloten en beken voor de uiterwaarden (10.5).
- Het behoud en de ontwikkeling van de natuur- en waterbergingsfunctie voor de uiterwaarden Meeswijk - Mazenhoven en Maaswinkel (11.4; 11.5). In het gebied Leut-Kraaienbos wordt in de mogelijkheid voorzien voor bosuitbreiding (richtcijfer 25 ha).
- Vrijwaren van het uiterwaardenlandschap en behouden van de waardevolle cultuurhistorische erfgoedelementen (16.8).

Figuur 9: Afbakening van de agrarische structuur: herbevestigd (geel) en RUP nodig (oranje)

Provincie Limburg

Het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Limburg (RSPL, MB 12/02/03) werd geactualiseerd (MB 23/07/12; BS 6/09/12). Het projectgebied behoort volgens het RSPL tot de hoofdruimte 'Maasland' en de deelruimte 'Zuidelijk Maasland'. De hoofdruimte Maasland verenigt een belangrijke stedelijke rol met een belangrijke open ruimte rol. De Maas en haar vallei zijn sterk bepalend voor het beeld van de provincie.

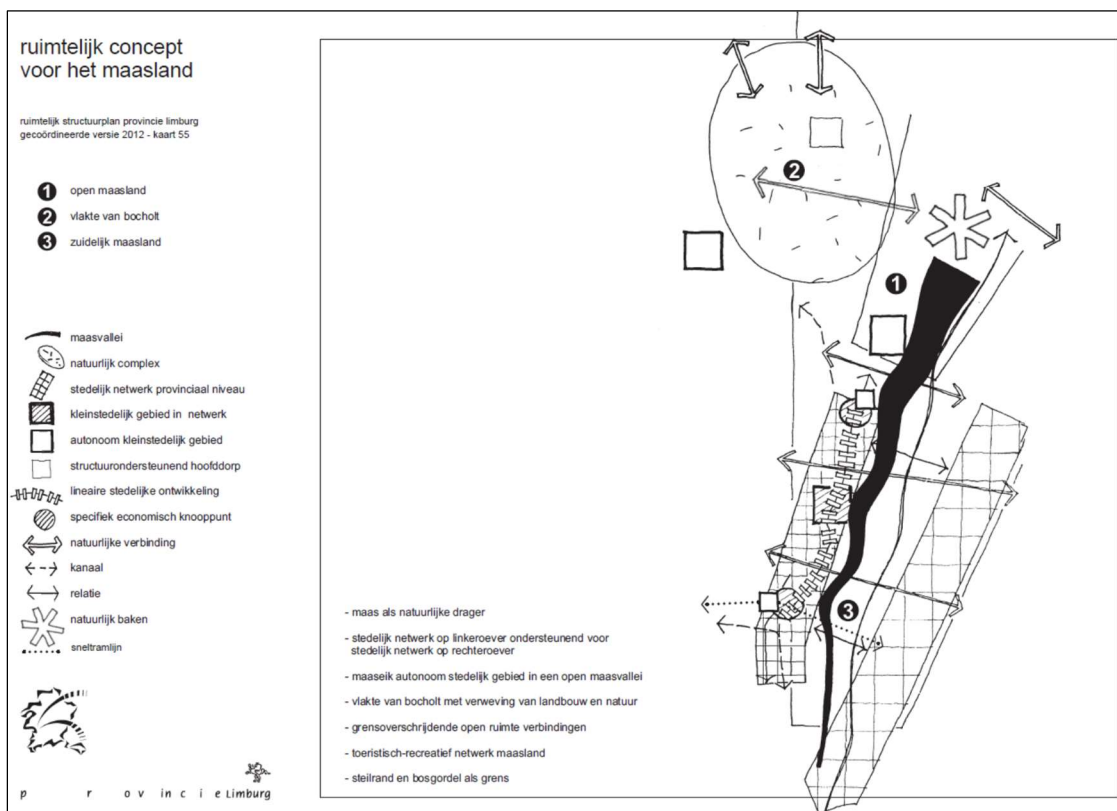
Volgende ruimtelijke principes worden voorgesteld voor de deelruimte 'Zuidelijk Maasland':

- De historische structuur van de Maasvallei op basis van het fysisch systeem met aan de Maas evenwijdige nederzettingen en infrastructuren vormt een uitgangspunt. Noord-zuid georiënteerde lineaire dragers voor het Zuidelijk Maasland zijn de steilrand van het Kempens Plateau, de Zuid-Willemsvaart, de N78 als aanhechtingslijn voor stedelijke ontwikkelingen en de Maas.
- De structuur, evenwijdig aan de Maas, blijft opgebouwd uit fysisch en historisch bepaalde stroken. Elke strook heeft haar eigen kenmerken: de beboste steilrand, het middenterras met meer stedelijke ontwikkelingen, het laagterras met zijn historische Maasdorpen en een nog vrij heldere agrarische structuur, de uiterwaarden als overstromingsgebied. Nieuwe ontwikkelingen moeten aansluiten bij die structuur, in het bijzonder bij het middenterras.
- Maasmechelen is de belangrijkste gemeente van de deelruimte door haar ligging op het kruispunt van de oost-west gerichte E314 en de noord-zuid structuur van de Maasvallei en van de N78. De gewenste ontwikkeling van Maasmechelen is evenwel lineair, evenwijdig met de Maas.
- Het Park Hoge Kempen begrenst het netwerk.
- Doorheen het lineair netwerk zijn diverse open ruimte verbindingen en/of natuurverbindingen noodzakelijk. Daardoor wordt het park Hoge Kempen verbonden met de Maasvallei en het gebied van de Geul tussen Geleen en Maastricht in Nederland.

Voor de provincie Limburg is de Maas ruimtelijk structuurbepalend en bron van vele belangrijke thema's. Het betreft natuurontwikkeling, grindontginning, leefbaarheid van dorpen, toerisme en recreatie, lineaire stedelijke ontwikkeling, landschapontwikkeling, waterbeheer, de positie van lineaire elementen als de Zuid-Willemsvaart en de N78 enz. Ook prioritair is een afgewogen invulling voor het Limburgs buitengebied, waar zowel de economische functies (landbouw, fruitteelt, toerisme en recreatie en ontginningen) als de natuurlijke en landschappelijke waarden van het buitengebied (cultureel erfgoed, natuurlijke rijkdommen) worden onderkend en veiliggesteld.

Binnen het projectgebied worden volgende natuurverbindingen op provinciaal niveau geselecteerd:

- De Kikbeek wordt geselecteerd als natte natuurverbinding tussen het Park Hoge Kempen en de Maasvallei (52).
- Een droge natuurverbinding wordt aangeduid tussen de drinkwaterwinning in Eisden en de omgeving van het voetveer via bosjes, KLE, het kasteelpark Vilain XIII en het openruimtegebied Beemdenbeek (18).
- Delen van de Zuid-Willemsvaart worden als natte natuurverbinding aangeduid. De barrièrewerking van het kanaal dient te worden gemilderd en de natuur verbindende functie wordt met stapstenen versterkt (80).

Figuur 10: Ruimtelijk concept voor het Maasland (Ruimtelijk Structuurplan Limburg, actualisatie 2011)

De provincie werkt ter vervanging van het Ruimtelijk Structuurplan Limburg aan een nieuwe ruimtelijke toekomstvisie voor Limburg: het Beleidsplan Ruimte Limburg (BRL). Het voorontwerp "Ruimtepact 2040" heeft in 2021 een adviesprocedure gekend en bevat de strategische visie en 3 beleidskaders.

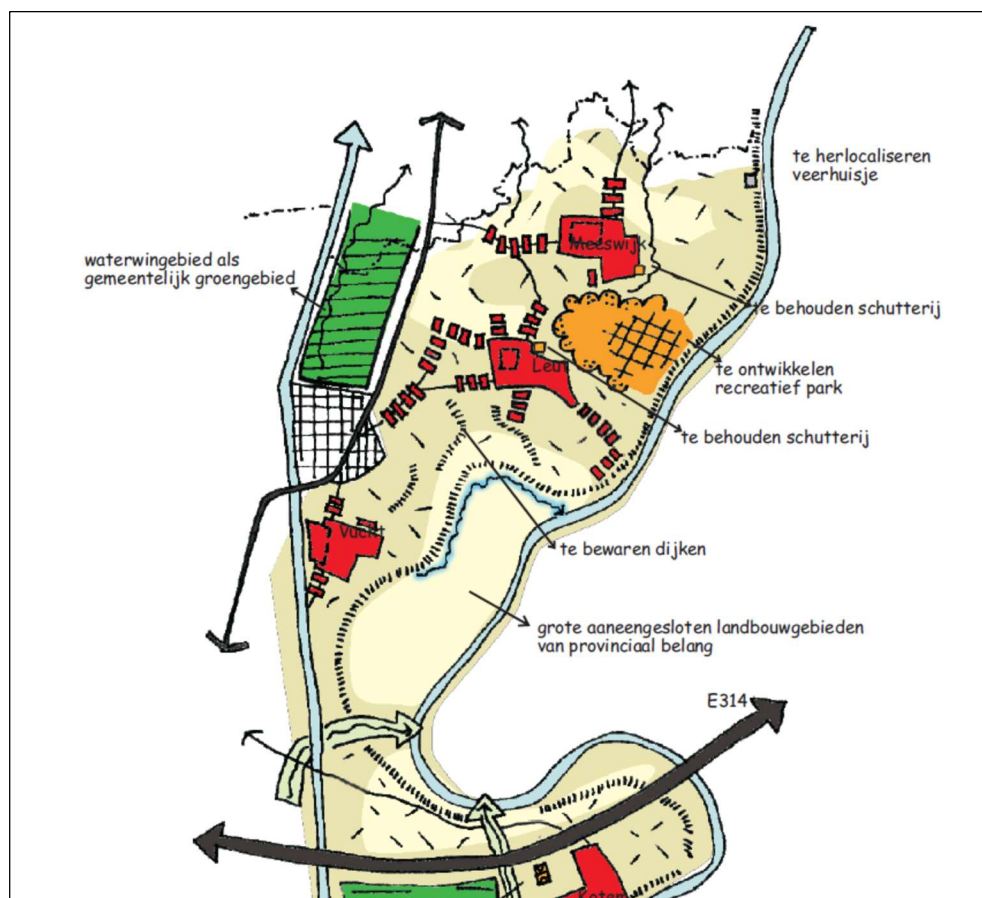
- Het beleidskader 'open ruimteschakels' is het meest relevant voor voorliggend landinrichtingsplan. De groene verbinding tussen de drinkwaterwinning te Eisden en de omgeving van het voetveer te Meeswijk wordt aan de gemeente gesuggereerd om uit te bouwen via het behouden en het

- De gemeente ondersteunt de selectie door de provincie Limburg van het kasteelpark Vilain XIII als baken en werkt verder een visie uit omdat het kasteel ook een functie zal krijgen binnen de toeristisch – recreatieve structuur;
- De gemeente ondersteunt de selectie van de Zuid-Willemsvaart en de Maas en oude Maasarmen als structuurbepalende hydrografische lijnelementen.
- De kleinschaligheid en het compacte karakter van de Maasdorpen moet gevrijwaard blijven
- Maasvallei als decor voor zachte recreatie
  - De Maasdorpen zijn toeristisch – recreatieve knooppunten binnen de recreatieve structuur van de Maasvallei. In alle dorpen worden de cultuurhistorische aspecten en de horecavoorzieningen en overnachtingsmogelijkheden op een laagdrempelige manier uitgebouwd;
- Maasdorpen als hedendaagse woonomgevingen met een Maastypische eigenheid en leefbare kernen

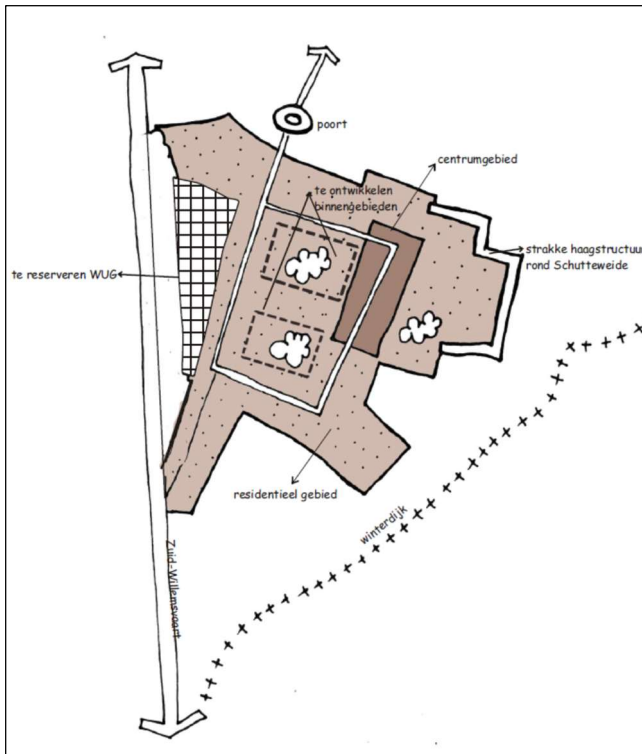
Figuur 11: Gewenste ruimtelijke structuur Maasvallei (GRS Maasmechelen – zoom)

Er zijn volgende relevante elementen van de gewenste ruimtelijke structuur binnen het projectgebied:

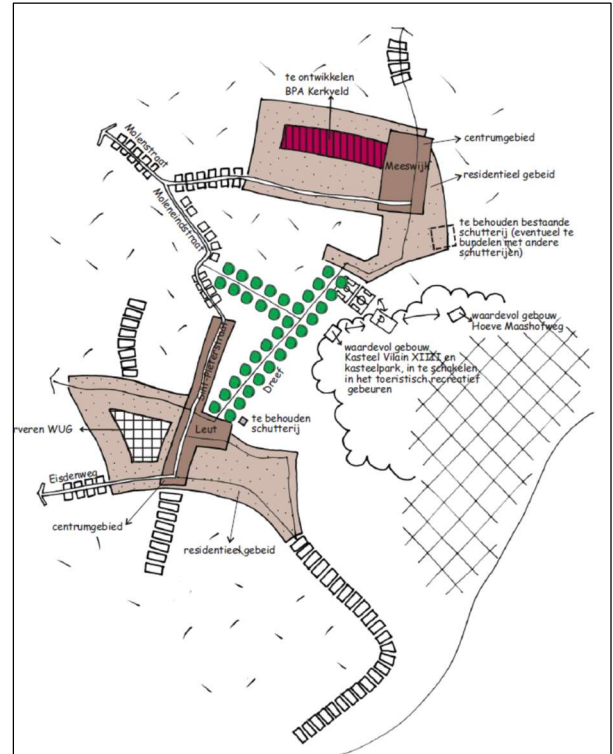
- Waterwingebied het Greven als gemeentelijk groengebied
- Langbroeksbeek, Genootsbeek en Rachelbeek worden geselecteerd als natte natuurverbinding op gemeentelijk niveau. Dit houdt in:
  - Versterken van de natuurwaarden van de beken door het stimuleren van natuurlijke oevers
  - Versterken van de waterkwaliteit in de beekvallei door de negatieve elementen in de omgeving van de beken te beperken

Figuur 12: Structuurschets Vucht (GRS Maasmechelen)

Figuur 13: Structuurschets Meeswijk - Leut (GRS Maasmechelen)

Gemeente Maasmechelen – Rewilding Maasmechelen

Het rapport Rewilding Maasmechelen (Gemeente Maasmechelen) is een voorbereiding op een gemeentelijk beleidsplan ruimte. Er wordt in beeld gebracht wat de belangrijkste sterktes en uitdagingen zijn voor het ruimtelijk beleid van Maasmechelen, rekening houdende met de nieuwe beleidsprincipes van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Volgende kansen en uitdagingen zijn relevant voor het LIP:

- De gemeente wil focussen op het behoud van de eigenheid van de verschillende kernen met een sterke connectie met het groene buitengebied. Dit kan door het centrum van de dorpskernen te dooraderen met aantrekkelijke publieke ruimtes. De gemeente wil een robuust open ruimte landschap creëren op wandelafstand voor al zijn bewoners.

De ambities voor het ruimtelijk beleid zijn:

- Ontharden, ontsnipperen en versterken van het blauwgroene netwerk
- Multimodale knooppunten (OV, fiets, transit)
- Zuinig ruimtegebruik en slim verdichten
- De toeristische trekpleisters uitspelen
- Transitie van het woningpatrimonium

Een belangrijke speerpuntactie die daaruit volgt is het ontwikkelen van ecologische corridors tussen het Nationaal Park Hoge Kempen en RivierPark Maasvallei, via het model van de lobbenstad. Daarin is er ruimte voor biodiversiteit en ecosysteemdiensten, hemelwaterplanning en stadslandbouw.

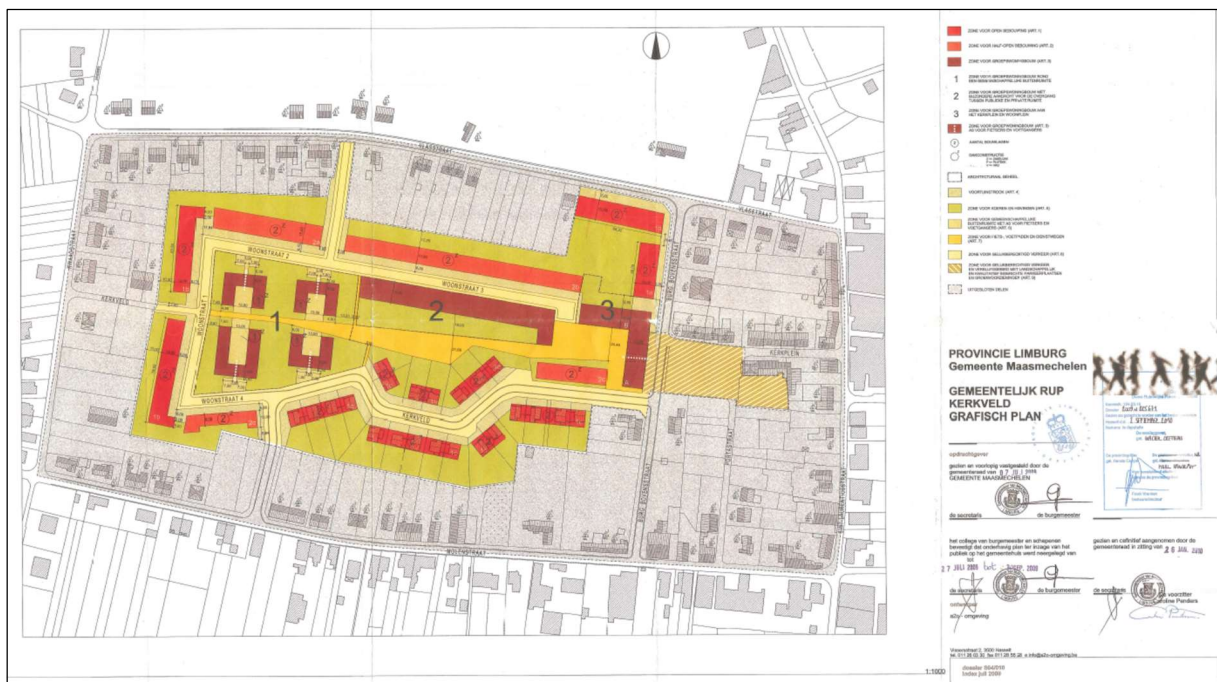
landschappelijk geïntegreerde manier gebeurt. De zone moet voor minstens 50% worden ingericht met groenvoorzieningen. De parkeerplaatsen mogen maximaal 25% van de bestemmingszone innemen. Het maaiveld moet minstens voor 50% waterdoorlatend zijn.

- Het openbaar domein moet kwalitatief worden ingericht in overeenstemming met de verblijfsfunctie en het woonkarakter met het gebruik van duurzame materialen. Het kerkplein moet vormelijk en verkeerstechnisch als 1 geheel ontworpen worden.

Het GRUP Oud Mechelen is gelegen tussen de rijksweg en de Zuid-Willemsvaart en regelt o.a. zones voor wonen, handel, openbaar groen, wegen, voetpaden en gemeenschapsvoorzieningen. Het is verder niet relevant voor de doelstellingen van het voorliggend LIP.

Het GRUP Recreatiezone Eisden breidt de bestaande recreatiezone beperkt uit. Daarnaast wordt landschappelijke inkleding van de zone voorzien, gezien de ligging langs de Maasvallei. Om de impact op het bestaande landschap zo minimaal mogelijk te houden wordt uitgegaan van een compacte sportcluster, als schakel tussen dorp en landschap. De randen van de sportcluster worden groen ingekleed door een groene landschappelijke omzoming aan de noord – en zuidzijde als overgang naar het landschap. Richting de Maas wordt de openheid gevrijwaard en ontstaan er zichtrelaties.

Daarnaast zijn er nog enkele oudere BPA's die verder niet relevant zijn binnen de doelstellingen van het voorliggend LIP.

Figuur 15: GRUP Kerkveld – art. 9 (gele arcering)

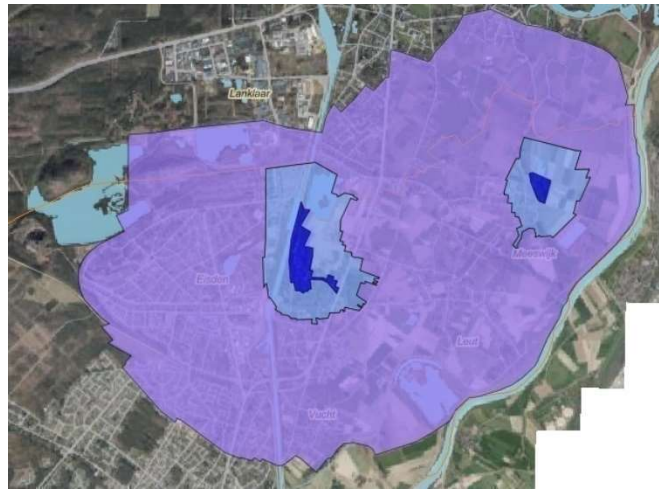
2.3.2 Water

Decreet integraal waterbeleid

Het projectgebied maakt deel uit van het bekken van de Maas en van de deelbekkens Kikbeek/Ziepbeek en Zanderbeek/Vrietselbeek.

Figuur 16: Waterwingebied (donkerblauw = beschermingszone 1, lichtblauw = beschermingszone 2, purper = beschermingszone 3)

Watertoets

De watertoets houdt in dat door de bevoegde overheid bij de beslissing over een vergunning, plan of programma, rekening gehouden wordt met de mogelijke nadelige gevolgen ervan voor het watersysteem en voor de functies die het watersysteem vervult. Zij kan zich daarbij laten bijstaan door het advies van de betrokken waterbeheerder.

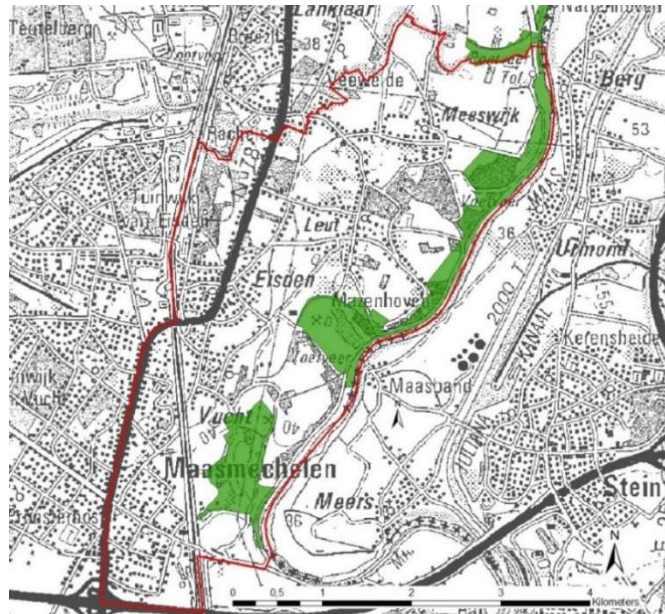
Dit landinrichtingsplan is watertoetsplichtig. In een “nota watertoetselementen” is reeds een analyse van het plan en de erin opgenomen maatregelen gemaakt m.b.t. de watertoets (zie bijlage 1 – 9.1.2 Discipline “water” (Impact op het watersysteem of de watertoets)).

2.3.3 Natuur en bos

Speciale beschermingszones (zie Figuur 17)

Figuur 17: Habitatrichtlijngebied (groen)

Speciale beschermingszones in het kader van de Europese Vogel – en Habitatrichtlijn vormen een samenhangend Europees netwerk van waardevolle natuurgebieden.

In het projectgebied komt het habitatrichtlijngebied “Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek (BE2200037)” voor. In het projectgebied komt geen vogelrichtlijngebied voor.

Het rapport van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) is voor dit SBZ goedgekeurd (23 maart 2014) met volgende habitats en soorten. De habitats en soorten in het **vet** komen effectief voor in het projectgebied (bron: managementplan 1.0).

Habitats:

- **Dynamische rivieren met voedselrijke slikoevers met eenjarige planten (3270)**
- **Essen-Eikenbossen zonder Wilde hyacint (9160)**
- **Glanshaver- en Grote vossenstaartgraslanden (6510)**
- **Hardhoutooibossen (91F0)**
- Ondiepe beken en rivieren met goede structuur en watervegetaties (3260)
- **Stroomdalgraslanden langs de Maas (6120)**
- **Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachthoutooibossen (91E0)**
- Voedselarme tot matig voedselarme verlandingsvegetaties (7140)
- Voedselrijke, gebufferde wateren met rijke waterplantvegetatie (3150)
- **Voedselrijke, soortenrijke ruigtes langs waterlopen en boszomen (6430)**

Soorten (bijlage II)

- **Bever**
- Bittervoorn

- Kamsalamander
- **Kleine modderkruiper**
- Otter
- Rivierdonderpad
- Rivierrombout

Soorten (bijlage III)

- **Bever**
- Kamsalamander
- Otter
- Rivierrombout
- **Boomkikker**
- **Poelkikker**

Soorten (bijlage IV)

- Kwartelkoning

Volgende prioritaire inspanning met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen gelegen binnen het projectgebied is opgenomen in het managementplan 1.0.:

- Herstel amfibieënpopulaties in Maaswinkel en Leut

Bij de uitvoering van projecten binnen deze gebieden is de administratieve overheid gebonden aan het nemen van de nodige instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van alle voorkomende habitats en soorten van Europees belang. Daarenboven dienen de nodige maatregelen te worden genomen om verslechtering van habitats en verstoring van soorten binnen de SBZ te vermijden. Deze laatste maatregelen kunnen ook buiten de SBZ worden genomen.

VEN

Binnen de invloedssfeer van het project komt grote eenheid natuur (GEN) en grote eenheid natuur in ontwikkeling (GENO) De Grensmaas Zuid voor.

Erkende reservaten

In de erkende natuurreservaten wordt, via een aangepast beheer dat beschreven is in een beheerplan, een natuurstreefbeeld behouden of ontwikkeld. Voor elk natuurreservaat kan binnen de groengebieden, bosgebieden en bosuitbreidingsgebieden of binnen het VEN een uitbreidingszone ('uitbreidingsperimeter') worden vastgesteld. Binnen deze uitbreidingszone is het recht van voorkoop van toepassing.

Binnen het projectgebied zijn twee erkende natuurreservaten gelegen:

- Maaswinkel (Natuurpunt beheer vzw)
- Dal van de Grensmaas (Limburgs Landschap vzw)

2.3.4 Klimaat

Burgemeesterconvenant voor klimaat en energie 2030

Het burgemeestersconvenant is een Europese beweging met als doel lokale en regionale autoriteiten aan te sporen om actieplannen uit te werken met doelgerichte acties en investeringen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen (klimaat mitigatie).

////////////////////////////////////

Figuur 18: Afbakening beschermd landschap Vilain XIII: kasteel en omliggend park (rood)

Daarnaast zijn er de **vastgestelde inventarissen**. Een vaststelling van geïventariseerd erfgoed verbindt een aantal rechtsgevolgen aan erfgoed objecten die waardevol maar niet beschermd zijn.

- In het huidige decreet zitten de aangeduide ankerplaatsen in de vastgestelde inventaris Landschapsatlas. De inventaris Landschapsatlas kent enkel algemene rechtsgevolgen. Algemene rechtsgevolgen zijn de zorgplicht, motivatieplicht en informatieplicht. De Maasvallei tussen Maaseik en Maasmechelen landschappelijk geheel⁴ en Maaswinke⁵ betreffen aangeduide ankerplaatsen.
- Daarnaast zijn er ook andere vastgestelde inventarissen zoals bouwkundig erfgoed relict, archeologische zones, ... Aan de inventarissen zijn algemene of specifieke rechtsgevolgen verbonden, afhankelijk van de soort inventaris. In het projectgebied zijn meer dan 100 vastgestelde inventarissen bouwkundig erfgoed. Het betreft o.a. de hoeve Oude Maashof, hoeve Palmenhof, dorpswoningen uit het begin van de 20ste eeuw aan de Molenstraat in Meeswijk, diverse gebouwen in de kern van Meeswijk, enkele hoves aan de Sint-Pietersstraat, diverse gebouwen in de kern van Leut, gebouwen in Mzenhoven en gebouwen in de kern van Vucht.

In het projectgebied is een onroerend erfgoed **beheersplan** opgemaakt voor Maasmechelen - Park Vilain XIII⁶.

- Centraal in de visie van het beheersplan is het behouden en versterken van de natuurwetenschappelijke, de esthetische en de cultuurhistorische waarden die het domein typeren. De voornaamste kenmerken daarvan zijn:
  - o de ‘oorspronkelijke’ aanleg in Engelse landschapsstijl door graaf Vilain XIII;
  - o de uitzonderlijke bomencollectie die het park herbergt;
  - o de aanwezige dijken, hooi- en weidelanden met de kermerkende thermofiele en kalkminnende vegetatie; de verlaten grint- en leemkuilen met bijzondere flora;
  - o de historische percelering (incl. moestuin);
  - o de ligging in het (voormalig) uiterwaardengebied van de Maas met vergezichten tot 800m;
  - o de imposante dreven met oude bomen.

⁴ <https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/10323> sinds 23-06-2014

⁵ <http://onroerendergoed.github.io/la2001/relictzones/R70050.html>

⁶ <https://plannen.onroerendergoed.be/plannen/29>

3 PROJECTBESCHRIJVING

3.1 VISIE LIP HEERLYCK MEESWIJK, LEUT EN VUCHT

Streefdoel in dit LIP is om de omgevingskwaliteit in en rond de dorpen Meeswijk, Leut en Vucht te verhogen. Kernwoorden binnen voorliggend LIP zijn ontharden en vergroenen of met andere woorden **'rewilding'**.

Rewilding (Merckx, 2016) beoogt het herstel van natuurlijke dynamieken en dat kan op alle ruimtelijke schalen. Het is niet beperkt tot het nastreven van pure wildernis. Op lokale schaal kunnen er groene corridors gecreëerd worden in dorpskernen of plekken met wilde bloemen en een minder frequent beheer. Op mesoschaal kunnen er maatregelen genomen worden i.f.v. hydrologie of een gepaste begrazingsdruk. Zelfs met de commerciële landbouw valt rewilding te combineren door kleinschalige maatregelen rond bijv. akkerranden, met als gevolg toegenomen ecosysteemdiensten.

Omgevingskwaliteit slaat op de waardering die mensen op een bepaald moment aan een bepaald gebied toekennen, waardoor ze om een gebied geven. In het algemeen wordt een gebied als leefbaar en kwaliteitsvol ervaren als de volgende 9 kernkwaliteiten in min of meerdere mate aanwezig zijn:

Er overheerst een goede milieukwaliteit	De omgeving is aantrekkelijk
De economie van de omgeving is vitaal	De omgeving bevordert sociale cohesie
Basisvoorzieningen zijn nabij en bereikbaar	
De open ruimte is robuust en er is een optimale verhouding tussen bebouwde en onbebouwde ruimte	De omgeving is ontsloten conform haar draagkracht, de behoeften van de bewoners en functies van het gebied
Er zijn toegankelijke groen-blauwe netwerken	Het aanwezige onroerend erfgoed garandeert de cultuurhistorische identiteit van het gebied

De historische Maasdorpen moeten terug meer karakter krijgen via de rewilding van de dorpskernen. Hierin speelt ontharding en vergroening een belangrijke rol. De betrokken Maasdorpen kennen alle drie een (gedeeltelijk) geasfalteerd of bekiezeld dorpsplein dat een mooi dorpsgezicht in de weg staat, maar ook infiltratie of een groene invulling momenteel onmogelijk maakt. De visie voor het LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht sluit hierdoor ook naadloos aan bij de klimaatdoelstellingen. Bewoners zullen daarnaast warm gemaakt worden om de dorpen groener te maken op hun particuliere eigendommen.

Via een doordachte plaatsing van fijnmazige en subtiele ingrepen kan de kaalheid in het open Maaslandschap doorbroken worden, dit wordt landschapsacupunctuur genoemd. Een open, transparant landschap blijft
////////////////////////////////////

belangrijk, maar een doordachte plaatsing van kleine landschapselementen brengt zo ook rewilding naar de open ruimte. Er is immers een grote druk op de biodiversiteit in de open ruimte van het Maasland. Er wordt ingezet op samenwerking en begeleiding van eigenaars en gebruikers.

Het LIP zal daarnaast de verbinding versterken tussen de Maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht. Onderlinge verbindingen en de verbindingen met het omliggende cultuurlandschap en de Maas. De Maasdorpen liggen immers van elkaar gescheiden en zijn veelal verbonden door een drukke rijksweg.

Een belangrijke rol is weggelegd voor het kasteel en beschermd landschap Vilain XIII waar rust, erfgoed en groen de kernwoorden zijn. Het krijgt een verbindingsfunctie tussen Meeswijk en Leut en daar bovenop wordt het beschermd landschap en bijhorende natuurgebied van de stroomdalgraslanden verder ontwikkeld en duurzaam ingericht.

LIP Heerlyck Meeswijk - Leut – Vucht: samen met de bewoners

De opmaak van het voorliggende LIP kende een grote input van bewoners. Door de insteek van bewoners werd getracht om enerzijds ideeën van hen mee te nemen en anderzijds een meer gedragen resultaat te krijgen. Bewoners zijn immers de ervaringsdeskundigen, zij leven in hun dorp en kennen de buurt als hun broekzak. Wanneer voorzieningen en maatregelen aansluiten op hun noden en wensen zullen bewoners er ook meer gebruik van maken.

Al in 2001-2002 heeft het RLKM bewoners en mensen uit het middenveld, ambtenaren en bestuur samengebracht in het proces “Levend Leut”. Lang voor er sprake was van landinrichting Maasvallei werden zo knelpunten, oplossingen en kansen voor Leut opgelijst. Met als leidend principe dat wat er toen kon gebeuren, al gebeurde binnen de krachtlijnen en uitgangspunten van de vooropgestelde doelstellingen van het RivierPark Maasvallei.

Na instelling van het landinrichtingsproject zijn de bewoners opnieuw warm gemaakt om het project mee vorm te geven. Er is abstractie gemaakt van het eerdere proces, aangezien tijd nieuwe inzichten, nieuwe mensen, maar ook nieuwe verhoudingen tussen bewoners onderling kan brengen.

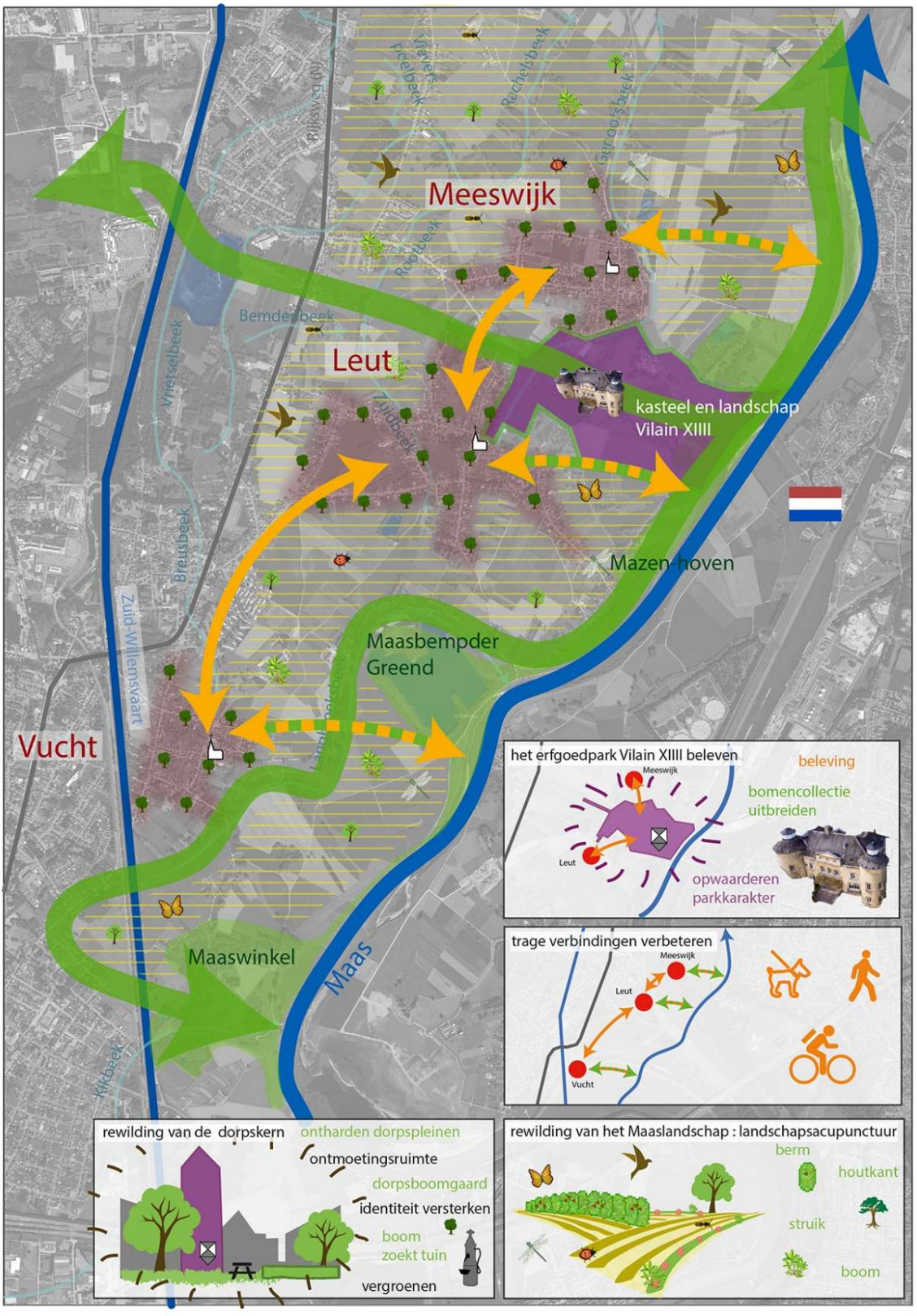
Een eerste stap hierin werd gelegd via een actorenanalyse in 2020. Plaatselijke verenigingen en organisaties werden bevraagd over aanwezige kansen en knelpunten in het gebied. Op basis hiervan, naast de input vanuit de gemeente Maasmechelen en relevante (lokale) beleidsdocumenten werd een eerste visie (zie Figuur 19) ontwikkeld.

In het voorjaar 2021 werd een breder participatietraject doorlopen waaraan meer dan 215 bewoners deelnamen:

- Een online traject via het burgerplatform www.maasmechelenmeemaken.be
- Een zelfstandig af te leggen fiets – of wandeltocht met vragen
- Fysieke ontmoetingen in de drie dorpen met het projectteam, het RLKM en de gemeente Maasmechelen

Bewoners die actief participeerden werden na dit participatietraject op de hoogte gehouden en nog bevraagd indien bijkomende input wenselijk was.

Figuur 19: Visie voor het landinrichtingsplan Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Landinrichtingsproject Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht: wat zijn jullie ideeën?

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) werkt samen met het Lokaal Bestuur Maasmechelen en het Regionaal Landschap Kempen en Maasland (RLKM) aan het landinrichtingsplan 'Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht'. Voor dit plan is een eerste visie opgemaakt. Kernboodschap is het verhogen van de omgevingskwaliteit.

Tijdens het openbaar onderzoek van het LIP van 7 november t.e.m. 6 december 2023 werden de bewoners geïnformeerd over de landinrichtingsmaatregelen. Er werd een flyer verspreid bij de bewoners van Meeswijk, Leut en Vucht. In de Dreef vond op 12 november een infomarkt plaats, waarbij VLM, RLKM en de gemeente Maasmechelen meer informatie gaven over de landinrichtingsmaatregelen. Daarnaast waren er nog twee zittagen in Meeswijk en Vucht waar mensen individueel terecht konden met vragen.

Tijdens het openbaar onderzoek konden bewoners bezwaren indienen bij het college van burgemeester en schepenen. Er werden uiteindelijk 128 bezwaren ingediend, hiervan zijn verschillende bezwaren door meerdere mensen ondertekend. In totaal stonden 500 handtekeningen en/of namen op de bezwaarschriften. Deze bezwaarschriften hebben geleid tot aanpassingen aan het ontwerp landinrichtingsplan (zie 1.4).

3.2 DOELSTELLINGEN

Op het einde van de projectuitvoering is/zijn:

- de dorpskernen van Meeswijk, Leut en Vucht kwaliteitsvol en groen ingericht. Ze worden gebruikt door bewoners en recreanten, het is duidelijk dat de dorpen behoren tot het snoer van markante Maasdorpen met de nodige infrastructuur en herkenbaarheid;
- er synergie (of win-win) tussen de verschillende functies en belangen, m.n. tussen het openbaar domein als gemeenschapsvoorziening voor de bewoners en het openbaar domein als handelsartikel voor de recreanten;
- in het open Maaslandschap en langsheen de landwegen die instaan voor de verbinding tussen de Maasdorpen Meeswijk/Leut/Vucht onderling en naar de Maas bijkomende kleine landschapselementen (hagenrijen, robuuste bermen, (solitaire) bomen, botanische graslanden, ...) aangebracht die het landschap visueel versterken, de lokale biodiversiteit versterken en passen binnen de strategie van klimaatadaptatie;
- de (trage) wegen in en tussen dorpen veilig ingericht voor functioneel en recreatief traag gebruik;
- er een duurzaam eigenaarschap is en een kwalitatief beheer voor het beschermd landschap Vilain XIII.

3.3 INRICHTINGSCONCEPT

De visie en doelstellingen voor dit LIP in en rond de drie maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht worden vertaald naar een inrichtingsconcept in vier hoofdstukken:

1. *Rewilding binnen de historische Maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht*
2. *Rewilding van het open landschap via landschapsacupunctuur*
3. *Een betere toegankelijkheid en groene verbindingen voor bewoners en bezoekers*
4. *Het beschermd landschap Vilain XIII duurzaam inrichten en beheren*

1. Rewilding binnen de historische Maasdorpen

De authentieke Maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht zijn waardevolle troeven voor Maasmechelen. Ze zijn gebaseerd op een historisch gegroeide samenhang. Het karakter ervan is echter verscholen of helemaal verdwenen. Een goede structuur, met respect voor de geschiedenis van het dorp, is belangrijk. Binnen de historische dorpskernen wordt groene openheid gecreëerd door de verschillende dorpspleinen een parkachtige inrichting te geven. Elke verharde meter wordt in vraag gesteld, groen brengt immers rust (en ademruimte), verkoeling, sfeer en karakter in het dorpsbeeld. Tegelijkertijd wordt de biodiversiteit verbeterd, kan water meer infiltreren en ook het klimaat vaart er wel bij. De specifieke inrichting werd afgestemd met de behoeften van de bewoners via het participatietraject in 2021. Ook het openbaar onderzoek van het LIP in

////////////////////////////////////

2022 gaf nog verdere randvoorwaarden mee. Het wordt zo een plek voor de bewoners. Begraafplaatsen en kerkhoven worden verder vergroend. Op particuliere gronden kunnen bewoners meewerken aan een groene invulling en zo landschappelijk en klimatologisch een verschil maken. Er wordt hierbij gedacht aan bomen, maasheggen, geveltuinen, ... De eenheid die in de dorpen gecreëerd wordt, creëert ook de nodige samenhang in het snoer van Maasdorpen binnen het RivierPark Maasvallei.

Het plein van Meeswijk wordt vergroend en zal dienst doen als ontmoetingsruimte. Het versterken van de sociale cohesie staat centraal, er was expliciete vraag naar speelgelegenheid. De overgang van Meeswijk naar de Maasvallei en het beschermd landschap Vilain XIII in de Genootstraat is problematisch. Hiervoor worden enkele koterijen opgeruimd.

In Leut wordt het dorpsplein verder afgewerkt. Het plein behoudt maximaal zijn grootte, de weg wordt ondergeschikt. Zo wordt ook het autoverkeer naar de dreef ontraden. Een vergroende invulling is de uitgangspositie. In het definitieve ontwerp wordt bekeken hoeveel parkeerplaatsen en overloopparking nodig is en waar deze kan geïntegreerd worden. Het is nodig een duurzame huisvesting te creëren voor de lokale verenigingen. Het parochiecentrum, dat ruimtelijk zeer ongelukkig gelegen is, kan worden afgebroken als er elders een alternatief wordt gevonden. De site kan zo optimaal geïntegreerd worden in de overgang van het landschap rondom het kasteel Vilain XIII naar het beschermde dorpsgezicht van Leut.

In Vucht is een herinrichting van het dorpscentrum in de zin van een ontharding/vergroening ook aan de orde. Ook hier wordt ruimte gemaakt voor sociale interactie. De begraafplaats is de afgelopen jaren vergroend, de toegang ernaar toe kan met een groene invulling verder betrokken worden bij het groene karakter van de begraafplaats.

Tijdens de opmaak van het ontwerp landinrichtingsplan werd bekeken of het plein ontworpen kan worden van gevel tot gevel, d.w.z. dat de straten mee worden heringericht tot aan de gevels van de omliggende huizen en gebouwen rondom het plein. Dit zou de waardevolle erfgoedaspecten van de pleinen nog meer in de kijker zetten en extra ruimte geven voor ontharding en vergroening. In het ontwerp LIP werd dit *niet* voorzien wegens ontoereikende middelen in de huidige meerjarenbegroting van de gemeente. Er zouden ook geen middelen beschikbaar zijn vanuit de nutsmaatschappijen.

Begin 2023 werd duidelijk dat er middelen vrijgemaakt kunnen worden vanuit het Vlaamse Klimaatadaptatieplan (VAP) voor de ontharding van de pleinen. De bijkomende middelen vanuit het VAP kunnen voorwaardelijk geïntegreerd worden in de inrichting van de pleinen. Deze middelen kennen een eigen besluitvormingstraject en eigen vastlegging. Uitvoering moet ten laatste in 2025. Deze middelen dienen specifiek voor het ontharden van het plein. Daartoe wordt de herinrichting van de pleinen opgesplitst in een A en B gedeelte. A betreft de ontharding van het centraal gedeelte van het plein zoals voorzien in het ontwerp LIP, dit kan uitgevoerd worden met middelen vanuit VAP, onder voorbehoud van de vastlegging van deze middelen. B betreft de verdere inrichting van het plein en de uitbreiding van het plein van gevel tot gevel, dit kan uitgevoerd worden met middelen LI (tot. een max. bedrag zoals voorzien in het ontwerp landinrichtingsplan wat betreft subsidie landinrichting en cofinanciering vanuit de gemeente Maasmechelen). Indien er een restsaldo is, schuift dit door naar landinrichting fase 2. Als de VAP middelen uiteindelijk niet worden toegekend, worden enkel de basisinrichting van het plein uitgevoerd via middelen LI.

De pleinen kennen nog geen gescheiden rioleringsstelsel. Als de pleinen aangelegd worden van gevel tot gevel is het belangrijk om de heraanleg van de nutsvoorzieningen te integreren, aangezien deze investering niet verantwoord de pleinen opnieuw op te breken in de komende 30 jaar. Dit traject dient parallel aan de werkzaamheden van het LIP te verlopen.

//

2. Rewilding in het open landschap via landschapsacupunctuur

Het gebied kan globaal als eerder open, intensief landbouwgebied gekenmerkt worden met vooral aardappel, graan en maïs teelten. De laatste decennia zijn heel wat populierenteelten verdwenen en zijn meerdere weilanden omgezet in akkers. Daarnaast is het gebied gekenmerkt door vele cultuurhistorische elementen van oude dijken, stinzen⁹ en voormalige grindgroeven tot een opvallend microreliëf dat te danken is aan oude Maasgeulen.

Het weidse en open gevoel is voor de bewoner en recreant erg belangrijk, daartegenover staat dat het landschap uitgekleeft is. Het natuurlijke en historische karakter van de Maasvallei is op vele plaatsen verdwenen. De achteruitgang van de biodiversiteit is recht evenredig.

Met fijnmazige en subtiele, maar doordachte ingrepen (“landschapsacupunctuur”, Van Damme en Foré, 2016) kan gewerkt worden aan de landschappelijke identiteit van het gebied, beeldversterkend voor dit historische landschap. Maar ook belangrijk voor de levenskwaliteit van de Maasmechelenaar. Doordachte plaatsing van (solitaire) bomen, een robuuste berm, een houtkant of haag, een bloemrijke akkerrand (of perceel) of kleine hoogstamboomgaard kan net dat ene zicht op het landschap creëren waarmee het landschap weer aangekleed wordt. Landschapskwaliteit is daarin belangrijk. Naast een landschappelijke insteek hebben ze een grote waarde i.f.v. biodiversiteit, in die zin kan er ook gedacht worden aan de aanleg van poelen i.f.v. van stapstenen in ‘natte’ verbindingen.

Alle partijen in de open ruimte kunnen hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Naast de verschillende overheden en de gemeente die publieke plekken en overhoekjesgroen in de open ruimte kunnen herinrichten, ligt ook een grote rol bij de gebruikers en eigenaars, waar samenwerkingen mee gezocht worden via beheerovereenkomsten, een bomenheraanplantactie en niet-productieve investeringen vanuit de VLIF-ondersteuning. Het LIP is in deze zeker geen eindpunt, de komende jaren kan via reguliere middelen (BO, VLIF, ecoregelingen, ...) verder gewerkt worden.

Op schaal van het LIP zijn er twee belangrijke landschappelijke assen, waarvoor enkele puzzelstukjes gelegd kunnen worden door het LIP. Ook in de toekomst dient hierop verder ingezet te worden. Een eerste grotere landschappelijke as wordt gevormd vanaf Maaswinkel, via de Langbroeksbeek, via Maesbempder Greend, Mazenhoven en het Kraaienbos naar het habitatrichtlijngebied ten zuiden van Meeswijk (stroomdalgraslanden). De boomkikker, één van de bijzondere aandachtsoorten in het LIP kan via deze as vanuit Maaswinkel verder migreren. Een tweede landschappelijke as gaat via het beschermd landschap van Vilain XIII, via de drevenstructuur, via het open landbouwlandschap tussen Meeswijk en Eisden richting het waterwingebied Greven en dan verder naar het Kempens plateau. Deze corridor heeft als doel om de Maasvallei te verbinden met het Kempens plateau zodat de soorten die deel uitmaken van beide systemen een foerageergebied hebben en zo versterking ontstaat van de soortenfamilies. Zo denken we aan de roodborsttapuit, vleermuizen, nachtzwaluw en ongewervelden.

3. Een betere toegankelijkheid en (groene) verbindingen voor bewoners en bezoekers

Het LIP versterkt de (trage) wegen voor lokale verplaatsingen, ommetjeswandelingen en toeristische verplaatsingen.

Functioneel zijn de dorpen Meeswijk en Leut sterk met elkaar verbonden, in de eerste plaats voor de schoolgaande lagere school jeugd. Op een veilige manier naar school kunnen fietsen is belangrijk, ook verder via Vucht naar Maasmechelen. Ook De Dreef tussen Meeswijk en Leut is een essentieel onderdeel in de lokale trajecten. In het mobiliteitsbeleid van de gemeente Maasmechelen, meer in concreet tijdens de opmaak en

⁹ Stinzen: gangbare benaming voor een groep agriofyten, planten die van oorsprong in een regio alleen als ingevoerde sierplantensoort voorkwam in landgoederen, boerenhoven, pastorietuinen en dergelijke, en zich daar handhaafden of verwilderd zijn.

Het gaat om volgende actie:

- De gemeente Maasmechelen en Toerisme Vlaanderen zoeken de komende jaren samen naar een oplossing en betrekken hierbij de samenhang met andere functies in het dorp waaronder de kleuterschool te Leut en de jeugdbeweging Jong Leut.

Figuur 23: Parochiecentrum Dreef

4.1.6 Heraanleg dorpsplein Vucht (maatregel 1.6)

In Vucht krijgt de kwaliteit en de leefomgeving een flinke duw in de rug met deze maatregel. Er wordt in het ontwerp rekening gehouden met de verhuizing van de naschoolse opvang binnen enkele jaren.

Het dorpsplein van Vucht bestaat net zoals in Meeswijk uit een asfaltvlakte dat hoofdzakelijk dienst doet als parkeerterrein. Hierdoor is de auto zeer aanwezig in het straatbeeld. Buiten de prominent aanwezige boom ter hoogte van de horecazaak is er enkel een beetje groen terug te vinden in de zone langsheen en achter de kerk. De vredesboom voor de kerk is recentelijk ook afgestorven.

In het inrichtingsconcept voorzien we een volledig groene zone rondom de kerk met een centraal vergroend plein. Door het dorpsplein maximaal te ontharden en te vergroenen wordt er binnen het dorp terug ruimte gecreëerd om te ontmoeten waardoor het dorpsplein een belangrijke rol zal vervullen in de sociale cohesie. De afgestorven vredesboom wordt vervangen. Naast het aanleggen van zitgelegenheden zal er ook een terras voorzien worden voor de bestaande horecazaak. Verder is in het ontwerp rekening gehouden met de bestaande evenementen en wordt er voldoende ruimte voorzien voor de opstelling hiervan. Het startpunt voor de wandelingen wordt geïntegreerd in het ontwerp en ter hoogte van de kerk zal er ruimte voorzien worden voor geschiedenis en cultuur over de kerkinhoud. Ten slotte zal de groene ruimte achter de kerk ingericht worden met een petanqueveld waarbij men rustig tussen de bestaande bomen kan vertoeven. Er wordt een nieuwe gemeentelijke naschoolse opvang gebouwd in het centrum van Maasmechelen, waardoor de parkeerbehoefte op het plein zal wijzigen.

Tijdens het openbaar onderzoek van het landinrichtingsplan zijn verschillende bezwaarschriften ingediend over de concrete invulling van het plein. Het schetsvoorstel voor het kerkplein van Vucht wordt bij de verdere uitwerking aangepast zodat er binnen redelijkheid tegemoetgekomen kan worden aan de opmerkingen van bewoners, waarbij:

- De petanquebaan kan verschoven worden op het plein of wellicht dichter in de buurt van de bewoners die hiernaar gevraagd hebben.
- De toegang tot alle woningen rond het plein wordt gegarandeerd.

//

- De bewoners worden betrokken bij de opmaak van het aangepaste ontwerp, via een extra participatiemoment.
- Het ontharden van het kerkplein is en blijft het belangrijkste uitgangspunt .

De bijkomende middelen vanuit het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP) kunnen voorwaardelijk geïntegreerd worden in de inrichting van het plein. Deze middelen kennen een eigen besluitvormingstraject en eigen vastlegging. Deze middelen dienen specifiek voor het ontharden van het plein. Daartoe wordt de maatregel opgesplitst in een A en B gedeelte. A betreft de ontharding van het centraal gedeelte van het plein zoals voorzien in het ontwerp LIP, dit kan uitgevoerd worden met middelen vanuit VAP, onder voorbehoud van de vastlegging van deze middelen. B betreft de verdere inrichting van het plein en de uitbreiding van het plein van gevel tot gevel, dit kan uitgevoerd worden met middelen LI (tot. een max. bedrag zoals voorzien in het ontwerp landinrichtingsplan en cofinanciering vanuit de gemeente Maasmechelen). Indien er een restsaldo is, schuift dit door naar landinrichting fase 2. Als de VAP middelen uiteindelijk niet worden toegekend, wordt enkel het centrale gedeelte van het plein uitgevoerd via middelen landinrichting.

Als de pleinen worden heraanlegd van gevel tot gevel is het van belang de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel te integreren tijdens de werken.

Het gaat o.a. om volgende ingrepen :

- Ontharden van de asfaltvlakte ($\pm 700 - 950 \text{ m}^2$)
- Bijkomende groeninfrastructuur: aanplant grassen, struiken, bomen, ...
- Plaatsen van zitgelegenheden en een petanqueveld
- Herinrichting van de toegankelijkheid en verkeersdoorstroming van het plein
- Aanleg van een parking in waterdoorlatend materiaal
- Aanleg van een terrasfunctie

4.1.7 Vergroening toegang begraafplaats Vucht (maatregel 1.7)

De toegang van de begraafplaats te Vucht is een rode kiezelverharding. I.k.v. de rewilding van de dorpscentra wordt ook deze plek omgevormd naar een meer groene omgeving. De begraafplaats zelf is reeds ingegroend door de gemeente.

Het gaat o.a. om volgende ingrepen:

- Medewerking van de VLM aan het gemeentelijke ontwerp
- Verwijderen van een deel van kiezel en aanleg van groene vakken
- Groene inrichting van de plantvakken

4.1.8 Boom zoekt tuin - uitbreiding subsidiereglement gemeente Maasmechelen (maatregel 1.8)

Het gemeentelijk reglement voor het betoelagen van de aanleg van kleine landschapselementen in Maasmechelen geldt met ingang van 1 november 2020. Bewoners kunnen toelage krijgen voor de aanplant van hagen, heggen, houtkanten en loofbomen.

In de centra van Meeswijk, Leut en Vucht bestaan verschillende straten volledig uit gesloten bebouwingen, waardoor deze straten veelal volledig verhard en groenloos zijn. Geveltuinen brengen kleur en sfeer in de straat, verbeteren de luchtkwaliteit, laten regenwater infiltreren en isoleren de woning. Ze brengen een klein stukje natuur in de straten, waar vlinders, vogels en bijen wat aan hebben.

Figuur 24: Voorbeeld van geveltuinen

De aanleg van deze geveltuinen wordt aantrekkelijker als er gemeentelijke subsidie mogelijk is. Daartoe zal de gemeente het gemeentelijk subsidiereglement voor de aanplant van kleine landschapselementen uitbreiden met geveltuinen waardoor bewoners tot 80% subsidie kunnen ontvangen.

4.1.9 Boom zoekt tuin – sensibiliseringsactie (maatregel 1.9)

Om het subsidiereglement ‘aanplant kleine landschapselementen’ in de kijker te zetten werkt de gemeente een sensibiliseringsactie uit specifiek in de dorpen Meeswijk, Leut en Vucht. Deze actie kan meeliften met de communicatie die gevoerd wordt voor het LIP. Voorbeelden van bewoners, tuinen, gevels uit Meeswijk, Leut en Vucht kunnen hierin een plaats krijgen om zo andere bewoners te overtuigen.

4.2 REWILDING VAN HET OPEN MAASLANDSCHAP VIA LANDSCHAPSACUPUNCTUUR

Tabel 2: Overzicht maatregelen ‘Rewilding van het open Maaslandschap via landschapsacupunctuur’. Zie kaart 4b.

nr.	omschrijving	type instrument	Eigendom /beheerder	uitvoering/ belaste instantie	restfinancierder
2.1.1	Verbinding tussen Maaswinkel en beschermd landschap Vilain XIII		o.a. Gemeente Maasmechelen, Provincie Limburg, ANB, Limburgs Landschap vzw, Natuurpunt beheer vzw, Toerisme Vlaanderen,	o.a. Gemeente Maasmechelen, Provincie Limburg, ANB, Limburgs Landschap vzw, Natuurpunt beheer vzw, Toerisme Vlaanderen,	/

////////////////////////////////////

waterwingebied Greven en dan verder naar het Kempisch plateau. Deze corridor heeft als doel om de Maasvallei te verbinden met het Kempens plateau zodat de soorten die deel uitmaken van beide systeem een fourageergebied hebben en dat er zo versterking ontstaat van de soortenfamilies. Zo denken we aan de roodborsttapuit, vleermuizen, nachtzwaluw en ongewervelden. In het voorontwerp Ruimtepact 2040 van de Provincie Limburg is deze zone opgenomen als groene ader met de suggestie om deze op gemeentelijk niveau uit te werken. Het gaat over het behouden en verbeteren van traditioneel kleinschalig landschap, KLE's in het agrarisch gebied zijn een ruimtelijk kenmerk binnen de landschapseenheid Maasvallei. In het huidige structuurplan van de provincie Limburg komt deze as overeen met de provinciale natuurverbinding nr. 18. In deze tweede landschappelijke verbinding worden enkele puntgewijze maatregelen opgenomen binnen voorliggend LIP (zie maatregel 2.7)

4.2.2 KLE's bij landbouwers (maatregel 2.2.1 – 2.2.2 – 2.2.3 – 2.2.4)

Het landinrichtingsplan voorziet via bestaande instrumenten en vrijwilligheid meer kleine landschapselementen (KLE) aan te leggen bij landbouwers. Waar bestaande instrumenten niet mogelijk of ontoereikend zijn, wordt via landinrichting gezocht naar bijkomende mogelijkheden.

Het gaat over KLE's in de brede zin van het woord: aanplant van solitaire bomen, aanplant van hagen, heggen, houtkanten en bomenrijen, aanplant van een hoogstamboomgaard, aanleggen van perceelsranden, onderhoud van reeds bestaande KLE's of waardevolle elementen (bv. graslanden), maar ook de aanleg van poelen.

De specifieke locatie van de maatregelen is nog niet bepaald. Er zal met de betrokken landbouwers gezocht worden waar dit past binnen hun bedrijfsvoering en welk type instrument mogelijk is. Hiertoe werd een sneuvelplan¹⁰ opgemaakt. Dit plan is al in een eerste sensibiliseringronde besproken met enkele betrokken landbouwers.

Na goedkeuring van het LIP zal dit hernomen worden via een actieve sensibiliseringscampagne.

Maatregel 2.2.1: Beheer KLE's bij landbouwers via beheerovereenkomst PDPO

Beheerovereenkomsten (BO) zijn vrijwillige overeenkomsten voor een periode van 5 jaar met een jaarlijkse vergoeding voor aanleg en/of beheer van KLE's. BO's worden afgesloten in overleg met de VLM bedrijfsplanner en worden gesubsidieerd vanuit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling. Het nieuwe Vlaamse Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) is in opmaak, de voorziene start is 2023.

In het projectgebied kunnen o.a. volgende pakketten worden afgesloten:

- Weidevogel
- Botanisch beheer
- Bufferstrook/kruidenrijke akkerstrook/bloemenakker
- ...

Elk pakket kent zijn eigen voorwaarden naar afbakening, uitvoering en vergoeding.

Maatregel 2.2.2: Beheer KLE's bij landbouwers via beheerovereenkomst landinrichting

Waar de BO's via PDPO ontoereikend zijn, kan de landbouwer beroep doen op een specifieke BO via landinrichting. Dit kan ofwel omdat het type BO niet voorzien is binnen PDPO of omdat de locatie buiten het

---

¹⁰ Het sneuvelplan is een werkplan met daarop een eerste aanzet van kleine landschapselementen. Het werd als vrijblijvend discussieplan gebruikt in de eerste keukentafelgesprekken met landbouwers.

toepassingsgebied van een specifieke BO valt. Per type BO die wordt afgesloten wordt na goedkeuring van het LIP een ministerieel besluit opgemaakt, voor zover er nog geen MB beschikbaar is voor dat type BO.

Deze specifieke BO's zijn vrijwillig, de minimale looptijd is 5 jaar en maximale looptijd wordt bepaald op 20 jaar. De VLM is belast met het afsluiten van de BO's en is ook de optredende instantie. De BO's via landinrichting kunnen worden afgesloten binnen de perimeter van voorliggend LIP.

O.a. volgende beheerovereenkomsten zijn aanvullend voor de doelstellingen van voorliggend LIP:

- Aanleg en onderhoud botanisch waardevolle grasland
- Aanleg en onderhoud bloemenstrook
- Botanische beheer akkerland
- Omzetten van akkerland in meerjarig grasland en maaien/beweiden
- Aanleg en onderhoud ecologische verbindingsstrook
- Onderhoud struweelkant
- Onderhoud hoogstamboomgaard, poel
- ...

Maatregel 2.2.3: Aanleg KLE's bij landbouwers via niet – productieve investeringen (NPI VLIF)

Landbouwers kunnen via het e-loket 75%-100% subsidie aanvragen voor niet-productieve investeringen¹¹. Het betreft investeringen die de landbouwer vrijwillig doet. Er zijn per type investering specifieke voorwaarden.

Enkele relevante voorbeelden zijn:

- Aanleg bomenrij, haag, houtkant, poel, aanplant vrijstaande bomen, boombescherming, plantbescherming, landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers, infiltratiesystemen
- Het plaatsen van bijenhôtels, nestkasten, bijenkasten

Maatregel 2.2.4: Aanleg KLE's bij landbouwers via landinrichting

Bij de niet – productieve investeringen (maatregel 2.2.3) is de minimale investeringskost 1000 euro, dat bedrag is niet steeds haalbaar voor de landbouwer. Om ook kleinere investeringen te kunnen doen voorziet landinrichting een rechtstreekse subsidie aan landbouwers voor de aanleg van kleine landschapselementen. Het gaat o.a. om aanplant van solitaire bomen op kruispunten van landwegen, de aanleg van heggen/houtkanten of de aanleg van een poel. In de toekomstige gesprekken met lokale landbouwers zullen zij hierover bevraagd worden en om instemming gevraagd.

4.2.3 Bomenplan (maatregel 2.3)

Uit terreinbezoeken bleek dat er in het buitengebied rond de dorpskernen heel wat dode bomen voorkomen. Deze dode bomen vormen op zich meestal niet echt een probleem. Ze worden meestal pas opgeruimd als ze bij een storm omvallen. Helaas verdwijnen er zo elk jaar heel wat bomen uit het landschap. Het gaat voornamelijk om populieren, meestal in kleine clusters of bomenrijen, in eigendom van particulieren. Voor een particulier is het financieel niet evident om voor één of twee bomen iemand te laten komen om de dode boom te vellen. Het dode hout heeft bovendien weinig verkoopwaarde. De bomensterfte is hoogst waarschijnlijk te wijten aan de hoge leeftijd van de populieren, in combinatie met enkele droogtejaren, waar deze bomen in een sterk doorlatende bodem waar de grondwatertafel sterk kan schommelen zich nog moeilijk

¹¹ <https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/vlif-steun/niet-productieve-investeringssteun>

Figuur 26: Locaties voor rust – en ontmoetingsplekken aan de schutterij te Meeswijk (links) en achter de begraafplaats Leut (rechts)

4.2.5 Meeswijk: groene rust – en ontmoetingsplek aan de schutterij (maatregel 2.5)

Naast de schutterij te Meeswijk ligt een braakliggend perceel van de gemeente Maasmechelen. Hier wordt een groene rust – en ontmoetingsplek gecreëerd. Het perceeltje ligt langs het fietsroutenetwerk, aan de rand van het dorp Meeswijk. In het participatietraject werd deze plek hoog gewaardeerd o.w.v. het weidse uitzicht op het landbouwgebied richting de Maas. Met enkele kleine ingrepen zoals de aanplant van enkele bomen, hagen en de plaatsing van een bank wordt een beschutte en groene rustplek gecreëerd.

Het gaat o.a. om volgende ingrepen:

- Aanplant van bomen en hagen
- Plaatsing van bank
- Herinrichting van de grasgedeelten met de aanleg van bloemenweiden
- Integreeren van een voetbal/speelgelegenheid

Deze maatregel is tevens ingeschoven in het INTERREG project ‘Grenzeloos landschapstoerisme’ door RLKM. Dit project is bij de eerste aanmelding goedgekeurd en kan nu verder in detail worden uitgewerkt.

4.2.6 Aanleg grasberm op landbouwperceel op de rand van het beschermde landschap Vilain XIII (maatregel 2.6.a – 2.6.b)

Het beschermde landschap Vilain XIII bestaat uit het kasteel, bossen, weilanden en akkers. De zuidelijke grens wordt gevormd door een akkerperceel van 12 ha. Deze akker sluit nabij de begraafplaats aan bij het dorp Leut en is gelegen naast een veldweg (verlengde van Ganzenpoelstraat) die de belangrijkste recreatieve verbinding vormt tussen Leut en de Maas. In de toekomst zal deze veldweg deel uit maken van het recreatieve fietsroutenetwerk.

Om visueel duidelijk te maken dat aan de rand van deze akker het beschermde landschap start en je in een kasteelomgeving komt wordt hier een grasberm aangelegd (zie Figuur 27).

De omzetting van akker naar gras gebeurt uit kracht van wet over een breedte van 5 meter.

zijn. In het openbaar onderzoek van het LIP vraagt hij om de strook te onteigenen. Er wordt door de planbegeleidingsgroep in de bezwaarbehandeling vastgehouden aan het inrichtingswerk uit kracht van wet gevolgd door een erfdiensbaarheid tot openbaar nut aangezien het perceel ook is opgenomen in de herverkaveling uit kracht van wet. Indien wenselijk kan de eigendom op dat moment geruild worden en kan alternatieve grond aangeboden worden.

- Locatie: De grens van het beschermde landschap ligt vast, er zijn geen alternatieve locaties aan de orde. De problematiek stelt zich specifiek op deze percelen.

Overzicht kadastrale percelen voor inrichtingswerk uit kracht van wet gevolgd door vestiging van erfdiensbaarheid gekoppeld aan een inrichtingswerk uit kracht van wet (maatregel 2.6.a) en vergoeding voor waardeverlies van de gronden (maatregel 2.6.b)
73045B0151/00D000
73045B0151/00E000
73045B0154/00A000

De lokalisering van het inrichtingswerk uit kracht van wet in functie van het aanleggen van de grasberm is terug te vinden op onderstaande Figuur 28.

Figuur 28: Situering kadastrale percelen maatregel 2.6

4.2.7 Aanleg grasberm langsheen holle weg Kuilenweg (maatregel 2.7.a – 2.7.b)

De holle weg Kuilenweg is gelegen in de openruimte verbinding tussen het Nationaal Park Hoge Kempen en Rivierpark Maasvallei. Ze vormt een uniek landschapselement, holle wegen komen in Maasmechelen zeer beperkt voor. Het lokale wandelroutenetwerk maakt gebruik van deze weg.

Het landbouwgebruik aanpalend aan de holle dag betreft akkerbouw waarbij de percelen gebruikt worden tot tegen de aanwezige bomen op de schouder van de holle weg. In een bepaalde zones staan geen bomen meer of zijn de bomen verdwenen.

3.2	Heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbinding	Inrichtingswerk	Gemeente Maasmechelen	VLM	Gemeente Maasmechelen*
3.3	Aanleg verkeersremming Kuilenweg/Stroveld	Inrichtingswerk	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen
3.4	Aanleg autoknip Maasweg/Ringoven	Inrichtingswerk	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen

*met ondersteuning van het Kopenhagenplan¹²

4.3.1 Optimaliseren verbinding Meeswijk en Leut via mobiliteitsplan gemeente Maasmechelen (maatregel 3.1)

De Dreef tussen Meeswijk en Leut is enerzijds een functionele en recreatieve fietsverbinding en anderzijds een belangrijk erfgoedelement in het beschermd landschap rond het kasteel Vilain XIII. De Dreef wordt tevens gebruikt voor gemotoriseerd verkeer.

De Dreef is een directe fietsverbinding tussen Meeswijk en Leut voor bewoners, waaronder de schoolgaande jeugd. Ze is tevens een onderdeel van het Limburgse fietsrouten netwerk, tussen knooppunt 50 en 56.

De mobiliteitsanalyse (VLM, 2022) onderzocht de mobiliteitsbewegingen tussen Leut en Meeswijk, alsook op grotere schaal. Er werden daartoe o.m. tellingen uitgevoerd met telsingangen en smileyborden. Er werd een scenario uitgewerkt waarbij de Dreef tussen Leut en Meeswijk autoluw gemaakt kan worden i.f.v. de veiligheid van het fietsverkeer. In combinatie met de inrichting van de Dreef langs de Ganzenpoel kunnen schoolgaande fietsers zich grotendeels autoluw van Meeswijk naar Leut bewegen (en omgekeerd). Wijzigingen in de Dreef hebben ook effect op omliggende wegen, waardoor o.a. in de St. Pietersstraat aanpassingen nodig zijn. Deze maatregelen werden opgenomen in het ontwerp LIP. Dit past tevens in de ontwikkeling van een masterplan voor het kasteel Vilain XIII door Toerisme Vlaanderen, waarbij voor bezoekers aan het kasteel het parkeren ook zal veranderen.

Tegen deze maatregelen werden bezwaren ingediend door bewoners van Meeswijk en Leut tijdens het openbaar onderzoek van het ontwerp LIP. Daarbij werd beargumenteerd dat de gecreëerde omleiding voor gemotoriseerd verkeer onaanvaardbaar is i.f.v. de rechtstreekse verbinding tussen Meeswijk en Leut. Ook werd aangehaald dat aanpassingen aan de Dreef en de St. Pietersstraat mogelijk ook implicaties heeft op andere straten, waar hinder verwacht worden.

Maatregel 3.1. voorziet nu dat oplossingen voor een betere verbindingen tussen Meeswijk en Leut gezocht worden in het mobiliteitsplan van de gemeente Maasmechelen. De effecten op mobiliteit kunnen daar toekomstgericht en in een breder perspectief bestudeerd worden. Het doel is een verkeersveiliger situatie voor de zwakke weggebruiker en een ruimtelijk meer geïntegreerde Dreef in het beschermd cultuurhistorisch landschap Vilain XIII. Met name wordt verder onderzocht:

- De verkeerskundige knip van de Dreef en de daaraan gekoppelde verkeerskundige maatregelen;
- Het voorstel voor éénrichtingsverkeer in de St. Pietersstraat;
- Nodige maatregelen vandaag en morgen op omliggende straten.

¹² Besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2021 tot toekenning van een projectsubsidie aan de Vlaamse gemeenten voor investeringen in fietsinfrastructuur. Hierbij legt de Vlaamse Regering 1 euro bij elke 2 euro die de gemeente investeert.

betreft openbaar domein en wordt ook gebruikt voor dienstverkeer van de Vlaamse Waterweg langsheen de Zuid-Willemsvaart, er dient bij uitvoering afstemming te zijn met de Vlaamse Waterweg.

Figuur 31: Voorbeelden van sluikstorten in het natuureservaat Maaswinkel (bron: Natuurpunt Maasmechelen)

De Maasweg betreft de veldweg langsheen de Maas tussen de natuureservaten Maaswinkel en Maesbempder Greend. Het betreft een verharde veldweg die gebruikt wordt door landbouwers, wandelaars, fietsers en sluipverkeer. Ze ontsluit één van de mooiste stukjes ongerepte Maas in het RivierPark Maasvallei. Gemotoriseerd verkeer is hier niet wenselijk. Ook hier wordt een barrière aangebracht zodat doorgaand gemotoriseerd verkeer richting en doorheen Maesbempder Greend onmogelijk wordt.

4.4 HET BESCHERMD LANDSCHAP VILAIN XIII DUURZAAM INRICHTEN EN BEHEREN

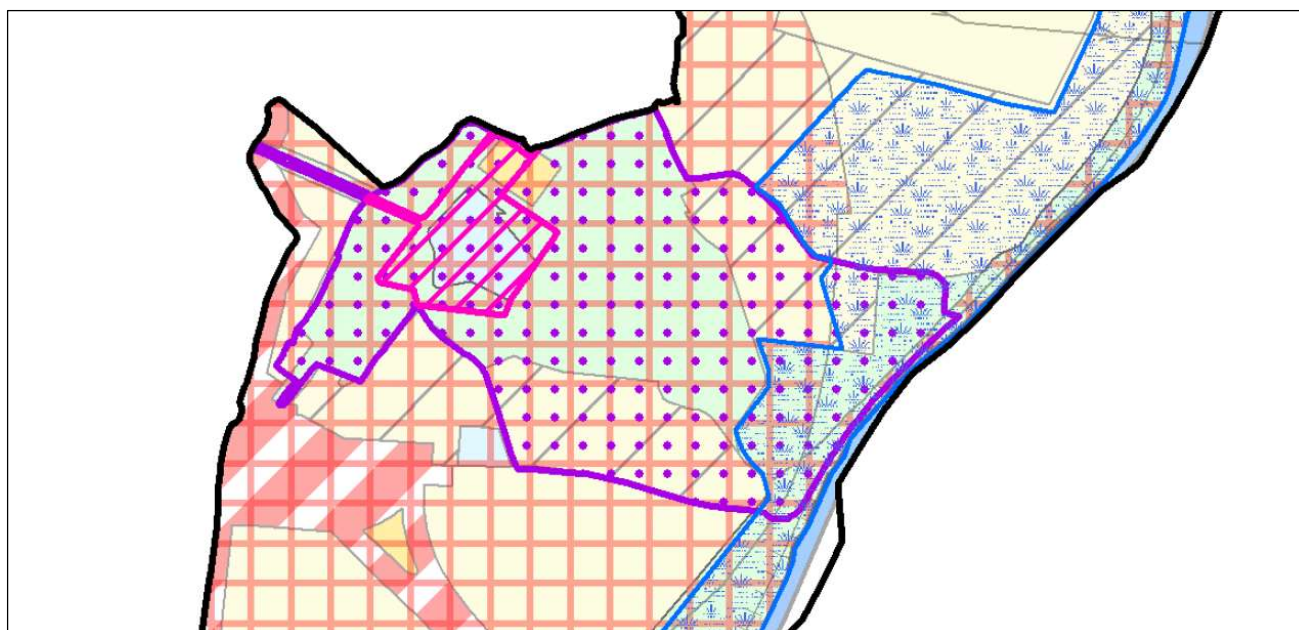
Tabel 4: Overzicht maatregelen ‘het beschermd landschap Vilain XIII duurzaam inrichten en beheren’. Zie kaart 4d

nr.	omschrijving	type instrument	eigendom/ beheerder	Uitvoering/ belaste instantie	restfinancierder
4.1	Masterplan voor het beschermd landschap Vilain XIII		Toerisme Vlaanderen	Toerisme Vlaanderen	
4.2	Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk: Herverkaveling uit kracht van wet	Herverkaveling uit kracht van wet		VLM	Toerisme Vlaanderen, Agentschap voor Natuur en Bos, Vlaamse Waterweg
4.3	Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk: Recht van voorkoop	Recht van voorkoop		VLM	VLM
4.4	Opmaak geïntegreerd beheerplan beschermd landschap Vilain XIII	Geïntegreerd beheerplan (natuur en landschap)	Toerisme Vlaanderen, Vlaamse Waterweg,	RLKM	Toerisme Vlaanderen, Vlaamse Waterweg, ANB, Gemeente Maasmechelen

////////////////////////////////////

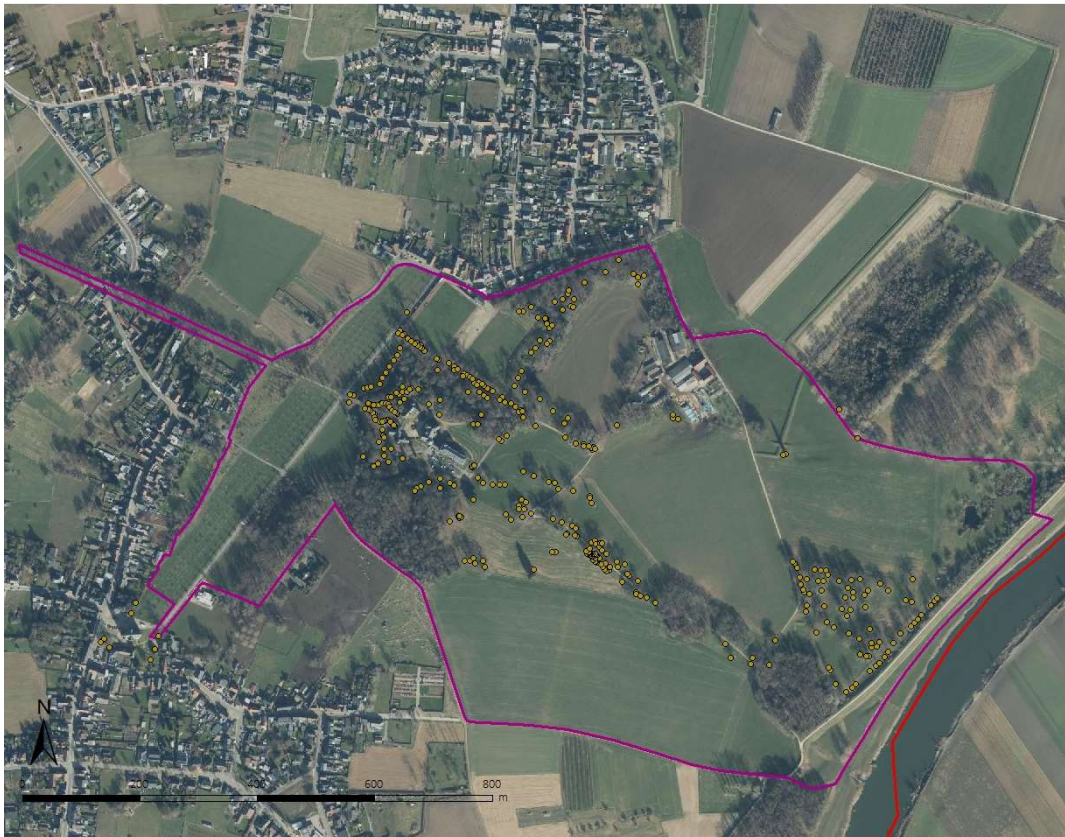

Figuur 32: Situering bestemming en beleid omgeving beschermd landschap Vilain XIII (legende: gewestpan (groen: park – geel: landbouw – rood geruit: overstromingsgebieden/waterwingegebieden) – paarse en roze omlijning: beschermd landschap Vilain XIII (kasteel en park) – blauwe omlijning: Habitatrictlijngebied)

De bescherming als cultuurhistorisch landschap vormt het vertrekpunt van de te nemen maatregelen. Kenmerkend voor het park is o.m. de zeldzame dendrologische verzameling aangelegd door Charles Vilain XIII in het midden van de 19^e eeuw (zie 2.2.3 Landschap). Vanuit de vaststelling dat bijna alle bomen met botanische waarde momenteel op terugval zijn of zijn afgestorven, maar dat ook nieuwe inboeten niet levensvatbaar blijken te zijn, werd er vanuit het LIP een bomenwerkgroep opgericht. Specialist (o.a. Inverde) hebben, samen met de VLM, het RLKM, Toerisme Vlaanderen, de LiKONA-bomenwerkgroep, de gemeente Maasmechelen en het Agentschap Onroerend Erfgoed, een actuele inventarisatie van de collectie (zie Figuur 33) opgesteld waarbij de locatie en identificatie van elke boom werd nagekeken en waarbij een algemene inschatting werd gemaakt van de vitaliteit van de collectie.

Figuur 33: Inventaris bomencollectie landschap Vilain VIII (oranje bol: bomen – paars: afbakening beschermd landschap)

Naast de inventarisatie werden ook aanbevelingen opgesteld. Een belangrijk aspect is het vrijwaren van de wortelzone voor betreding. Intensieve betreding, onder andere door begrazing, beïnvloedt de bodemstructuur, bodemfunctie en de capaciteit om organische bodemkoolstof op te slaan (Linten, 2022). Bovendien worden een aantal ecosysteemdiensten beïnvloed, zoals retentie van nutriënten en wateropslag. Hiertoe dienen de bomen of bomengroepen van de collectie ruim afgerasterd te worden (tot gemiddeld 18 meter diagonaal), waarbij ook wandelpaden bij voorkeur niet over de boomwortels lopen. Deze zone wordt door het Ancient Tree Forum vastgelegd op 15x de diameter van de stam (op borsthoogte), of 5 m voorbij de kroonprojectie, afhankelijk van wat het grootste is. In de praktijk wordt dit voor het kasteelpark vastgelegd op een diameter van 16 m. Ook in geval van akkerbouw worden bij voorkeur gelijkaardige buffers aangehouden omdat ploegen, bemesten en besproeien een negatieve impact hebben op de bomen. Daarnaast moeten veteranenbomen zoveel mogelijk met rust gelaten worden, dat betekent dat ze ook niet gekapt worden als ze er niet meer goed uitzien. Tot slot is het nodig regelmatig een risico-analyse uit te voeren, onder andere om de veiligheid van de bezoeker te garanderen. Dit wordt verder opgenomen door de bomenwerkgroep. Het bereiken van een goede staat van de botanische bomencollectie betekent in eerste instantie dat er een verbod is op intensieve begrazing in de wortelzone. Momenteel gebeurt dit nog aangezien de collectie deels gelegen is in de huiskavel van een veeteler.

Het gebied is daarnaast een speciale beschermingszone (habitatrichtlijngebied), waarbij de focus ligt op de verdere ontwikkeling van de waardevolle stroomdalgraslanden. De percelen binnen het SBZ – gebied zijn deels in eigendom (en gebruik) van het ANB, deels van landbouwers en deels particulier.

nabestemming natuurontwikkeling, bestaande waterwegen, overstromingsgebieden, leidingen. De focus van de herverkaveling zal liggen op de landbouw, park – en natuurgebieden.

Tabel 5: overzicht kadastrale secties voor beschermd landschap Vilain XIII - Meeswijk: herverkaveling uit kracht van wet (maatregel 4.2 – zie Kaart 6

Sectie
Maasmechelen, 5 ^{de} afd. Leut, sectie B1
Maasmechelen, 5 ^{de} afd. Leut, sectie B2
Maasmechelen, 5 ^{de} afd. Leut, sectie B3
Maasmechelen, 6 ^{de} afd. Meedwijk, sectie B2
Maasmechelen, 6 ^{de} afd. Meeswijk, sectie C1

Rol Landcommissie:

Volgens artikel 2.1.22 uit het decreet Landinrichting kan de Landcommissie overgaan tot een herverkaveling uit kracht van wet van het gebied dat is aangeduid met toepassing van artikel 3.3.1. van het decreet, d.w.z. de aanduiding waar een bepaald instrument wordt ingezet binnen het projectgebied van het LIP. De landcommissie bepaalt vervolgens de blokgrens, de inbreng van de huidige percelen en de toedeling van de nieuwe percelen. De landcommissie berekent ook de waarde (ruilwaarde voor de eigenaars en gebruikswaarde voor de gebruikers) van de ‘vroegere’ percelen (inbreng) en van de ‘nieuwe’ percelen (toedeling). Door verschillende factoren (o.a. verschil tussen kadastrale oppervlakte en opgemeten oppervlakte, of door wijzigingen aan het openbaar domein) is het mogelijk en normaal dat er een verschil ontstaat tussen toestand vóór en toestand ná. Dit verschil is wettelijk beperkt tot 5% van de waarde en wordt verrekend per rechthebbende. Grotere afwijkingen zijn mogelijk, mits toestemming van de betrokkene.

Administratieve overheid:

Decreet Landinrichting: (01/09/2014) Artikel 2.1.31. ... Het verschil tussen de totale ruilwaarde van de nieuwe percelen in het blok en de totale ruilwaarde van de vroegere percelen in het blok komt ten goede of ten laste van de administratieve overheid die instaat voor de financiering. Het verschil tussen de totale gebruikswaarde van de nieuwe percelen in het blok en de totale gebruikswaarde van de vroegere percelen in het blok komt ten goede of ten laste van de administratieve overheid die instaat voor de financiering.

Voor deze herverkaveling uit kracht van wet, in het kader van een project landinrichting spoor 1, worden meerdere administratieve overheden benoemd: nl. Toerisme Vlaanderen, het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Waterweg. Zij staan in voor de financiering.

De herverkaveling tracht de verschillende Vlaamse beleidsdoelen van de administratieve overheden te verwezenlijken, de restfinanciering wordt verdeeld onder de administratieve overheden a rato van hun toebedeling.

Procedure herverkaveling uit kracht van wet binnen landinrichting:

Na goedkeuring van het LIP kan de procedure van de herverkaveling starten. Deze doorloopt 6 fasen die meestal enkele jaren duren. In elke fase worden belanghebbenden (eigenaars en/of gebruikers) aangeschreven en op de hoogte gebracht.

- Fase 1: wie doet mee met welk perceel
- Fase 2: Bepaling van het blok
- Fase 3: Rekening houden met de grens tussen binnen en buiten de ruilverkaveling
- Fase 4: Herverkavelen met gelijke waarden. In deze fase wordt een overzicht gegeven van inbreng (toestand voor) en toedeling (toestand na), voorzien van een financiële regeling (eventueel verschil tussen voor en na). Elk onderdeel wordt vergezeld van inzagemomenten.

////////////////////////////////////

- Fase 5: De mogelijkheid tot het indienen van een formeel beroep
- Fase 6: Het overmaken van een akte aan elke eigenaar/gebruiker

Meer info is te vinden in de brochure: <https://www.vlaanderen.be/publicaties/herverkavelen-binnen-landinrichting-herverkaveling-uit-kracht-van-wet>

Herverkaveling en jacht:

Binnen de onderzoekspereimeter voor herverkaveling zijn de WBE’s Maaslandia en Capreolus actief. Volgens Art. 2.1.36 (decreet landinrichting) blijft het jachtrecht ter plaatse en gaat het bij herverkaveling niet over op het nieuwe perceel. De nieuwe eigenaar van een perceel treedt in de rechten en verplichtingen van de oude eigenaar. De duur van de jachtovereenkomsten die gesloten zijn vanaf de vaststelling van het landinrichtingsplan, wordt van rechtswege beperkt tot de datum van de overschrijving van de herverkavelingsakte op het hypotheekkantoor. De bepaling over de duur van de jachtovereenkomsten met aanduiding van de kadastrale gegevens van het gebied wordt opgenomen in het besluit tot vaststelling van het landinrichtingsplan.

4.4.3 Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk – recht van voorkoop (maatregel 4.3)

Het recht van voorkoop wordt ingesteld binnen de onderzoekspereimeter ‘Beschermd landschap Vilain XIII / Meeswijk –herverkaveling uit kracht van wet’ voor de opbouw van een grondreserve. Dit projectmatig recht van voorkoop wordt uitgeoefend door de Vlaamse Landmaatschappij. Het besluit dat de zone waarbinnen het recht van voorkoop geldt, aanduidt, wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Perimeter en doel

Het instellen van recht van voorkoop is een middel om grondreserves in de onderzoekspereimeter van de herverkaveling op te bouwen. Concreet gaat het over de kadastrale secties in onderstaande tabel. Het recht van voorkoop wordt uitgevoerd tot er voldoende oppervlakte aan gronden ter beschikking is om enerzijds grondenruil of anderzijds de maatregelen uit te voeren.

Tabel 6: Overzicht kadastrale secties voor beschermd landschap Vilain XIII - Meeswijk: recht van voorkoop (maatregel 4.3) – zie Kaart 6

Sectie
Maasmechelen, 5 ^{de} afd. Leut, sectie B1
Maasmechelen, 5 ^{de} afd. Leut, sectie B2
Maasmechelen, 5 ^{de} afd. Leut, sectie B3
Maasmechelen, 6 ^{de} afd. Meedwijk, sectie B2
Maasmechelen, 6 ^{de} afd. Meeswijk, sectie C1

Termijn waarbinnen het recht van voorkoop geldt

Het recht van voorkoop geldt voor een termijn van 10 jaar die ingaat veertien dagen na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit tot vaststelling van het landinrichtingsplan. Het recht van voorkoop moet aangeboden worden van zodra het recht van voorkoop is opgenomen in het geografisch themabestand ‘Vlaamse Voorkooprechten. (art. 2, 9° en artikel 10 decreet harmonisering voorkooprechten).

Begunstigde van het recht van voorkoop

De begunstigde van het recht van voorkoop is de Vlaamse Landmaatschappij. Deze oefent in eigen naam en voor eigen rekening het recht van voorkoop uit.

Juridische achtergrond

Een voorkooprecht is een recht om een onroerend goed dat te koop wordt aangeboden, voor dezelfde prijs en onder dezelfde modaliteiten, bij voorrang op de kandidaat-koper aan te kopen. Het recht van voorkoop is

////////////////////////////////////

binnen het decreet Landinrichting verankerd via de artikels 2.1.13 en 2.1.14. Sinds de inwerkingtreding van het Harmoniseringsdecreet Rechten van Voorkoop op 1/10/2012, gebeurt het aanbieden en uitoefenen van Vlaamse voorkooprechten digitaal via het e-voorkooploket (Vlaamse Grondenbank – Vlaamse Landmaatschappij).

4.4.4 Opmaken van een geïntegreerd beheerplan (maatregel 4.4)

Voor het beschermd landschap Vilain XIII werd een landschapsbeheerplan¹³ opgemaakt. Hierdoor kan de erfgoedpremie aangevraagd i.f.v. het onderhoud en de instandhouding van het erfgoed.

Daarnaast bestaan er ook natuurbeheerplannen, waarin beheermaatregelen staan opgenomen die zullen worden uitgevoerd om de natuurbeheerdoelstellingen te realiseren. Het beschermd landschap Vilain XIII ligt gedeeltelijk in VEN en habitatrichtlijngebied, deze zone loopt nog verder door langs de Maas (zie Figuur 17) en heeft deels de ruimtelijke bestemming agrarisch gebied, deels parkgebied, deels natuurgebied, deels recreatiegebied en deels gebied van openbaar nut.

Er bestaat nog geen natuurbeheerplan voor deze zone. De toekomstige ontwikkelingen ter uitvoering van o.a. het masterplan van Toerisme Vlaanderen en het rivierverruimingsproject van de Vlaamse Waterweg geven naast landschapsbeheer echter ook mogelijkheden voor natuurbeheer, dat kan ook met medewerking van een landbouwer. Naast natuur en landschap is landbouw een nevensgeschikte functie in dit beschermd landschap, gezien de ligging van een melkveebedrijf, met huiskavel en een akker (12 ha) binnen dit beschermd landschap. Bij natuurbeheerplannen bestaan er verschillende types: bij type één zorgt de beheerder ervoor dat de aanwezige natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu in stand gehouden worden en dat de zorgplicht nageleefd wordt (Natuurdecreet art. 14, §1: bij ingrepen in de natuur wordt vernietiging of schade zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of hersteld). Natuurbeheerplannen voor terreinen van type twee, drie en vier moeten voldoen aan de criteria voor geïntegreerd natuurbeheer. Ze dienen als garantie voor een duurzaam beheer op maat van het natuurterrein.

Voor de omgeving van Vilain XIII kan naast een natuurbeheerplan ook het huidige landschapsbeheerplan geupdated worden nadat via herverkaveling de gronden in deze zone herschikt zijn. Alle beheerdoelstellingen, zowel voor natuurbehoud als behoud en beheer van onroerend erfgoed worden geïntegreerd in één plan. Dit geïntegreerde beheerplan werd geïntroduceerd om tegenstrijdigheden tussen de verschillende plannen tegen te gaan en een betere afstemming te voorzien tussen onroerend erfgoed, natuurbehoud en bosbeheer. Een geïntegreerd beheerplan wordt behandeld door zowel het agentschap Natuur en Bos als het agentschap Onroerend Erfgoed (in overleg) en is geldig, indien het wordt goedgekeurd, voor een periode van 24 jaar.

RLKM zou de uitvoerder zijn voor de opmaak van het geïntegreerd beheerplan met subsidie van Toerisme Vlaanderen vzw, de Vlaamse Waterweg en het Agentschap voor Natuur en Bos. Tijdens de opmaak van het beheerplan worden alle doelen verzameld en keuzes naar type beheer gemaakt. Voor dit gebied kan vertrokken worden van de vele informatie die reeds voorhanden is.

4.4.5 Bescherming en vernieuwing botanische bomencollectie beschermd landschap Vilain XIII (maatregel 4.5)

De eigenaars en toekomstige eigenaars (na herverkaveling) zullen de botanische bomencollectie verder uitbouwen en de bestaande bomen beschermen. Hiervoor is in de bomenwerkgroep al onderzoek uitgevoerd en voorstellen geformuleerd (zie ook 4.4.2).

¹³ <https://plannen.onroenderfgoed.be/plannen/29>

4.5 OVERZICHTSTABEL KOSTENRAMING

De kostenraming is opgebouwd per hoofdstuk:

1. Rewilding binnen de historische Maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht
2. Rewilding van het open Maaslandschap via landschapsacupunctuur
3. Verbeteren van toegankelijkheid en groene verbindingen voor bewoners en bezoekers
4. Het beschermd landschap Vilain XIII duurzaam inrichten en beheren

De volgorde van de beschrijving van de inrichtingsmaatregelen is aangehouden in de Tabel 7. De kolom 'nr' geeft de opsommingsnummering weer die in de tekst in het inrichtingsplan worden vermeld. De kolom 'omschrijving' geeft de inrichtingsmaatregel weer die beschreven zijn per uitvoeringseenheid. De kolom 'uitvoerende partner' geeft de instantie of privépersoon weer die als bouwheer optreedt en die is belast met de uitvoering van dit deel van het landinrichtingsplan. De kolom 'beheerder' geeft de instantie of privépersoon aan die eigenaar is van het gebied en/of verantwoordelijk is voor het beheer van de inrichtingsmaatregelen.

De totale kostprijs van het project bedraagt € 1.799.676,82 (subsidie LI = € 750.174,83).

Tabel 7

nr	Omschrijving	Uitvoerende partner/ belaste instantie	Eigenaar	Beheerder	Financierende partners	Kostprijs excl. btw (€)	Tijdstip uitvoering	BTW (€)	Algemene kosten (€)	Algemeen totaal (€)	Subsidie LI (%)	Aandeel LI (€)	Aandeel gemeente Maasmechelen (€)	Aandeel Toerisme Vlaanderen (€)	Aandeel Vlaamse Waterweg (€)	Aandeel ANB (€)	Aandeel particulier (€)	Aandeel VAP (€)	
Rewilding binnen de historische Maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht																			
1.1.a	Heraanleg dorpsplein Meeswijk: ontharding	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	VAP	179.991,09	2024-2028	37.798,13	39.202,06	256.991,28	0%	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	256.991,28	
1.1.b	Heraanleg dorpsplein Meeswijk (incl. uitbreiding)	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	127.945,46	2024-2028	26.868,55	27.866,52	182.680,53	70%	127.876,37	54.804,16						
1.2	Afbraak koterijen Genootstraat Meeswijk	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	4.800,00	2024-2028	00,00	864,00	5.280,00	0%	0,00	5.664,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
1.3.a	Heraanleg dorpsplein Leut: ontharding	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	VAP	128.103,84	2024-2028	26.901,81	27.901,02	182.906,66	0%	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	182.906,66	
1.3.b	Heraanleg dorpsplein Leut (incl. uitbreiding)	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	305.105,09	2024-2028	64.072,07	66.451,89	435.629,05	70%	304.940,33	130.688,71						
1.4	Opmaak beheerplan voor beschermde sites kerkhof en dorpsgezicht Leut	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	p.m.	2024-2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
1.5 (*)	Opmaak toekomstvisie parochiecentrum Leut	Toerisme Vlaanderen/ Gemeente Maasmechelen	/	/	/	p.m.	2023-2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
1.6.a	Heraanleg dorpsplein Vucht: ontharding	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	VAP	153.537,65	2024-2028	32.242,91	33.440,50	219.221,06	0%	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	219.221,06	
1.6.b	Heraanleg dorpsplein Vucht (incl. uitbreiding)	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	171.801,66	2024-2028	36.078,35	37.418,40	245.298,41	70%	171.708,89	73.589,52						
1.7	Vergroening toegang begraafplaats Vucht	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	6000,00	2024-2028	0,00	0,00	6000,00	0%	0,00	6000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
1.8	Boom zoek tuin – uitbreiding gemeentelijk subsidiereglement	Gemeente Maasmechelen	/			p.m.	2024-2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
1.9	Boom zoekt tuin - sensibiliseringsactie	Gemeente Maasmechelen	/			p.m.	2024-2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
Rewilding van het open Maaslandschap via landschapsacupunatuur																			
2.1.1 (*)	Verbinding tussen Maaswinkel en beschermd landschap Vilain XIII					p.m.	2023- ...	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
2.1.2 (*)	Verbinding tussen NPHK en RivierPark Maasvallei					p.m.	2023- ...	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
2.2.1 (*)	Beheer KLE's bij landbouwers via BO PDPO	VLM	Particulier	Particulier	PDPO	p.m.	2024- ...	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
2.2.2	Beheer KLE's bij landbouwers via BO LI	VLM	Particulier	Particulier	VLM	20.000,00	2024-2028	0,00	0,00	20.000,00	100%	20.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2.2.3 (*)	Aanleg KLE's bij landbouwers via NPI VLIF	Particulier	Particulier	Particulier	VLIF	p.m.	2023- ...	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		

2.2.4	Aanleg KLE's bij landbouwers via LIP	VLM	Particulier	Particulier	Gemeente Maasmechelen	8.000,00	2024-2028	1680,00	968,00	10.648,00	70%	7.453,60	3.194,40	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.3	Bomenplant: vernieuwing in het landschap bij particulieren	Bosgroep Limburg vzw	Particulier	Particulier	Maasmechelen / particulier	25.000,00	2024-2028	5.250,00	2.500,00	32.750,00	70%	22.925,00	4.912,50	0,00	0,00	0,00	4.912,50	
2.4	Leut: groene rust – en ontmoetingsplek achter de begraafplaats	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	6.000,00	2024-2028	1.260,00	1.306,80	8.566,80	70%	5.996,76	2.570,04	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.5	Meeswijk: groene rust – en ontmoetingsplaats aan de schutterij	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	€ 13.003,78	2024-2028	2.730,79	2.832,22	18.566,80	70%	12.996,76	5.570,04	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.6.a	Grasberm rand beschermd landschap: deel IKW	Gemeente Maasmechelen	Particulier	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	3.000,00	2024-2028	0,00	0,00	3.000,00	70%	2.100,00	900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.6.b	Grasberm rand beschermd landschap: deel VWG	Gemeente Maasmechelen	Particulier	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	7.372,80	2024-2028	0,00	0,00	7.372,80	50%	3.686,40	3.686,40	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.7.a	Grasberm holle weg Kuileweg: deel IRW	Gemeente Maasmechelen	Particulier	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	4.000,00	2024-2028	0,00	0,00	4.000,00	70%	2.800,00	1.200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.7.b	Grasberm holle weg Kuileweg: deel VWG	Gemeente Maasmechelen	Particulier	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	5.327,42	2024-2028	0,00	0,00	5.327,42	50%	2.663,71	2.663,71	0,00	0,00	0,00	0,00	
Verbeteren van toegankelijkheid en groene verbindingen voor bewoners en bezoekers																		
3.1	Optimaliseren verbinding Meeswijk en Leut via mobiliteitsplan gemeente Maasmechelen*	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	p.m.	2024-2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
3.2	Heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbinding	VLM	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	91.087,00	2024-2028	19.128,27	19.838,75	130.054,02	50%	65.027,01	65.027,01	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.3.	Aanleg verkeersremming Kuilenweg/Stroveld	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	p.m.	2024-2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
3.4	Aanleg autoknip Maasweg/Ringoven	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	Gemeente Maasmechelen	p.m.	2024-2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Het beschermd landschap Vilain XIII duurzaam inrichten en beheren																		
4.1	Opmaak masterplan voor kasteel en beschermd landschap	Toerisme Vlaanderen	Toerisme VI, Gemeente Maasmechelen, ANB, particulier		Toerisme Vlaanderen	p.m.	2022 - 2025	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
4.2	Beschermd landschap Vilain XIII–Meeswijk: hervorkaveling uit kracht van wet	VLM			Toerisme VI., Vlaamse Waterweg, ANB,	25.000,00	2023 - 2028	0,00	0,00	25.000,00	0%	0,00	0,00	8.333,33	8.333,33	8.333,33	0,00	
4.3	Beschermd landschap Vilain XIII–Meeswijk: recht van voorkoop	VLM			VLM	p.m.	2023 - 2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
4.4	Opmaak geïntegreerd beheerplan Vilain XIII	RLKM			Toerisme Vlaanderen, Maasmechelen,	p.m.	2023 - 2028	p.m.	p.m.	p.m.	0%	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	

5 UITVOERINGSPROGRAMMA EN FINANCIERINGSPLAN

5.1 UITVOERINGSPROGRAMMA

Het landinrichtingsplan voorziet dat de de Vlaamse Regering met de goedkeuring van dit landinrichtingsplan, de Vlaamse Landmaatschappij overeenkomstig art. 3.3.7 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting belast met:

1. Op het domein toebehorende aan de gemeente Maasmechelen
  - 1.1 Heraanleg dorpsplein Meeswijk (a en b)
  - 1.3 Heraanleg dorpsplein Leut (fase 2) (a en b)
  - 1.6 Heraanleg dorpsplein Vucht (a en b)
  - 2.4 Leut: groene rust – en ontmoetingsplek achter de begraafplaats
  - 2.5 Meeswijk: groene rust – en ontmoetingsplek aan de schutterrij
  - 3.2 Heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbindingDe vermelde maatregelen zullen worden beheerd door de gemeente Maasmechelen.
2. Op het domein toebehorende aan publiekrechtelijke rechtspersonen, privaatrechtelijke rechtspersonen of particulieren
  - 2.2.2 Beheer KLE's bij landbouwers via beheerovereenkomsten landinrichting
  - 2.2.4 Aanleg KLE's bij landbouwers via landinrichtingDe maatregelen 2.2.1, 2.2.2 en 2.2.4 zullen worden beheerd door de betrokken private personen.
3. Voor het uitvoeren van de herverkaveling uit kracht van wet wordt de Vlaamse overheid (VLM) belast met het uitvoeren van de onderstaande generieke maatregel:
  - 4.2 Beschermd landschap Vilain XIII- Meeswijk: herverkaveling uit kracht van wet
4. Het recht van voorkoop wordt ingesteld voor de opbouw van een grondreserve. Het besluit dat de zone waarbinnen het recht van voorkoop geldt, aanduidt, wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Dit projectmatig recht van voorkoop wordt uitgeoefend door de Vlaamse Landmaatschappij in uitvoering van onderstaande generieke maatregel:
  - 4.3 Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk: recht van voorkoop

Het landinrichtingsplan voorziet dat de Vlaamse Regering met de goedkeuring van dit landinrichtingsplan Toerisme Vlaanderen overeenkomstig art. 3.3.7 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting belast met:

1. Op het domein toebehorende aan Toerisme Vlaanderen, ANB, Maasmechelen, particulier
  - 4.1. Opmaak masterplan voor kasteel en beschermd landschap Vilain XIII

////////////////////////////////////
//

5.2 FINANCIERINGSPLAN

5.2.1 Uitvoering van de maatregelen door de Vlaamse Landmaatschappij

Op het domein behorende aan, in beheer van of toe te bedelen aan de gemeente Maasmechelen

Maatregelen 1.1.a, 1.3.a, 1.6.a
Totaal: € 659.119,00

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij, via de middelen van het Vlaamse Klimaatadaptatiefonds (100%):

€ 659.119,00

Maatregelen 1.1.b, 1.3.b, 1.6.b, 2.4, 2.5
Totaal: € 890.741,59

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (70%):

€ 623.519,11

Aandeel van de gemeente Maasmechelen (30%):

€ 267.222,48

Maatregel 3.2.
Totaal: € 130.054,02

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (50%):

€ 65.027,01

Aandeel van de gemeente Maasmechelen (50%):

€ 65.027,01

Op het domein toebehorende aan particulieren

Maatregel 2.2.2
Totaal: € 20.000

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.37 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (100%):

€ 20.000

Maatregel 2.2.4
Totaal: €10.648,00

////////////////////////////////////
//

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan Bosgroep Limburg vzw in toepassing van art. 3.4.2.17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (70%):
 € 22.925,00

Aandeel van particulier (15%): € 4.912,50
 Aandeel van de gemeente Maasmechelen (15%) € 4.912,50

5.2.6 Samenvattende tabellen

Totale kostenraming per uitvoerende partner

Uitvoerende partner	bedrag
VLM	€ 1.735.562,61
Gemeente Maasmechelen	€ 31.364,22
Toerisme Vlaanderen	p.m.
Regionaal Landschap Kempen en Maasland	p.m.
Bosgroep Limburg vzw	€ 32.750,00
TOTAAL	€ 1.799.676,82

Totale kostenraming per financierende partner

Financierende partner	bedrag
VLM	€ 750.174,83
Vlaams Klimaatadaptatiefonds	€ 659.119
Gemeente Maasmechelen	€ 360.470,49
Toerisme Vlaanderen	€ 8.333,33
Agentschap voor Natuur en Bos	€ 8.333,33
Vlaamse Waterweg	€ 8.333,33
Particulier	€ 4.912,50
Totaal	€ 1.799.676,82

////////////////////////////////////

6 FIGUREN EN TABELLEN

Figuur 1: Uittreksel uit de geomorfologische kaart van de Maasvallei (Paulissen, 1973)	11
Figuur 2: Uitsnede uit de kabinetskaart van Ferraris (ca. 1777) (Legende: (hakhoutbos (R), bos (B), akkers (T), hooilanden (P), heide (B.re), weideland (Pat)	13
Figuur 3: Uitsnede uit de Tranchotkaart (ca. 1810) (Legende: (hakhoutbos (R), bos (B), akkers (T), hooilanden (P), heide (B.re), weideland (Pat)	14
<i>Figuur 4: Kasteel Vilain XIII gezien vanuit het westen en zuidoosten</i>	15
Figuur 5: Uitsnede uit de topografische kaart uit 1873	16
Figuur 6: de bekende archeologische vindplaatsen (CAI)	17
Figuur 7: Teeltregistratie (bron: Dept. L&V, toestand 2019)	20
Figuur 8: Gewenste Ruimtelijke Structuur deelruimte Maasland – Gebied Zuid-Maasland (zoom)	29
Figuur 9: Afbakening van de agrarische structuur: herbevestigd (geel) en RUP nodig (oranje)	30
Figuur 10: Ruimtelijk concept voor het Maasland (Ruimtelijk Structuurplan Limburg, actualisatie 2011)	31
Figuur 11: Gewenste ruimtelijke structuur Maasvallei (GRS Maasmechelen – zoom)	33
Figuur 13: Structuurschets Meeswijk - Leut (GRS Maasmechelen)	35
Figuur 12: Structuurschets Vucht (GRS Maasmechelen)	35
Figuur 14: Rewilding Maasmechelen: ambitie ruimtelijk beleid – model van de lobbenstad	36
Figuur 15: GRUP Kerkveld – art. 9 (gele arcering)	37
Figuur 16: Waterwingebied (donkerblauw = beschermingszone 1, lichtblauw = beschermingszone 2, purper = beschermingszone 3)	39
Figuur 17: Habitatrichtlijngebied (groen)	40
Figuur 18: Afbakening beschermd landschap Vilain XIII: kasteel en omliggend park (rood)	43
Figuur 19: Visie voor het landinrichtingsplan Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht	50
Figuur 20: Dorpsplein Meeswijk	57
Figuur 21: Koterijen Genootstraat	58
Figuur 22: Dorpsplein Leut – bestaande situatie	59
Figuur 23: Parochiecentrum Dreef	61
Figuur 24: Voorbeeld van geveltuinen	63
Figuur 25: Overzicht locaties met dode en kaprijpe bomen (Bron: terreininventaris VLM, november 2021)	68
Figuur 26: Locaties voor rust – en ontmoetingsplekken aan de schutterij te Meeswijk (links) en achter de begraafplaats Leut (rechts)	70
Figuur 27: Situering grasberm (maatregel 2.6 - rood) in beschermd landschap Vilain XIII (paars gearceerd)	71
Figuur 28: Situering kadastrale percelen maatregel 2.6	72
Figuur 29: Situering kadastrale percelen maatregel 2.7	74
Figuur 30: Dreef, Koetestraat en St. Pietersstraat	76
Figuur 31: Voorbeelden van sluikstorten in het natuureservaat Maaswinkel (bron: Natuurpunt Maasmechelen)	78
Figuur 32: Situering bestemming en beleid omgeving beschermd landschap Vilain XIII (legende: gewestpan (groen: park – geel: landbouw – rood geruit: overstromingsgebieden/waterwingebieden) – paarse en roze omlijning: beschermd landschap Vilain XIII (kasteel en park) – blauwe omlijning: Habitatrichtlijngebied)	80
Figuur 33: Inventaris bomencollectie landschap Vilain VIII (oranje bol: bomen – paars: afbakening beschermd landschap)	81
Figuur 34: Inrichtingsmaatregelen gesitueerd t.o.v.de fluviale overstromingsgevoelige gebieden	109

////////////////////////////////////
 //

Isarin, R. et al., 2015. Archeologische verwachtingskaart van het Maasdal tussen Mook en Eijsden, 28pp (incl. geomorfogenetische kaart Maasdal)

LAND Landschapsarchitecten & R. Bratkowski (2013). Beschermd Landschap Vilain XIII. Uitgebreid en gezamenlijk bosbeheersplan met aanvullend deel landschapsbeheersplan, Maasmechelen. Beschikbaar via: <https://plannen.onroerendergoed.be/plannen/29>.

Linten, S., 2022. Afrastering wortelzone veteraanbomen, Vlaamse Landmaatschappij, 3 pp.

Merckx T. 2016. Rewilding: an enrichment to Flemish nature conservation. Natuur.focus 15(1): 28-33 [in Dutch]

Paulissen, E., 1973. De morfologie en de kwartairstratigrafie van de Maasvallei in Belgisch Limburg, 271pp.

Ruimtelijke structuurplan Limburg, gecoördineerde versie 2012.

Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, 2010. Beslist Anders Beslissen, Het surplus voor besturen als bewoners het beleid mee sturen, 48pp.

Schockaert, I., Lodewijckx E. & Pelfrene E., 2016. SVR-Verkenning, Demografische uitdagingen voor het cohesiebeleid in Vlaanderen, 30pp.

VLM, 2019. Catalogus agromilieu – en klimaatsteun, 95 pp

////////////////////////////////////

//

9 BIJLAGEN

9.1 BIJLAGE 1: BESCHRIJVING EN BEOORDELING VAN DE EFFECTEN

In dit hoofdstuk wordt een algemeen overzicht gegeven van de effecten van de voorgestelde maatregelen. Effecten: ++: positief, +: matig of onrechtstreeks positief, N: neutraal, /: niet van toepassing, -: matig of onrechtstreeks negatief, --: negatief, +-: deels positief, deels negatief

9.1.1 Effecten per discipline

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Rewilding binnen de historische Maasdorpen								
1.1	Heraanleg dorpsplein Meeswijk (a en b)	++	+	+	/	+	/	++
1.2	Afbraak koterijen Genootstraat Meeswijk	+	N	/	/	/	+	/
1.3	Heraanleg dorpsplein Leut (fase 2) (a en b)	+	+	+	/	++	++	++
1.4	Opmaak beheerplan voor beschermd sites kerkhof en dorpsgezicht Leut	/	/	+	/	++	+	+
1.5	Opmaak toekomstvisie parochiecentrum Leut	+	/	+	/	+	++	N
1.6	Heraanleg dorpsplein Vucht (a en b)	++	++	+	/	+	+	++
1.7	Vergroening toegang begraafplaats Vucht	+	+	+	/	/	/	+
1.8	Boom zoekt tuin: uitbreiding gemeentelijk subsidiereglement	N	+	N	/	+	+	N
1.9	Boom zoekt tuin: sensibiliseringsactie	N	+	N	/	+	+	N

////////////////////////////////////

De geplande maatregelen in de dorpskernen van Meeswijk, Leut en Vucht hebben vooral positieve effecten op de thema's water, cultuurhistorie, recreatie, landschap en mens. Het gaat immers om het gedeeltelijk ontharden (opbreken van kiezel/asfalt en vervangen door bijkomend groen) van de dorpscentra, waarbij in elke dorpskern een hogere infiltratiewaarde bereikt wordt. Nieuw parkings worden aangelegd in een waterdoorlatende verharding. Na inrichting passen ze cultuurhistorisch beter in het snoer van Maasdorpen met een aantrekkelijker effect op bewoners en reeanten.

Voor het centrum van Leut is het effect op het thema water matiger positief omdat reeds een eerste deel onthard is, maar doordat Leut een toegangsdorp is van het RivierPark Maasvallei is het effect op recreatie en mens groot.

Ook het vergroenen van de toegang van de begraafplaats in Vucht en de afbraak van koterijen aan de Genootstraat in Meeswijk kent gelijkaardige effecten. Mogelijk kan het parochiecentrum in Leut afgebroken en de site onthard worden als er een oplossing wordt gevonden voor de verenigingen. Hierbij is er een neutraal effect op de mens. Door het vrijmaken van de site staat het kasteel Vilain XIII en beschermd landschap volledig in verbinding met het dorp Leut. De discipline landbouw is niet aanwezig in de dorpscentra, al kunnen aantrekkelijke Maasdorpen ook een positief hebben op de look and feel van landbouwondernemers of een korte keten verhaal.

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Rewilding in het open landschap								
2.1.1	Verbinding tussen Maaswinkel en beschermd landschap Vilain XIII	+	++	+	+/-	+	++	+
2.1.2	Verbinding tussen Nationaal Park Hoge Kempen en RivierPark Maasvallei	+	++	+	+/-	+	++	+
2.2.1	Beheer KLE's bij landbouwers via BO PDPO	N	++	+	+/-	/	+	N
2.2.2	Beheer KLE's bij landbouwers via BO LI	N	++	+	+/-	+	+	N
2.2.3	Aanleg KLE's bij landbouwers via NPI VLIF	N	++	+	+/-	+	+	N
2.2.4	Aanleg KLE's bij landbouwers via LIP	N	++	+	+/-	+	+	N
2.3	Bometaanplant: vernieuwing in het landschap bij particulieren	N	+	+	+/-	+	+	+
2.4	Leut: groene rust – en ontmoetingsplek achter de begraafplaats	N	+	N	/	++	+	++
2.5	Meeswijk: groene rust – en ontmoetingsplek aan de schutterij	N	+	N	/	++	+	++

zullen enige moeite hebben met mogelijke aanpassingen. Milderende maatregelen die hier voorzien kunnen worden zijn duidelijke communicatie en signalisatie. Wanneer de Dreef deels versmald of onthard kan worden heeft dit een positief effect op water, fauna&flora en op cultuurhistorie. De ontwikkeling van de veldweg als fietspad heeft een positief effect op recreatie. Wat betreft water is het effect neutraal, water zal in de toekomst nog steeds ter plaatse in de bermen kunnen infiltreren. De landbouw ondervindt een negatief effect van de autoknip op de veldwegen. Ze zal echter zo gelegd worden dat ze zo min mogelijk het functionele landbouwverkeer hindert. Door de knip wordt het sluikestorten ter hoogte van het natuurreservaat Maaswinkel hopelijk een halt toe geroepen. De verkeersremmers en autoknip hebben een (matig) positief effect op recreatie, mens (bewoner) en landschap. Auto's worden vermeden op de wegen, waardoor fietsers veiliger kunnen passeren.

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Het beschermd landschap Vilain XIIIIII duurzaam inrichten en beheren								
4.1	Masterplan voor het beschermde landschap Vilain XIIIIII	N	++	++	N	++	++	+
4.2	Beschermd landschap Vilain XIIIIII – Meeswijk: Herverkaveling uit kracht van wet	/	+	++	+	++	++	++
4.3	Beschermd landschap Vilain XIIIIII – Meeswijk: recht van voorkoop	/	+	++	-	++	++	++
4.4	Opmaak geïntegreerd beheerplan beschermd landschap Vilain XIIIIII	N	+	++	+	++	++	++
4.5	Bescherming en vernieuwing botanische bomencollectie beschermd landschap Vilain XIIIIII	N	+	++	N	++	++	+

De ontwikkeling op lange termijn van het kasteel van Vilain XIIIIII en bijhorende beschermd landschap zal geregeld worden via een masterplan en een herverkaveling uit kracht van wet. Centraal in het park staat de botanische bomencollectie. Het beschermen en vernieuwing van deze collectie, naast andere toekomstige ontwikkelingen kent positieve effecten op cultuurhistorie, recreatie en landschap. Voor landbouw is het effectief positief, aangezien een bescherming ter uitvoering van het beschermingsbesluit via de herverkaveling, betekent dat de betrokken landbouwer ruilgronden in de plaats krijgt. Op die manier gaat hij naar een verbetering t.o.v. zijn huidige situatie waar hij gebonden is aan bepaalde voorwaarden. Het effect van de maatregel recht van voorkoop kan voor een individuele

landbouwer negatief zijn als na een aankoop de gronden toch zouden gekocht worden door de overheid. Bij een ruiling via een herverkaveling krijgt de landbouwer meer volwaardig landbouwpercelen in eigendom en gebruik. Dit heeft een positief op de discipline landbouw op lange termijn. De vernieuwing van de botanische bomencollectie is neutraal voor landbouwers aangezien het de bedoeling is de zones met de botanische bomencollectie na herverkaveling uit intensief landbouwbeheer en eigendom te ruilen.

Voor een meer uitgebreidere analyse over de discipline water wordt verwezen naar 9.1.2. over de watertoets. Op de discipline fauna & flora wordt nog dieper ingegaan in hoofdstuk 9.1.3 over de voortoets.

9.1.2 Discipline “Water” (Impact op het watersysteem of de Watertoets)

Algemeen

Het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003 houdende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, (verder het Waterwetboek) creëert het juridisch en organisatorisch kader waarbinnen het waterbeleid in Vlaanderen moet gevoerd worden. Het Waterwetboek biedt eveneens de decretale basis voor de omzetting van de Europese kaderrichtlijn Water in Vlaanderen.

Het Waterwetboek artikel 1.3.1.1. §1 stelt: *“De overheid die moet beslissen over een vergunning, een plan of programma zoals vermeld in §5, draagt er zorg voor, door het weigeren van de vergunning of door goedkeuring te weigeren aan het plan of programma dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, dat geen schadelijk effect ontstaat of zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, gecompenseerd.”*

Een schadelijk effect wordt in het Waterwetboek artikel 1.1.3. §2 17° gedefinieerd als: *“ieder betekenisvol nadelig effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en het onroerend erfgoed, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen.”*

Als gevolg van het Waterwetboek dient voor dit inrichtingsplan landinrichting de analyse en evaluatie van de effecten op het watersysteem en de voorwaarden om dat effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren onderzocht te worden in een watertoets.

De uitvoering van de watertoets wordt geregeld in het Besluit van 20 juli 2006 van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1. van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018; en gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 12 december 2014, 24 februari 2017, 26 april 2019 en 25 november 2022.

Het is een formele verplichting voor de overheid die het plan of programma moet goedkeuren, of die de vergunning moet afleveren. De watertoets stimuleert echter de opsteller van het plan of programma of de initiatiefnemer van een activiteit om in het prille stadium van het proces na te denken over de gevolgen voor het watersysteem. Het is dus ook een preventief instrument.

Situering van het stroomgebied

Het projectgebied is volledig gelegen in het Maasbekken. Voor een gedetailleerde beschrijving van het gebied en de hydrologie verwijzen we naar hoofdstuk 2.2.2 van het ontwerp van landinrichtingsplan.

De kaarten met de hydrografie en de overstromingsgevoelige gebieden zijn terug te vinden als Figuur 34 (fluviaal) en **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** (pluviaal). Overstromingsgevoeligheid vanuit zee is hier niet relevant.

Juridische en beleidsmatige aspecten

De juridische en beleidsmatige aspecten zijn terug te vinden onder paragraaf 2.3.2 van het ontwerp van landinrichtingsplan.

Beschrijving van de maatregelen

//

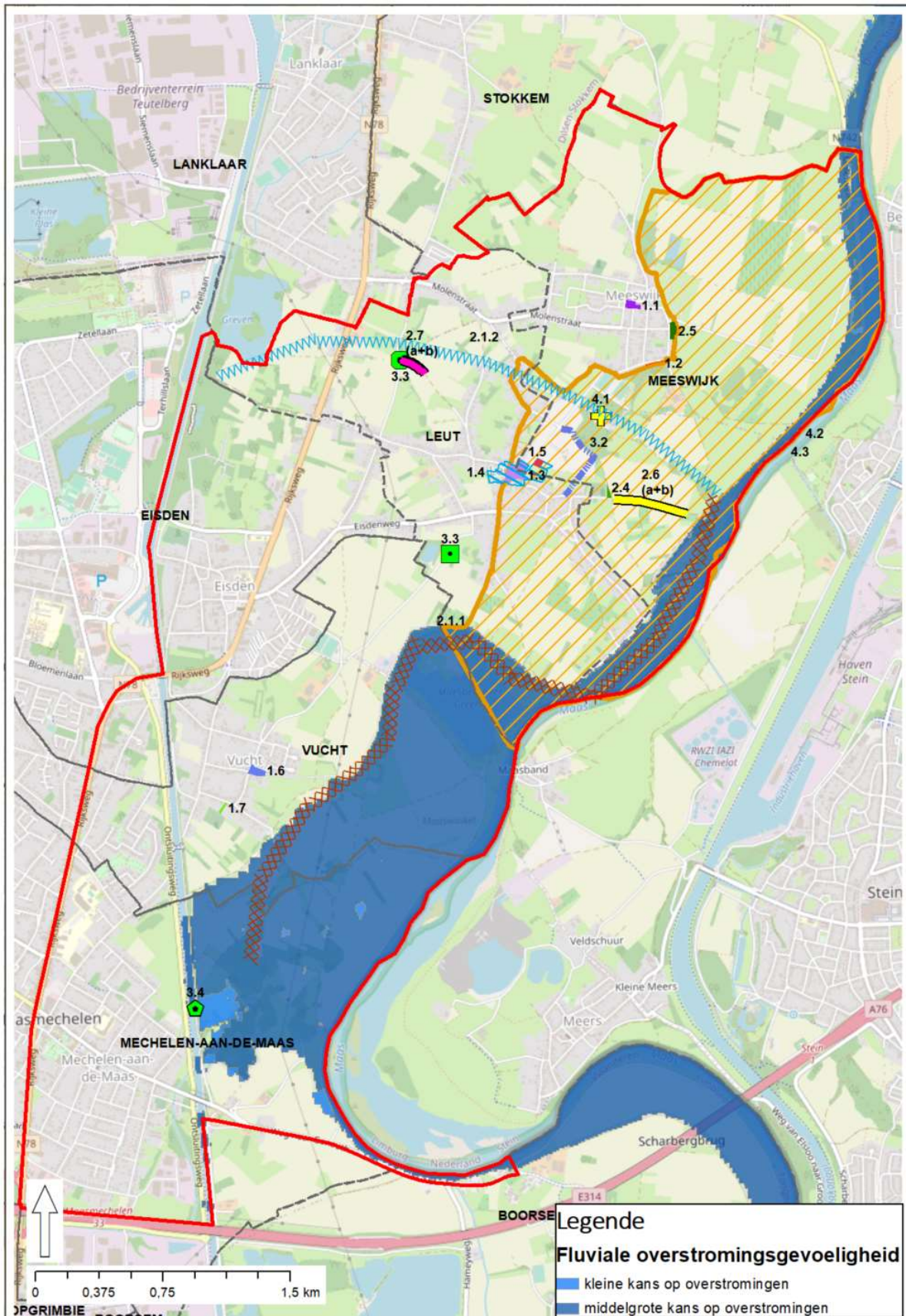

4.4	Opmaak geïntegreerd beheerplan beschermd landschap Vilain XIII	Pluviaal & Fluviaal
4.5	Bescherming en vernieuwing botanische bomencollectie beschermd landschap Vilain XIII	Pluviaal & Fluviaal

p.m.: gelet op aard van de maatregel of locatie van maatregel (nog) niet gekend of niet ruimtelijk te positioneren t.o.v. de overstromingskaart

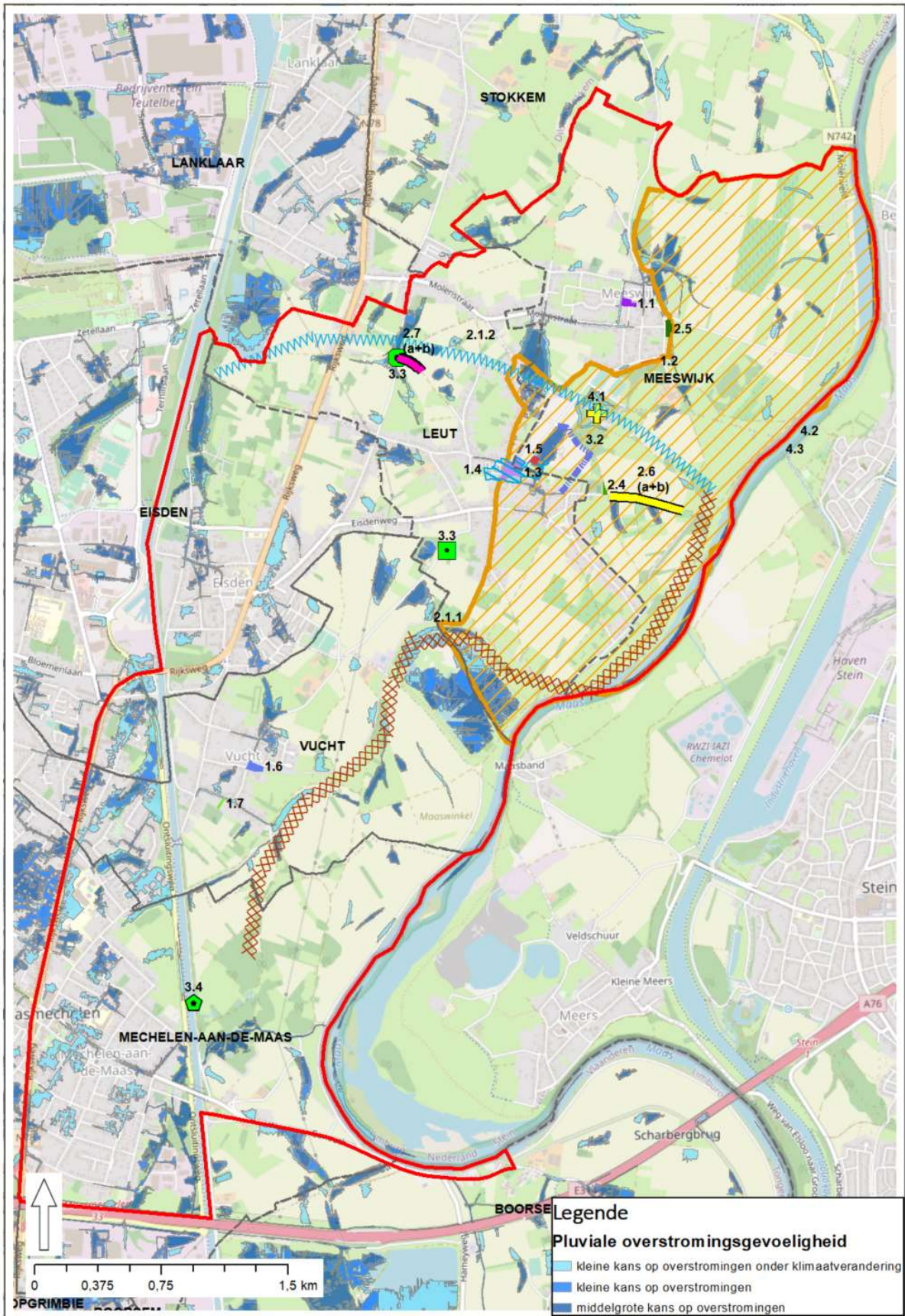
In onderstaande tabel worden de maatregelen, voorzien in het landinrichtingsplan, bondig inhoudelijk geduid, en wordt – waar relevant - de mogelijke impact ervan op het watersysteem, aan de hand van verschillende effectgroepen, gesitueerd. Ook worden, indien relevant, de milderende maatregelen besproken die bij de verdere technische uitwerking van dit landinrichtingsplan worden meegenomen. Voor een gedetailleerde beschrijving van de maatregelen, wordt verwezen naar het rapport ontwerp van landinrichtingsplan. De maatregelen die louter bestaan uit een administratieve ingreep (vb. herverkaveling uit kracht van wet, vastleggen vergoedingsstelsel, opmaak subsidiereglementen of beheerplannen, vestigen van erfdienstbaarheden), worden hier niet besproken aangezien ze *an sich* geen directe impact op het hydrologisch functioneren tot gevolg hebben.

//

Figuur 34: Inrichtingsmaatregelen gesitueerd t.o.v.de fluviale overstromingsgevoelige gebieden

Figuur 35: Inrichtingsmaatregelen gesitueerd t.o.v.de pluviale overstromingsgevoelige gebieden

Uitvoeringseenheid 1: Rewilding binnen de historische maasdorpen Meeswijk, Leut en Vucht

nr.	maatregel	Effectgroep Water	Duiding bij relevante onderdelen
1.1	Heraanleg dorpsplein Meeswijk	Infrastructuur Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Opbreken van asfaltvlakte ($\pm 1500\text{m}^2$); heraanleg parking met waterdoorlatend materiaal en (groene) heraanleg. Positieve effecten
1.2	Afbraak koterijen Genootstraat Meeswijk	Infrastructuur Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Afbraak van koterijen, met minder verharde (dak)oppervlakte tot gevolg. Positief te beoordelen.
1.3	Heraanleg dorpsplein Leut (fase 2)	Infrastructuur Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Ontharden van kiezelvlakte ($\pm 1250\text{m}^2$) en groene inkleding + plaatsing kleinschalige recreatieve infrastructuur. Heraanleg parking in waterdoorlatend materiaal. Voorzien van een overloop parking. Positieve impact te verwachten.
1.5	Opmaak toekomstvisie parochiecentrum Leut	Infrastructuur Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Ambitie is ontharding door afbraak gebouw + aanliggende verhardingen (parking). Indien gerealiseerd is hier een positieve impact te verwachten.
1.6	Heraanleg dorpsplein Vucht	Infrastructuur Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Ontharden asfaltplein ($\pm 700 - 950\text{ m}^2$) en (groene) herinrichting, met plaatsing kleinschalige recreatieve elementen (banken, ...). Aanleg van parking in waterdoorlatend materiaal. Positieve impact te verwachten
1.7	Vergroening toegang begraafplaats Vucht	Infrastructuur Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Het opbreken van de kiezelverharding en vervangen door groene aanleg wordt als positief beoordeeld.

Uitvoeringseenheid 2: Rewilding van het open maaslandschap via landschapsacupunctuur

nr.	maatregel	Effectgroep Water	Duiding bij relevante onderdelen
2.1.1	Verbinding tussen Maaswinkel en beschermd landschap Vilain XIII	Watergebonden ecologie Waterkwantiteit	Groene verbinding realiseren langsheen vallei biedt opportuniteiten voor (watergebonden) ecologie, zowel lokaal als

		waterkwaliteit	door het versterken van de connectiviteit. Positief te beoordelen vanuit watersysteemwerking
2.1.2	Verbinding tussen Nationaal Park Hoge Kempen en RivierPark Maasvallei	Watergebonden ecologie	Groene verbinding realiseren tussen vallei en Kempisch plateau biedt opportuniteiten voor ecologie in overgang van droge naar natte habitats. Positief te beoordeling vanuit (watergebonden) ecologie.
2.4	Leut: groene rust – en ontmoetingsplek achter de begraafplaats		Groene inrichting i.f.v recreatie en versterking sociale cohesie. Neutraal te beoordelen vanuit watersysteemimpact
2.5	Meeswijk: groene rust – en ontmoetingsplek aan de schutterij		Groene inrichting i.f.v recreatie en versterking sociale cohesie. Neutraal te beoordelen vanuit watersysteemimpact
2.6.a	Grasberm rand beschermd landschap Vilain XIII, deel IR IKW		Aanleg grasberm langsheen wandelverbinding. Geen ingreep met wezenlijk effect op watersysteemwerking.
2.7.a.	Buffer holle weg Kuilenweg, deel IR IKW	Waterkwantiteit erosiebestrijding	Aanleg grasberm langsheen holle weg vermindert erosierisico en bevordert lokale infiltratiemogelijkheden. Ingreep als positief te beoordelen.

Uitvoeringseenheid 3: Een betere toegankelijkheid en groene verbindingen voor bewoners en bezoekers

nr.	<i>maatregel</i>	Effectgroep Water	Duiding bij relevante onderdelen
3.1	Optimaliseren verbinding Meeswijk en Leut via mobiliteitsplan gemeente Maasmechelen	Infrastructuur	Voor de mobiliteitsingrepen (knippen weg, installeren éénrichting, signalisatie, ...) is geen impact/relevantie voor watersysteemwerking te verwachten.
3.2	Heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbinding	Infrastructuur Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Heraanleg van een dreef met nieuwe (half)verharding. Geen wijziging (nl. heraanleg), dus ook geen toename in verharding. Afstromend water kan in de bermen opgevangen worden en infiltreren. Neutraal effect
3.3.	Aanleg verkeersremming Kuilenweg/Stroveld	Infrastructuur	Betreft kleine mobiliteitsingrepen (aanpassing signalisatie, aanleg ribbelstroken en berlijns kussen) met geen impact op waterysteem. Als neutraal te beoordelen

////////////////////////////////////

3.4	Aanleg autoknip Maasweg/Ringoven	Infrastructuur	Ingrepen (aanleg barrière) i.f.v. knippen weg hebben geen effect op watersysteem. Effect als neutraal te beoordelen
-----	-------------------------------------	----------------	---

Uitvoeringseenheid 4: Het beschermd landschap Vilain XIII duurzaam inrichten en beheren

nr.	maatregel	Effectgroep Water	Duiding bij relevante onderdelen
4.5	Bescherming en vernieuwing botanische bomencollectie beschermd landschap Vilain XIII		Uitvoeren aanplantingsplan. Geen effecten te verwachten op watersysteemwerking

9.1.3 Voortoets

Overlap speciale beschermingszones

Het projectgebied overlapt met het Habitatrictlijngebied “Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek” (BE2200037). Zie Figuur 17: Habitatrictlijngebied (groen).

	Oppervlakte (ha)	Oppervlakte overlap SBZ en projectgebied (ha)
SBZ-H BE2200037	779	457

Volgende doelstellingen zijn opgenomen in het Managementplan 1.0 (d.d. 19.12.2014) binnen het projectgebied van het LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht:

- Dynamische rivieren met voedselrijke slikoevers met eenjarige planten (3270)
- Essen-Eikenbossen zonder Wilde hyacint (9160)
- Glanshaver- en Grote vossenstaartgraslanden (6510)
- Hardhoutooibossen (91F0)
- Ondiepe beken en rivieren met goede structuur en watervegetaties (3260)
- Stroomdalgraslanden langs de Maas (6120)
- Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachthoutooibossen (91E0)
- Voedselarme tot matig voedselarme verlandingsvegetaties (7140)
- Voedselrijke, gebufferde wateren met rijke waterplantvegetatie (3150)
- Voedselrijke, soortenrijke ruigtes langs waterlopen en boszomen (6430)

Het LIP voorziet geen specifieke maatregelen hier, maar zet via de maatregelen in het beschermd landschap Vilain XIII (4.2. – 4.4) wel in op een verdere ontwikkeling van o.a. de stroomdalgraslanden langs de Maas te Meeswijk.

Effecten

Onderstaande maatregelen zijn gelegen binnen Habitatrictlijngebied BE2200037.

Maatregel 2.2.1 en 2.1.2:

Op schaal van het LIP zijn er twee verbindingen die zowel landschappelijk als ecologisch belangrijk zijn. Landinrichting vormt via deze maatregelen een kapstok waarmee andere partijen expliciet aan de slag kunnen gaan de komende jaren. De effectieve realisatie ervan dient immers op lange termijn bekeken te worden en in alle toekomstige ontwikkelingen ingeschoven worden. Deze maatregelen zijn ter ondersteuning van de doelen van het habitatrictlijngebied.

Maatregel 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3 en 2.2.4:

Het LIP voorziet via bestaande instrumenten en vrijwilligheid meer kleine landschapselementen aan te leggen bij landbouwers. Waar bestaande instrumenten niet mogelijk of ontoereikend zijn, wordt via landinrichting gezocht naar bijkomende mogelijkheden. Ook voor percelen in landbouwgebruik, maar gelegen in habitatrictlijngebied, kunnen landbouwers deze optie lichten.

Maatregel 2.3

Door een gezamenlijke kap en heraanplant van talrijke dode en kaprijpe bomen in weilanden gegroepeerd te organiseren, zowel praktisch als administratief, en door de heraanplant te subsidiëren, verlaagt de drempel tot heraanplant van bomen en KLE's voor particulieren aanzienlijk en kan de autonome evolutie van afstervende bomen in dit stukje Maasvallei gekeerd worden. Mogelijk worden percelen betrokken binnen habitatrictlijngebied, deze percelen doorlopen dan mee de vergunningsprocedure.

////////////////////////////////////

Maatregel 3.4

Ter hoogte van het natuurgebied Maaswinkel zal er een afsluiting komen op de veldweg Ringoven om het sluijverkeer te weren. De plaatsing van deze wegversperring moet nog bepaald worden en heeft hopelijk ook tot effect dat sluijstorten in het habitatrichtlijjgebied verminderd wordt.

Maatregel 4.1, 4.2, 4.3, 4.4. en 4.5

Via de maatregelen in het beschermd landschap Vilain XIII zal gewerkt worden aan het optimaliseren van het grondgebruik in deze omgeving i.f.v. van verschillende doelstellingen. Via herverkaveling kan o.a. het landbouwgebruik in het habitatrichtlijjgebied worden vrijgemaakt en door de nieuwe eigenaar optimaal worden ingericht en beheerd i.f.v. de habitatdoelstellingen. De opmaak van een geïntegreerd beheerplan (4.4) zal deze doelen verder verfijnen naar uitvoering en beheer op lange termijn.

Besluit

Gelet op de vooropgestelde natuurdoelstellingen binnen deelgebied BE2200037 kan er gesteld worden dat de maatregelen van het landinrichtingsplan geen significant effect hebben op de al aanwezige habitats, of dat ze de ontwikkeling van potentieel habitat niet hypothekeren. Binnen het beschermd landschap Vilain XIII zal de herverkaveling en de opmaak van het geïntegreerd beheerplan een gunstig effect hebben op de doelstellingen. De opmaak van een passende beoordeling is niet nodig.

9.2 BIJLAGE 2: INSTRUMENTENAFWEGING EN VERANTWOORDING

Een landinrichtingsplan bevat volgens artikel 3.3.1 van het decreet landinrichting een afweging van de inzet van mogelijk inzetbare instrumenten "met het oog op het bereiken van de optimale mix gericht op het doelmatig, billijk en efficiënt inzetten van de beschikbare middelen voor de realisatie van het landinrichtingsproject".

De instrumentafweging doorloopt de volgende stappen, zoals vermeld in artikel 1.1.1.2. par. 1 van het besluit van 6 juni van de Vlaamse Regering betreffende de landinrichting:

- De omschrijving van het beoogde resultaat;
- De mogelijke toepassing van de instrumenten voor verwerving, inrichting of beheer waarmee het beoogde resultaat kan bereikt worden;
- De in te zetten instrumenten afgewogen op basis van vier criteria: tijdelijke realisatie, de kwaliteitsvolle realisatie, de duurzame realisatie en het draagvlak voor de inzet van die instrumenten;
- De werkbare combinaties van de in te zetten instrumenten worden financieel afgewogen;
- De optimale combinatie van in te zetten instrumenten worden vergeleken met de totale kostprijs voor de overheid bij verwerving.

Voor het overgrote deel van de voorgestelde maatregelen worden instrumenten vanuit het decreet landinrichting ingezet om de maatregelen te realiseren op openbaar domein of percelen in eigendom van de gemeente Maasmechelen.

Dit met uitzondering van onderstaande maatregelen op private eigendom op het grondgebied van de gemeente Maasmechelen. Voor deze maatregelen wordt de volledige instrumentafweging doorlopen.

Maatregel	Omschrijving	voorstel
2.2	Beheer en aanleg kleine landschapselementen bij landbouwers	Combinatie van BO PDPO (2.2.1) – BO LI (2.2.2) – VLIF (2.2.3) en inrichtingswerken (2.2.4)
2.3	Bomenplan (vernieuwing in het landschap bij particulieren)	Inrichtingswerk

//

2.6	Grasberm aan de rand van beschermd landschap Vilain XIII: aanleg en erfdiensbaarheid (incl. vergoeding waardeverlies gronden)	Inrichtingswerk uit kracht van wet gevolgd door erfdiensbaarheid (2.6.a), vergoeding waardeverlies gronden (2.6.b)
2.7	Grasberm langsheen holle weg Kuilenweg: aanleg en erfdiensbaarheid (incl. vergoeding waardeverlies gronden)	Inrichtingswerk uit kracht van wet gevolgd door erfdiensbaarheid (2.7.a), vergoeding waardeverlies gronden (2.7.b)
4.2-4.3	Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk: herverkaveling uit kracht van wet en recht van voorkoop	Herverkaveling uit kracht van wet (4.2) en recht van voorkoop (4.3)
4.4	Opmaak geïntegreerd beheerplan	
4.5	Bescherming en vernieuwing botanische bomencollectie beschermd landschap Vilain XIII	

9.2.1 Het beoogde resultaat

Per maatregel wordt het beoogde resultaat beschreven. Het zal steeds nodig zijn binnen dit landinrichtingsplan een afweging te maken tussen de beschikbare instrumenten om voor deze maatregelen het meest geschikte instrument in te zetten. De eigenaars en gebruikers werden benaderd bij de opmaak van het voorliggende landinrichtingsplan.

2.2 Beheer en aanleg kleine landschapselementen bij landbouwers

Er zijn meer kleine landschapselementen aanwezig in het cultuurlandschap van het RivierPark Maasvallei. Dit gebeurt in samenspraak met de betrokken landbouwers, welke een afweging kunnen maken van wat past binnen hun bedrijfsvoering. Het kan daarbij gaan over hagen, heggen, houtkanten, grasbermen, bloemrijke akkers, hoogstamboomgaarden, populierenweides, ..

2.3 Bomenplan (vernieuwing van het landschap bij particulieren)

Het projectgebied kent een zeer grote concentratie aan weilanden met afgestorven (of bijna afgestorven) populieren. De afgestorven bomen in de – in particuliere eigendom - weilanden worden vervangen door nieuwe exemplaren of ander hoogopgaand groen.

2.6 Grasberm aan de rand van beschermd landschap Vilain XIII: aanleg en erfdiensbaarheid (incl. vergoeding waardeverlies gronden)

De rand van het beschermd landschap Vilain XIII, langsheen de veldweg tussen Leut en winterdijk, is een permanente groene berm. Zo wordt het beschermd landschap Vilain XIII enerzijds visueel bepaald en de overgang naar het kasteellandschap zichtbaar. Anderzijds creëert dit ook een groene zone langsheen het wandelpad van Leut naar winterdijk en het toekomstige toeristische fietsroutenetwerk op deze locatie.

2.7 Grasberm langsheen holle weg Kuilenweg: aanleg en erfdiensbaarheid (incl. vergoeding waardeverlies gronden)

De ontbrekende bomen in de holle weg aan de Kuilenstraat zijn aangevuld. De holle weg is beschermd tegen erosie door een permanente grasberm aan weerszijden van de holle weg.

4.2-4.3 Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk: herverkaveling uit kracht van wet en recht van voorkoop

Op lange termijn kennen de verschillende eigenaars in en rond het kasteellandschap Vilain XIII een gelijkwaardige herverdeling van hun gronden zodat elke eigenaar op de "juiste" plek komt te liggen. De

//

2.2 Beheer en aanleg KLE's bij landbouwers

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: beheerovereenkomsten via PDPO, beheerovereenkomsten via landinrichting, niet-productieve investeringen via VLIF, inrichtingswerken, inrichtingswerken uit kracht van wet

2.3 Bomenplan (vernieuwing van het landschap bij particulieren)

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: inrichtingswerken, inrichtingswerken uit kracht van wet

2.6.a Aanleg grasberm aan de rand van beschermd landschap Vilain XIII + erfdiensbaarheid

2.6.b Vergoeding waardeverlies gronden grasberm aan de rand van beschermd landschap Vilain XIII

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: aankoop + inrichting, onteigening + inrichting, inrichtingswerk uit kracht van wet + vestiging van een erfdiensbaarheid tot openbaar nut, erfgoedpremie

2.7.a Aanleg grasberm langsheen holle weg Kuilenweg + erfdiensbaarheid

2.7.b Vergoeding waardeverlies gronden grasberm langsheen holle weg Kuilenweg

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: aankoop + inrichting, onteigening + inrichting, inrichtingswerk uit kracht van wet + vestiging van een erfdiensbaarheid tot openbaar nut

4.2 Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk: Herverkaveling uit kracht van wet

4.3 Beschermd landschap Vilain XIII-Meeswijk: Recht van voorkoop

4.4 Opmaak geïntegreerd beheerplan Vilain XIII

4.5 Bescherming en vernieuwing botanische bomencollectie beschermd landschap Vilain XIII

Mogelijke instrumenten om het beoogde doel te realiseren: vrijwillige herverkaveling (gevolgd door inrichting), herverkaveling uit kracht van wet (gevolgd door inrichting), grondenruil via notariële ruilingen (gevolgd door inrichting), aankoop + inrichting, onteigening + inrichting, inrichtingswerk uit kracht van wet, erfgoedpremie, vestigen erfdiensbaarheid tot openbaar nut, afsluiten van een beheerovereenkomst, dienstenvergoeding.

Bovenstaande instrumenten kunnen voorafgegaan worden door een specifiek instrument i.f.v. de opbouw van een grondreserve: verwervingen, recht van voorkoop, grondenbank

9.2.3 Afweging van de criteria

In de volgende stap worden voor elke maatregel de verschillende instrumenten met elkaar afgewogen volgens de vier criteria uit het Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting (artikel 1.1.1.2). In onderstaande tabel worden de 4 criteria afgewogen t.o.v. de verschillende instrumenten. Daarna wordt per specifieke maatregel een beoordeling gemaakt van de mogelijke instrumenten.

////////////////////////////////////

Inrichtingswerk	(+) alleen als eigenaar wilt meewerken (+) perceel blijft in eigendom (+) resultaat is een duidelijke permanentie situatie	(-) resultaat is niet gegarandeerd wegens vrijwilligheid (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering van de procedure (+) resultaat is duidelijk	(++) werken k123unnen meteen aanvatten na akkoord eigenaar	(+-) resultaat is niet gegarandeerd wegens vrijwilligheid	(+-) resultaat is niet gegarandeerd wegens vrijwilligheid
vestiging van erfdienstbaarheid tot openbaar nut (na werken uit kracht van wet)	(+) perceel blijft in eigendom (-) eigenaar ontvangt geen vergoeding meer na inrichtingswerk uit kracht van wet (-) eigenaar verliest gedeeltelijk gebruiksmogelijkheden, wat zorgt voor minwaarde voor volledig perceel (+) resultaat is duidelijk (-) resultaat is permanent	(+) procedure uit kracht van wet (+) gemeente krijgt administratieve ondersteuning door de VLM bij uitvoering procedure (+) resultaat is een duidelijke en permanente situatie	(++) na uitvoering werken uit kracht van wet	(+) gemeente en eigenaar moeten goede afspraken maken wat betreft beheer (+) werken uit kracht van wet zorgen mee voor de kwalitatieve inrichting	(++) recht van doorgang wordt verzekerd en vastgelegd bij akte
recht voorkoop specifiek voor LI	(-) geen toestemming van eigenaar nodig	(+) resultaat is duidelijk (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering procedure	(-) geen directe controle op duur van de procedure	(+) verantwoordelijkheid nieuwe eigenaar	(++) permanent
recht van voorkoop natuur	(-) geen toestemming van eigenaar nodig	(+) resultaat is duidelijk (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering procedure	(-) geen directe controle op duur van de procedure	(+) verantwoordelijkheid nieuwe eigenaar	(++) permanent

grondenbank	(+) enkel bij instemming eigenaar (+) eigenaar krijgt gelijkaardig perceel in ruil	(+) resultaat is duidelijk (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering procedure	(+/-) na toestemming eigenaar bij optie voor ruiling	(+) verantwoordelijkheid nieuwe eigenaar	(++) permanent
Herverkaveling uit kracht van wet	(-) eigenaar is mogelijk niet akkoord en hoeft niet akkoord te zijn (+/-) specifieke percelen blijven mogelijk niet in eigendom en worden geruild (+) eigenaar krijgt evenwaardige percelen in ruil (+) resultaat is een duidelijke permanente situatie	(+) procedure uit kracht van wet (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering van de procedure (+) resultaat is duidelijk	(-) lange procedure	(+) werken uit kracht van wet zorgen mee voor de gegarandeerd resultaat (+) nieuwe eigenaar kan inrichten i.f.v. doelen	(++) permanent
Vrijwillige herverkaveling	(+) enkel bij instemming eigenaar (+) eigenaar krijgt evenwaardige percelen in ruil (+) resultaat is een duidelijke permanente situatie	(+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering van de procedure (+) resultaat is duidelijk (-) resultaat is niet gegarandeerd wegens vrijwilligheid	(--) geen directe controle op duur van de procedure	(+) nieuwe eigenaar kan inrichten i.f.v. doelen	(++) permanent
Beheerovereenkomsten (via PDPO)	(+) enkel bij instemming gebruiker (-) gebruiker dient zich te houden aan voorwaarden contract	(+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering procedure	(+) na instemming gebruiker	(+/-) verantwoordelijkheid gebruiker, maar kan gecontroleerd worden	(-) voor 5 jaar, maar vrijwillig verlengbaar
Beheerovereenkomsten (via landinrichting)	(+) enkel bij instemming gebruiker (-) gebruiker dient zich te houden aan voorwaarden contract	(+) administratieve ondersteuning van de	(+) na instemming gebruiker	(+/-) verantwoordelijkheid gebruiker, maar kan gecontroleerd worden	(+/-) voor max. 20 jaar

////////////////////////////////////

In onderstaande samenvattende tabellen volgt voor elke maatregel een beoordeling van ieder instrument per afwegingscriterium. Een instrument kan ofwel negatief, neutraal of positief scoren op een criterium (-- sterk negatief, - negatief, 0 neutraal, + positief, ++ sterk positief).

2.2 Beheer en aanleg KLE’s bij landbouwers

INSTRUMENT	draagvlak	tijdigheid realisatie	kwaliteitsvolle realisatie	duurzaamheid
Beheerovereenkomsten via PDPO	+	+	+/-	+/-
Beheerovereenkomsten via LI	+	+	+/-	+
NPI via VLIF	+	+	+/-	+/-
Inrichtingswerken	+	+	++	+
Inrichtingswerken uit kracht van wet + erfdienstbaarheid	--	+/-	++	+/-

Het beoogde resultaat is meer kleine landschapselementen installeren in het open landbouwgebied. Kleine landschapselementen betreft o.a. bermen, hagen, heggen, houtkanten, solitaire bomen, bomenrijen, bloemrijke akkers, ... Uitgangspunt hiervoor is dit te doen met medewerking van de gebruikers, via reeds bij de landbouwers gekende instrumenten voor verbreding van hun bedrijfsvoering.

Het is niet wenselijk op grote schaal hiervoor inrichtingswerken uit kracht van wet uit te voeren en hiervoor nadien erfdienstbaarheden aan te leggen. Het zou onmogelijk zijn om zo’n fijnmazige ingrepen nadien goed op te volgen. Om diezelfde reden is verwerving van (delen van) percelen ook niet aan de orde.

De verantwoordelijkheid wordt gelegd bij de landbouwers. Afhankelijk van de type landschapselementen zijn andere instrumenten aan de orde. Daartoe wordt een set van instrumenten voorgelegd aan de landbouwers.

Samengevat zal een gecombineerde inzet van het bestand instrumentarium nodig zijn om een zo groot mogelijke impact achter te laten in het projectgebied. Afhankelijk van de persoonlijke interesse en individuele bedrijfsvoering kunnen gebruikers bij voldoende draagvlak kiezen voor beheerovereenkomsten, niet – productieve investeringen (VLIF) of inrichtingswerken via landinrichting.

2.3 Bomenplan

INSTRUMENT	draagvlak	tijdigheid realisatie	kwaliteitsvolle realisatie	duurzaamheid
Inrichtingswerken	++	+	+/-	+/-
Inrichtingswerken uit kracht van wet + erfdienstbaarheid	--	+/-	++	+/-

Binnen het projectgebied liggen veel percelen (weilanden) met dode (of bijna) populieren. Het beoogde resultaat is om particulieren te overtuigen deze dode bomen te kappen en te vervangen door gelijkaardige bomen of andere groenaanplantingen. En dat voordat de natuurlijke evolutie de bomen opruimt en er geen compensatie meer nodig is.

Het is niet wenselijk op grote schaal hiervoor inrichtingswerken uit kracht van wet uit te voeren en hiervoor nadien erfdienstbaarheden aan te leggen. Het zou ongewenst zijn hiermee dwingend aan de slag te gaan aangezien de open ruimte een gedeelde verantwoordelijkheid is, het is net daarop dat het project wil inzetten, mits de nodige ondersteuning. Het zou daarnaast onmogelijk zijn om zo’n verspreide percelen nadien op te volgen.

Samengevat zullen de ingrepen, mits medewerking van de particulieren, uitgevoerd worden als inrichtingswerken.

2.6.a Aanleg grasberm aan de rand van beschermd landschap Vilain XIII uit kracht van wet gevolgd door een erfdiensbaerheid

2.6.b Aanleg grasberm aan de rand van beschermd landschap Vilain XIII – vergoeding waardeverlies gronden

INSTRUMENT	draagvlak	tijdigheid realisatie	kwaliteitsvolle realisatie	duurzaamheid
aankoop + inrichtingswerk	+	+	++	++
onteigening + inrichtingswerk	--	-	++	++
inrichtingswerk uit kracht van wet + erfdiensbaerheid	-	+	++	++
Erfgoedpremie	++	-	+-	-

Het beoogde resultaat is het aanleggen van een grasberm aan de rand van het beschermd landschap Vilain XIII naast de veldweg tussen Leut en winterdijk. Na aanleg dient de grasberm ten allen tijde te blijven liggen en kent deze een degelijk beheer. De ligging aan de rand van het beschermd landschap Vilain XIII, langs een nieuwe verbinding van het recreatieve fietsroutenetwerk en langs een belangrijke verbindingsweg voor wandelende bewoners van Leut geeft voldoende elementen van maatschappelijk belang om te zoeken naar een duurzame en permanente inrichting.

Deze maatregel werd afgetoetst bij de betrokken landbouwer die in eerste instantie de strook in eigendom wenste te behouden. Tijdens het openbaar onderzoek vroeg hij wel de strook te onteigenen, omdat hij vermoedelijk geen beheerovereenkomst kan afsluiten o.w.v. de specifieke voorwaarden hiervan in combinatie met voldoende toegankelijk houden van zijn perceel. De gewenste duurzaamheid van de strook kan opgevangen worden door een inrichtingswerk uit kracht van wet gevolgd door een erfdiensbaerheid. Op die manier kan de landbouwer (die tevens eigenaar is) vergoed worden voor het gebruiksverlies van deze strook. De aanleg van de strook via een erfgoedpremie vanuit AOE dient door de landbouwer zelf te worden aangevraagd, er is ook persoonlijke bijdrage. Er is dan weinig garantie dat deze er effectief komt en/of duurzaam blijft liggen. Een onteigening zou ook mogelijk zijn, maar de strook is gelegen binnen de onderzoeksperimeter van maatregelen 4.2. (herverkaveling uit kracht van wet). In de uitvoering van de herverkaveling kan met de landbouwer nog gekeken worden of hij op lange termijn de strook wilt uitruilen en geen eigenaar wenst te blijven. Een onteigening geeft ook de mogelijkheid aan de gemeente om eventueel een haag te planten, waar door zijn perceel ook moeilijker toegankelijk zijn worden. In de herverkaveling kan de toegankelijkheid in zijn totaliteit bekeken worden.

Voor het beheer kan er gekozen worden tussen een beheerovereenkomst en een dienstenvergoeding. Aangezien het hier niet wenselijk is het type beheer aan te passen is het logischer te kiezen voor een beheerovereenkomst. Voor lange tijd kan het beheer worden vastgelegd, de tussentijdse administratie is beperkt tot een minimum. Een dienstenvergoeding dient echter jaarlijks vernieuwd te worden.

Samengevat zal de grasstrook aangelegd worden via een inrichtingswerk uit kracht van wet. Het duurzame karakter wordt geregeld via het vestigen van een erfdiensbaerheid tot openbaar nut. De landbouwer kan voor de strook nog een bijkomende dienst leveren door het afsluiten van een beheerovereenkomst.

Grondenruil via notariële ruilingen (gevolgd door inrichting)	+	-	+/-	++
aankoop + inrichting	+/-	--	+	++
onteigening + inrichting	-	--	+	++
inrichtingswerk uit kracht van wet + erfdienstbaarheid tot openbaar nut	+ (-)	+	+	+
Erfoedpremie	++	-	+/-	-
Geïntegreerd beheerplan	+	-	+/-	+
Beheer via dienstenvergoeding	+	+	+	+/-
Beheer via beheerovereenkomst	+	+	+/-	+/-

INSTRUMENTEN i.f.v. opbouw grondreserve

verwervingen	+	-	+	++
Recht van voorkoop	-	--	+	++
grondenbank	+	--	+	++

In de omgeving van het kasteel Vilain XIII komen verschillende Vlaamse doelen voor (zie Figuur 32). Enerzijds is er het beschermd landschap Vilain XIII waarvoor een landschapsbeheerplan werd opgemaakt. Delen van dit beschermd landschap zijn via Toerisme Vlaanderen in eigendom van de Vlaamse overheid. Toerisme Vlaanderen wenst het kasteel en zijn omgeving in ere te herstellen als toeristische hotspot. Ze wenst daarbij ook de historische elementen van het beschermd landschap te herstellen. Een ander deel van het beschermd landschap (maar ook daarbuiten) is beschermd als habitatrictlijngebied, waarvan al enkele percelen in eigendom zijn van het ANB. Grote delen van het gebied zijn daarnaast eigendom van een landbouwer, die de gronden als landbouwgebied (weiland en akker) gebruikt. Maar als gevolg van de verschillende beschermingen zijn er verschillende beperkingen geldig zoals een verbod op intensieve begrazing onder de bomen. In de toekomst zal ook de ontheffing binnen habitatrictlijngebied komen te vervallen door de nieuwe stikstofregeling.

De praktijk in het verleden heeft aangetoond dat de manier waarop de landbouwer naar het gebied kijkt en de percelen gebruikt botst tegen de visie opgesteld in het landschapsbeheerplan en het habitatrictlijngebied. De huidige instrumenten, waarvan de erfgoedpremies vanuit onroerend erfgoed de belangrijkste zijn, zijn ontoereikend om de achteruitgang van o.a. de botanische bomencollectie een halt toe te roepen.

Via de maatregelen in hoofdstuk 4 wordt getracht een duurzame instandhouding van de bomencollectie te installeren. De eeuwenoude botanische bomencollectie is het centrale element binnen het beschermingsbesluit van het beschermd landschap Vilain XIII. O.w.v. het gebrek aan eigenaarschap is de collectie de laatste jaren erg achteruit gegaan; er is een problematiek van gebrek aan onderhoud en overbegrazing. Het beschermingsbesluit gaat uit van een beperkte afrastering van de bomen, dat blijkt in de praktijk niet voldoende. De bomen dienen tot gemiddeld 18 meter diagonaal vanaf de stam afgerasterd te worden om de wortelzone te beschermen.

Er wordt gewerkt aan een kleinschalige grondenruil waarbij elke eigenaar op de juiste plaats met de juiste verantwoordelijkheden komt te liggen. In deze grondenruil krijgt de eigenaar alternatieve landbouwgrond in ruil voor delen binnen het beschermd landschap en habitatrictlijngebied waar Toerisme Vlaanderen, de gemeente Maasmechelen en ANB hun verantwoordelijkheid kunnen nemen naar een duurzame inrichting en

//

9.2.5 Kostenafweging

De motivering die werd uitgewerkt in de afweging van de criteria (stap 3) blijft na afweging met de financiële impact van de verschillende instrumenten aangehouden.

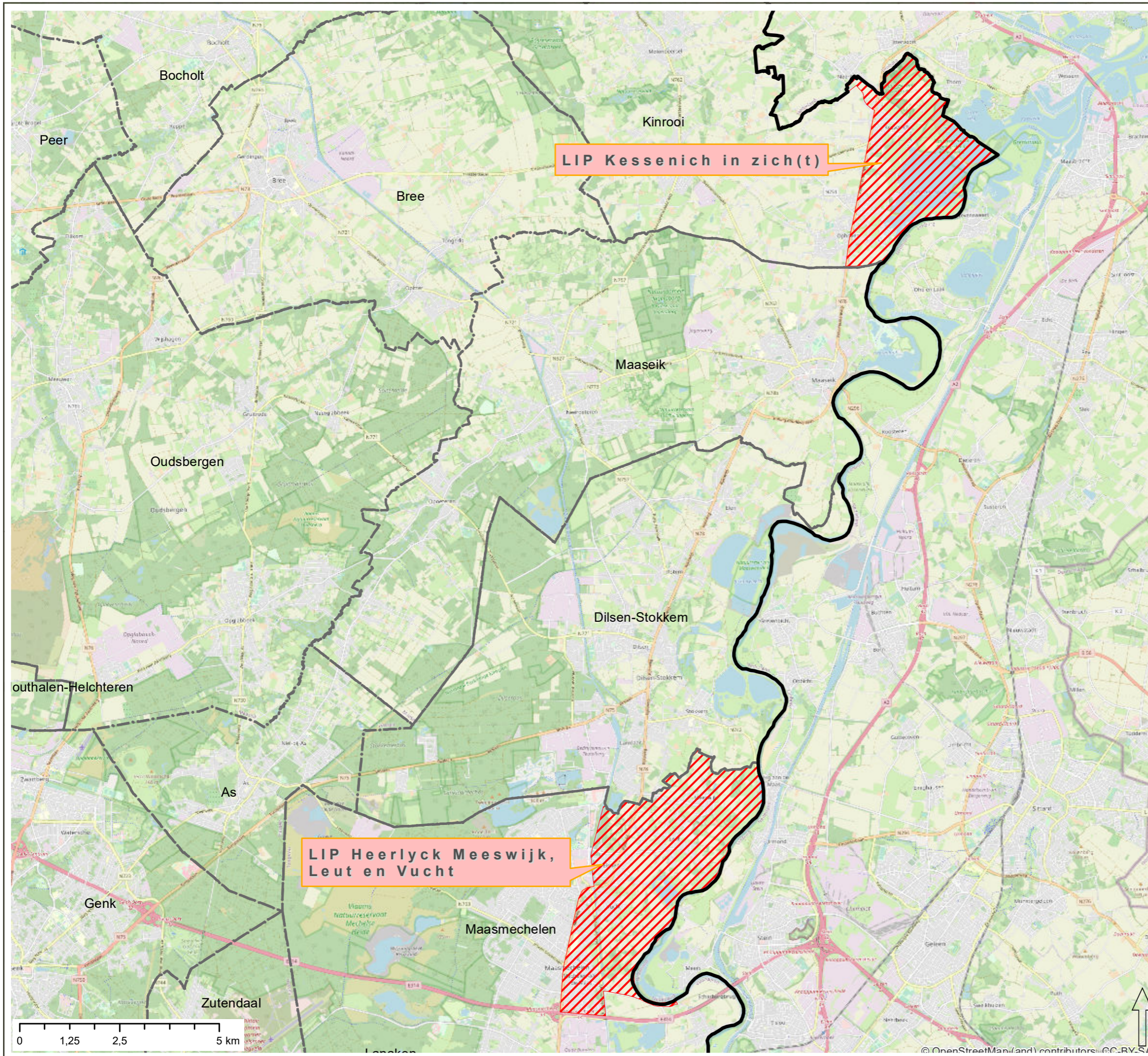

Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 1: Situering LIP Heerlyck Meeswijk,
Leut en Vucht binnen LI Maasvallei Fase 1

Legende

- landsgrens
- gemeentegrens
- perimeter LI Maasvallei fase 1

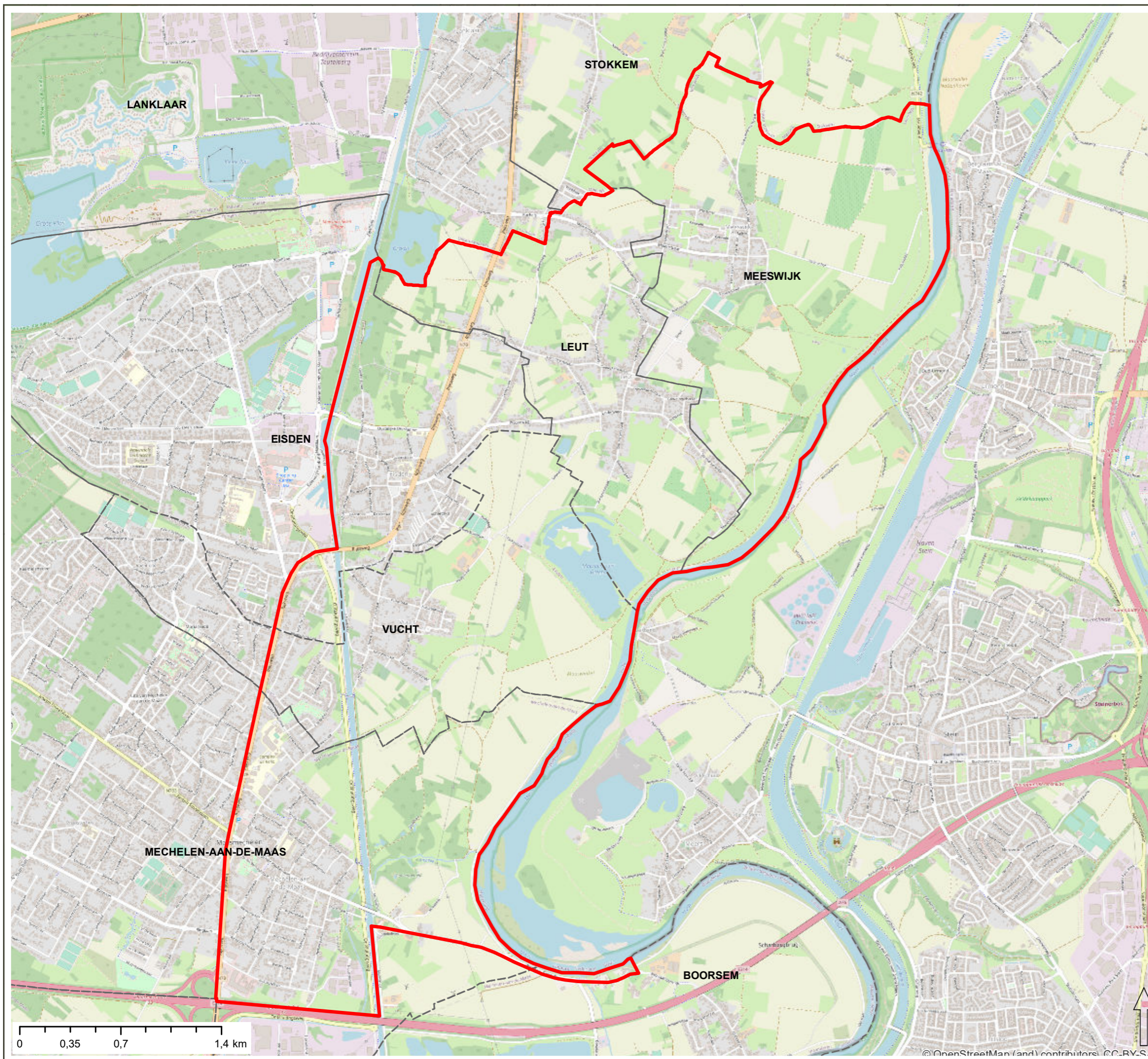
bron:
- Administratieve grenzen België, Nationaal Geografisch Instituut (NGI,2019)
- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen,
Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS Service OpenStreetMap

Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 2: Situering LIP Heerlyck
Meeswijk, Leut en Vucht

Legende

- perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht
- (deel)gemeentegrens

bron:
- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen,
Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS Service OpenStreetMap

Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 3a: Gewestplan

Legende

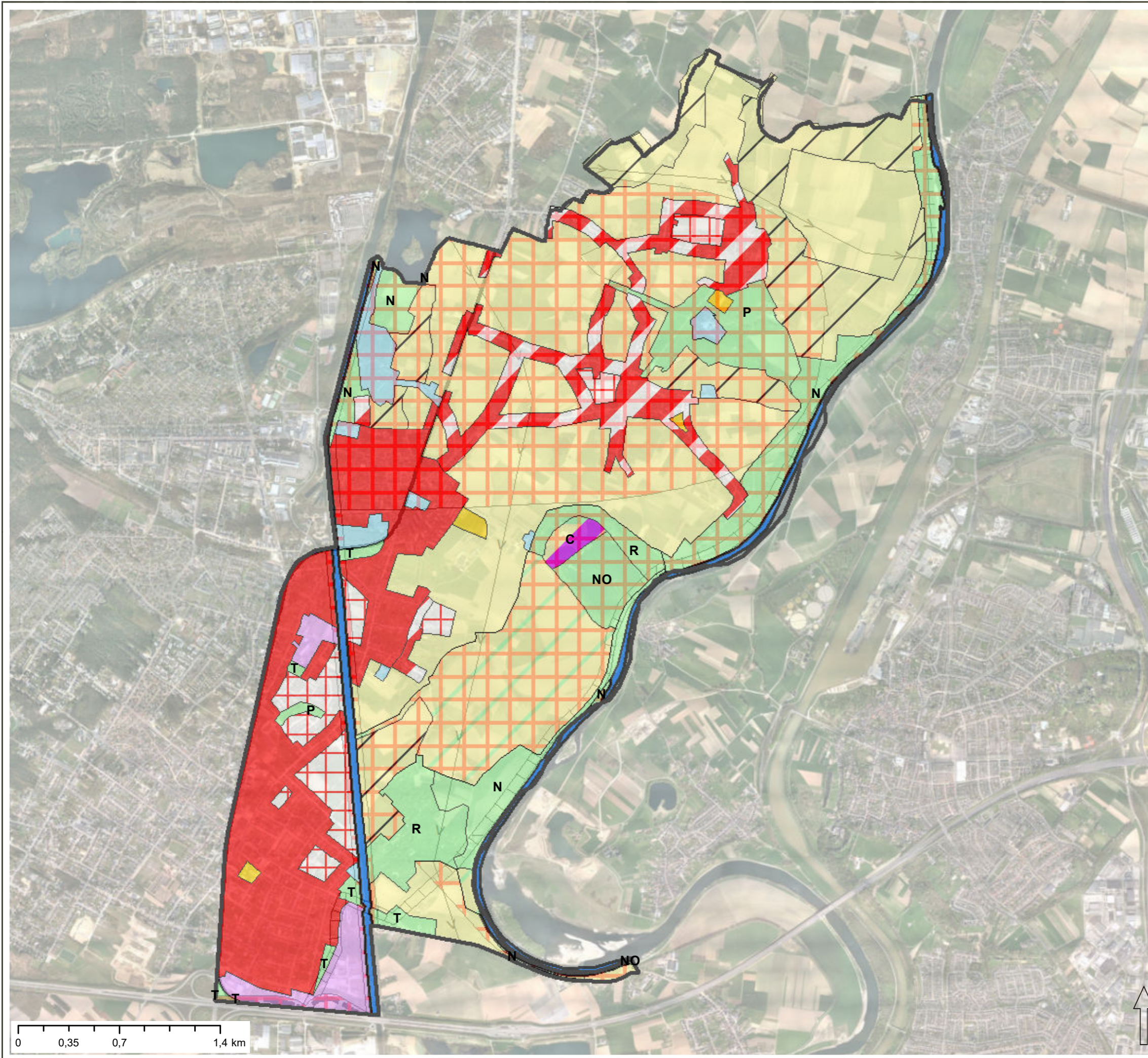
perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

gewestplan

- 0100 - woongebieden
- 0102 - woongebieden met land. karakter
- 0105 - woonuitbreidingsgebieden
- 0200 - gebieden voor gemeenschapsvoorz.en openb. nut
- 0401 - gebieden voor dagrecreatie
- 0500 - parkgebieden
- 0600 - bufferzones
- 0701 - natuurgebieden
- 0702 - natuurgeb. met wetenschappelijke waarde of natuures.
- 0710 - zone voor natuurontwikkeling
- 0900 - agrarische gebieden
- 0901 - landschappelijk waardevol agrarische gebieden
- 0910 - agrarische gebieden met ecologisch belang
- 1000 - industriegebieden
- 1100 - ambachtelijke bedrijven en kmo's
- 1212 - ontginningsgebieden met nabestemming natuurontwikkeling
- 1504 - bestaande waterwegen
- 1506 - reservatiegebieden
- 1600 - omranding waterwinningsgebieden
- 1601 - overstromingsgebieden
- 1602 - gebied met cultureel- historische en / of esthetische waarde
- 150c - bestaande hoofdverkeerswegen
- 150d - aan te leggen hoofdverkeerswegen
- 150g - transportleidingen: bestaande afzonderlijke leidingen
- 150i - transportleidingen: bestaande leidingstraten
- 150k - bestaande hoogspanningsleidingen

bron:

- Vectoriële versie van het Gewestplan, Departement Omgeving, bijgewerkt 14/12/2018 (Departement Omgeving, 2019)
- WMS Service Informatie Vlaanderen, Orthofotomosaïek, grootschalig, winteropnamen

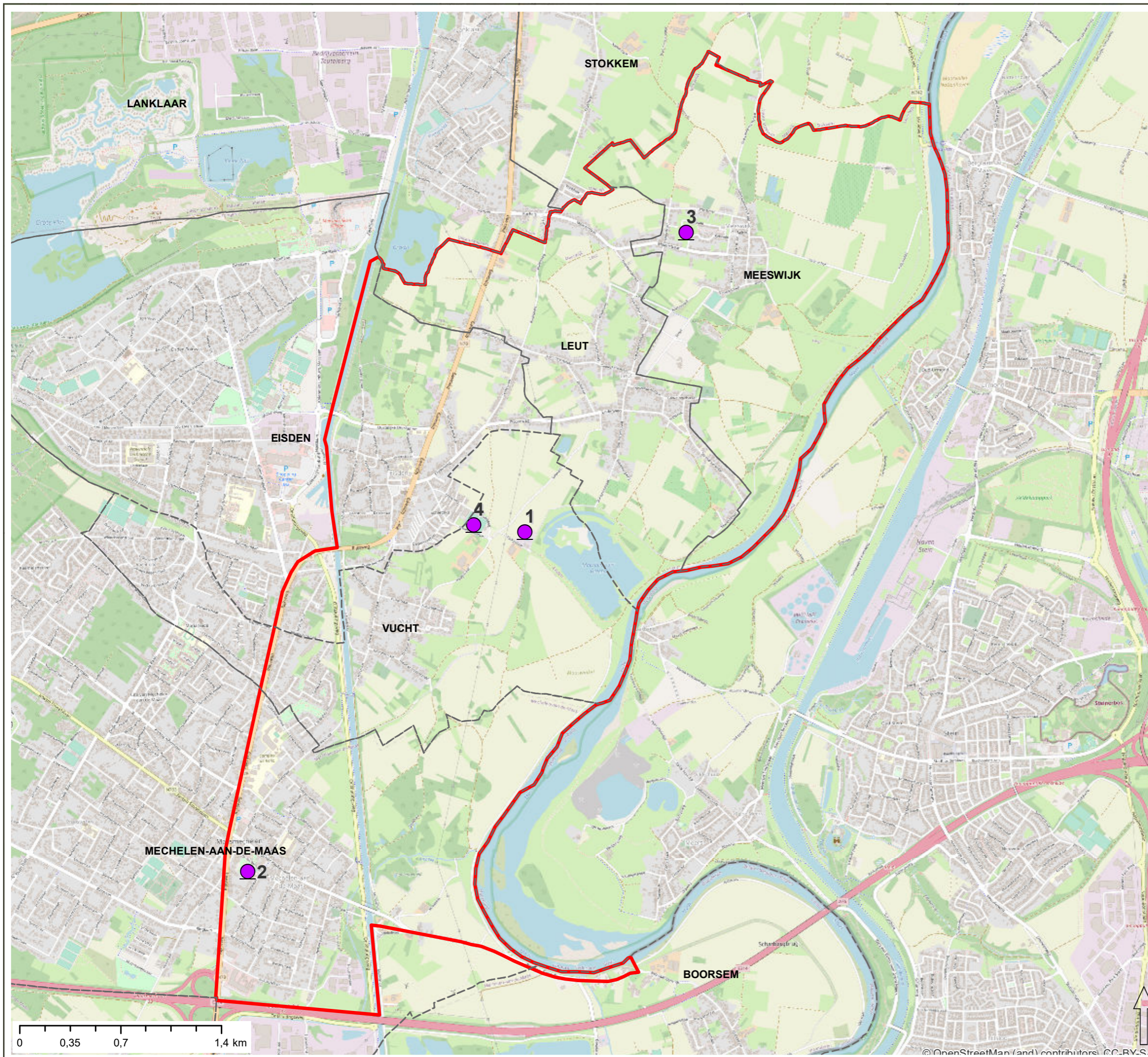
Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 3b: RUP's

Legende

- (deel)gemeentegrens
- perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht
- provinciale en gemeentelijke RUP's

1. PRUP RWZI Eisden
2. PRUP Afbakening kleinstedelijk gebied Maasmechelen
3. GRUP Kerkveld
4. GRUP Recreatiezone Eisden

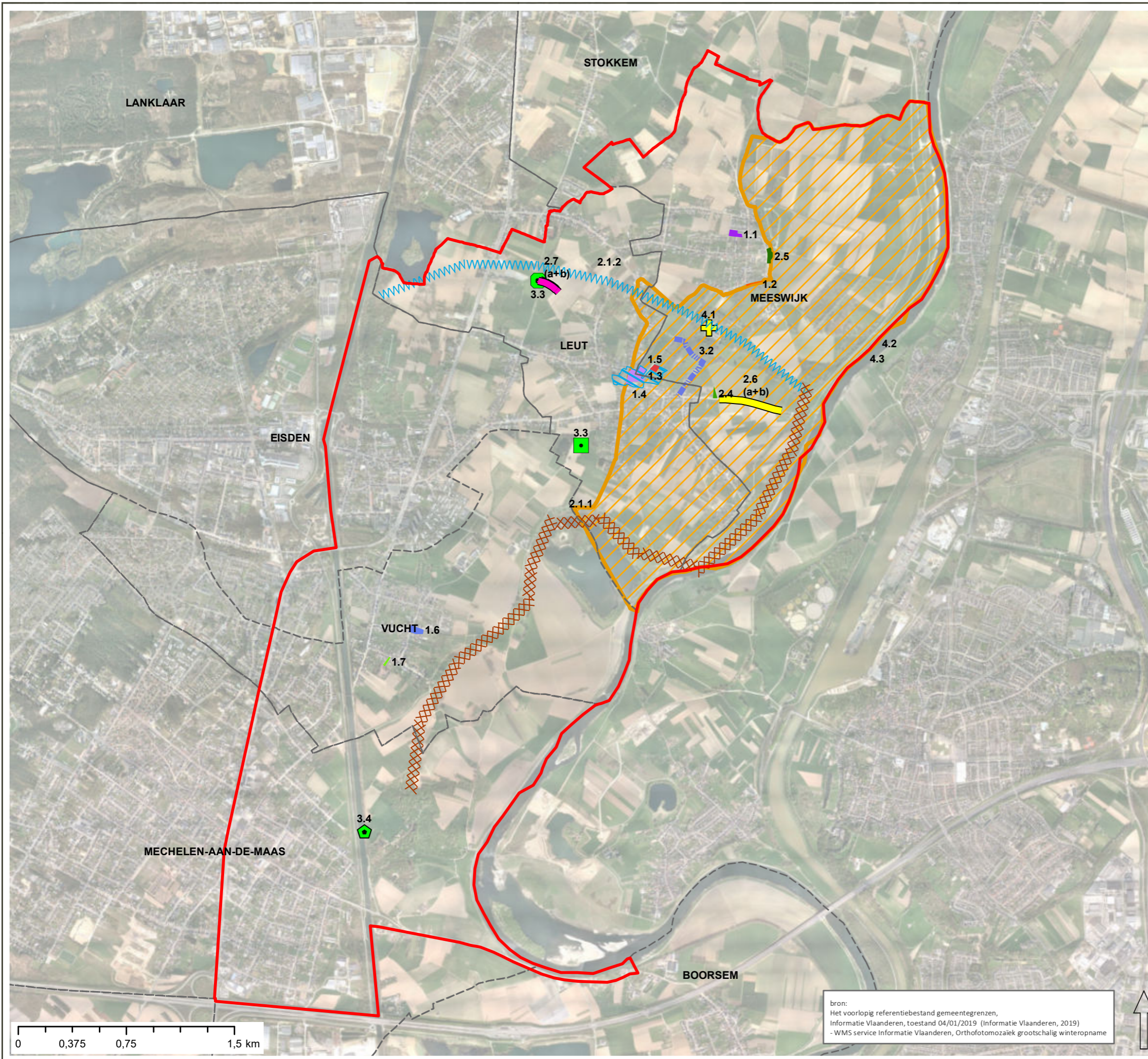
bron:
- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen,
Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS Service OpenStreetMap

Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 4: Inrichtingsmaatregelen - overzicht

Legende

- perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht
- (deel)gemeentegrens
- (inrichtings)maatregel**
- 1.1, Heraanleg dorpsplein Meeswijk
- 1.2, Afbraak koterijen Genootstraat Meeswijk
- 1.3, Heraanleg dorpsplein Leut (fase 2)
- 1.4, Opmaak beheerplan beschermde sites kerkhof en dorpsgezicht Leut
- 1.5, Opmaak toekomstvisie parochiecentrum Leut
- 1.6, Heraanleg dorpsplein Vucht
- 1.7, Vergroening toegang begraafplaats Vucht
- 2.1.1, Verbinding Maaswinkel en beschermd landschap Vilain XIII
- 2.1.2, Verbinding Nationaal Park Hoge Kempen en RivierPark Maasvallei
- 2.4, Leut: groene rust- en ontmoetingsplek
- 2.5, Meeswijk: groene rust- en ontmoetingsplek
- 2.6 (a+b), Grasberm rand beschermd landschap Vilain XIII
- 2.7 (a+b), Grasberm holle weg Kuilenweg
- 3.2, Heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbinding
- 3.3, Aanleg verkeersremming Kuilenweg
- 3.3, Aanleg verkeersremming Stroveld
- 3.4, Aanleg autoknip Maasweg/Ringoven
- 4.1, Masterplan voor beschermd landschap Villain XIII
- 4.2, Herverkaveling UKVW rondom Vilain XIII
- 4.3, Herverkaveling Vilain XIII - recht van voorkoop
- maatregel - niet locatiegebonden**
- 1.8, Boom zoekt tuin - uitbreiding subsidiereglement
- 1.9, Boom zoekt tuin - sensibiliseringsactie
- 2.2.1, beheer KLE's bij landbouwers via BO PDPO
- 2.2.2, beheer KLE's bij landbouwers via BO LI
- 2.2.3, aanleg KLE's bij landbouwers via NPI VLIF
- 2.2.4, aanleg KLE's bij landbouwers via LIP
- 2.2.3, Bomenplant: landschapsvernieuwing bij particulieren
- 3.1, Optimaliseren verbinding M-L via gem. mobiliteitsplan
- 4.4, Opmaak geïntegreerd beheerplan Vilain XIII
- 4.5, Bescherming bomencollectie en aanplant

Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 4a: Inrichtingsmaatregelen
Rewilding binnen de historische
Maasdorpen

Legende

perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

(deel)gemeentegrens

(inrichtings)maatregel

- 1.1, Heraanleg dorpsplein Meeswijk
- 1.2, Afbraak koterijen Genootstraat Meeswijk
- 1.3, Heraanleg dorpsplein Leut (fase 2)
- 1.4, Opmaak beheerplan beschermde sites kerkhof en dorpsgezicht Leut
- 1.5, Opmaak toekomstvisie parochiecentrum Leut
- 1.6, Heraanleg dorpsplein Vucht
- 1.7, Vergroening toegang begraafplaats Vucht

maatregel - niet locatiegebonden

- 1.8, Boom zoekt tuin - uitbreiding subsidiereglement
- 1.9, Boom zoekt tuin - sensibiliseringsactie

bron:

- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen, Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS service Informatie Vlaanderen, Orthofotomosaïek grootschalig winteropname

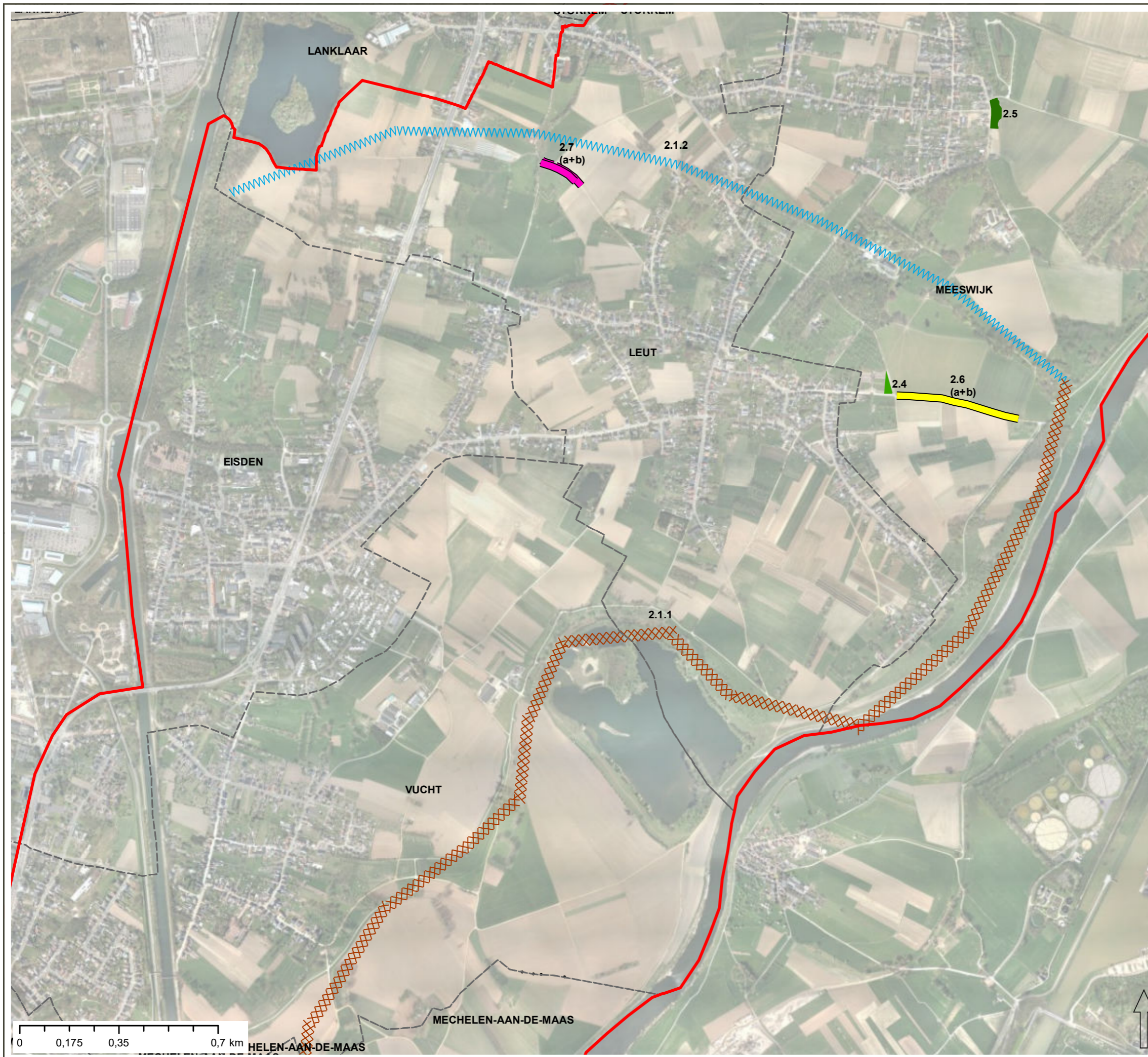
Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 4b: Inrichtingsmaatregelen
Rewilding van het open landschap
via landschapsacupunctuur

Legende

- perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht
- (deel)gemeentegrens
- (inrichtings)maatregel**
- 2.1.1, Verbinding Maaswinkel en beschermd landschap Vilain XIII
  - 2.1.2, Verbinding Nationaal Park Hoge Kempen en RivierPark Maasvallei
  - 2.4, Leut: groene rust- en ontmoetingsplek
  - 2.5, Meeswijk: groene rust- en ontmoetingsplek
  - 2.6 (a+b), Grasberm rand beschermd landschap Vilain XIII
  - 2.7 (a+b), Grasberm holle weg Kuilenweg
- maatregel - niet locatiegebonden**
- 2.2.1, Beheer KLE's bij landbouwers via BO PDPO
  - 2.2.2, Beheer KLE's bij landbouwers via BO LI
  - 2.2.3, Aanleg KLE's bij landbouwers via NPI VLIF
  - 2.2.4, Aanleg KLE's bij landbouwers via LIP
  - 2.3, Bomenplant: vernieuwing in het landschap bij particulieren

bron:
- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen,
Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS service Informatie Vlaanderen, Orthofotomosaïek grootschalig winteropname

Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 4c: Inrichtingsmaatregelen
Een betere toegankelijkheid en groene
verbindingen voor bewoners en bezoekers

Legende

▭ perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

▭ (deel)gemeentegrens

(inrichtings)maatregel

▬ 3.2, Heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbinding

■ 3.3, Aanleg verkeersremming Kuilenweg

■ 3.3, Aanleg verkeersremming Stroveld

⬠ 3.4, Aanleg autoknip Maasweg/Ringoven

maatregel - niet locatiegebonden

3.1, Optimaliseren verbinding M-L via gem. mobiliteitsplan

bron:
- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen,
Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS service Informatie Vlaanderen, Orthofotomozaïek grootschalig winteropname

Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 4d: Inrichtingsmaatregelen
Beschermd landschap Vilain XIII
duurzaam inrichten en beheren

Legende

perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

(deel)gemeentegrens

(inrichtings)maatregel

4.1, Masterplan voor beschermd landschap Villain XIII

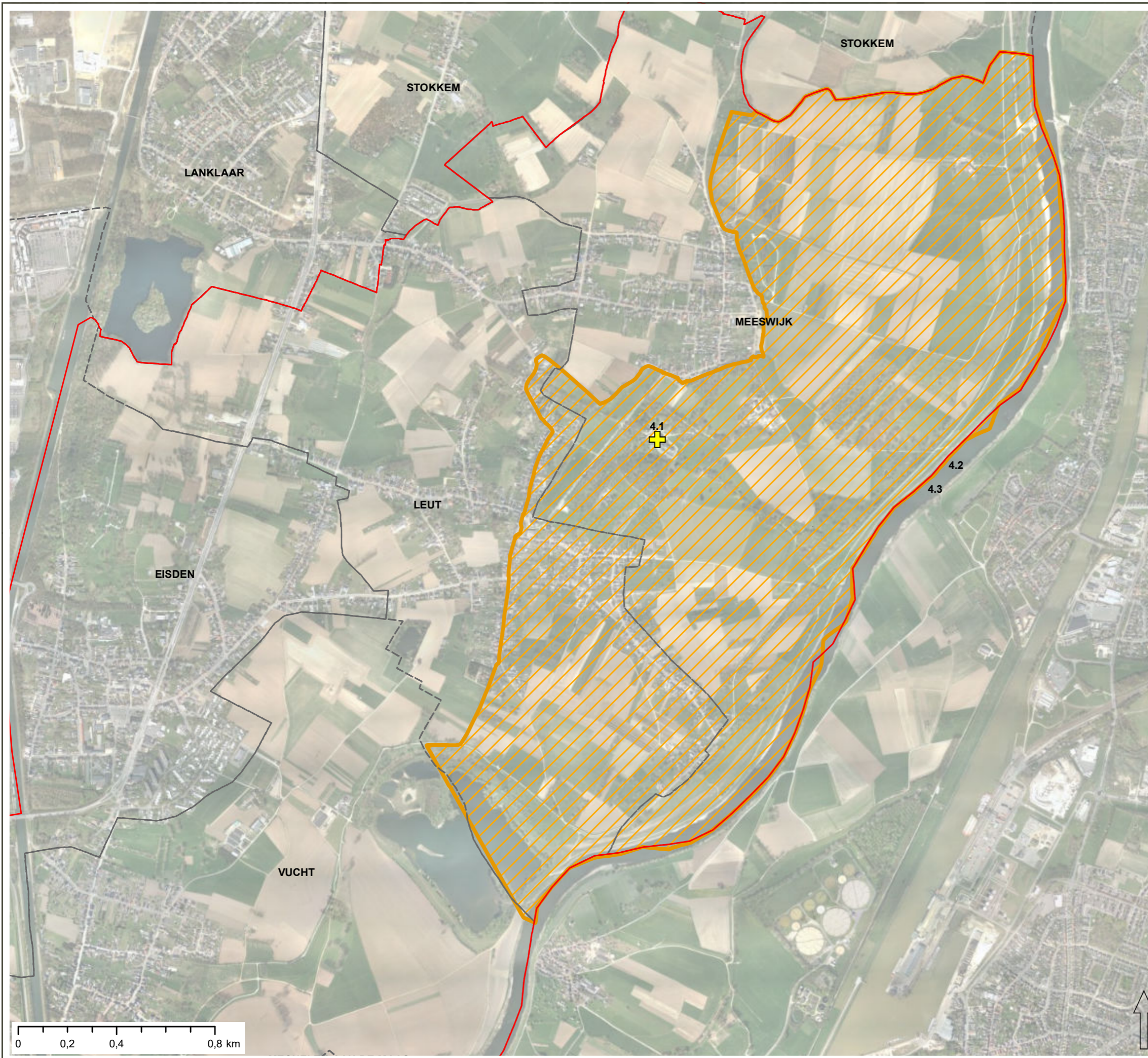
4.2, Herverkaveling UKVW rondom Vilain XIII

4.3, Herverkaveling Vilain XIII - recht van voorkoop

maatregel - niet locatie-gebonden

4.4, Opmaak geïntegreerd beheerplan Vilain XIII

4.5, Bescherming bomencollectie en aanplant

bron:
- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen,
Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS service Informatie Vlaanderen, Orthofotomozaïek grootschalig winteropname

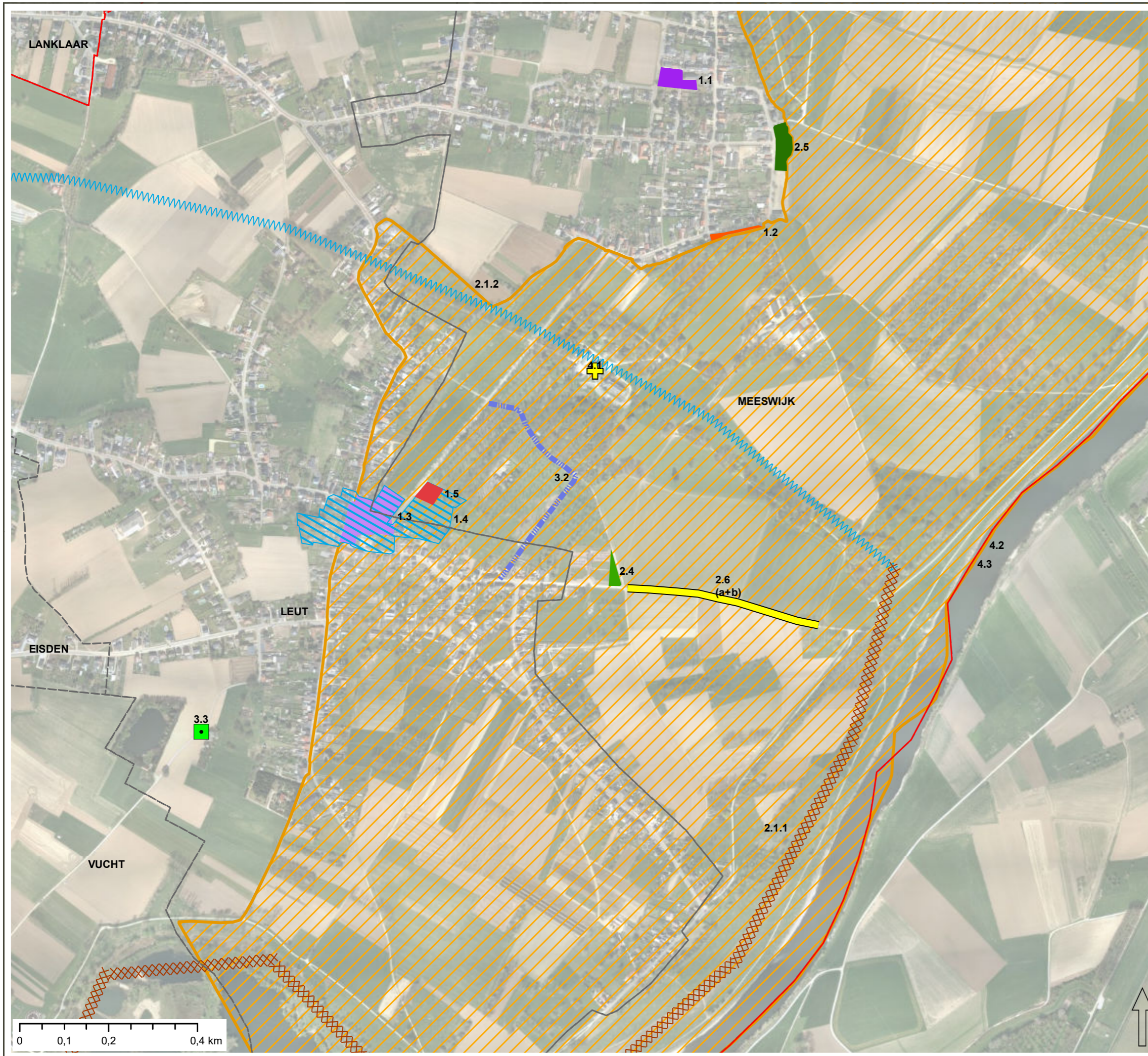
Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 5: Inrichtingsmaatregelen
omgeving Maasdorpen Meeswijk en Leut

Legende

- perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht
- (deel)gemeentegrens
- (inrichtings)maatregel**
- 1.1, Heraanleg dorpsplein Meeswijk
- 1.2, Afbraak koterijen Genootstraat Meeswijk
- 1.3, Heraanleg dorpsplein Leut (fase 2)
- 1.4, Opmaak beheerplan beschermde sites kerkhof en dorpsgezicht Leut
- 1.5, Opmaak toekomstvisie parochiecentrum Leut
- 2.1.1, Verbinding Maaswinkel en beschermd landschap Vilain XIII
- 2.1.2, Verbinding Nationaal Park Hoge Kempen en RivierPark Maasvallei
- 2.4, Leut: groene rust- en ontmoetingsplek
- 2.5, Meeswijk: groene rust- en ontmoetingsplek
- 3.2, Heraanleg Dreef Ganzenpoel als fietsverbinding
- 2.6 (a+b), Grasberm rand beschermd landschap Vilain XIII
- 3.3, Aanleg verkeersremming Kuilenweg
- 4.1, Masterplan voor beschermd landschap Villain XIII
- 4.2, Herverkaveling UKVW rondom Vilain XIII
- 4.3, Herverkaveling Vilain XIII - recht van voorkoop
- maatregel - niet locatiegebonden**
- 3.1, Optimaliseren verbinding M-L via mobiliteitsplan

bron:
- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen,
Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS service Informatie Vlaanderen, Orthofotomosaïek grootschalig winteropname

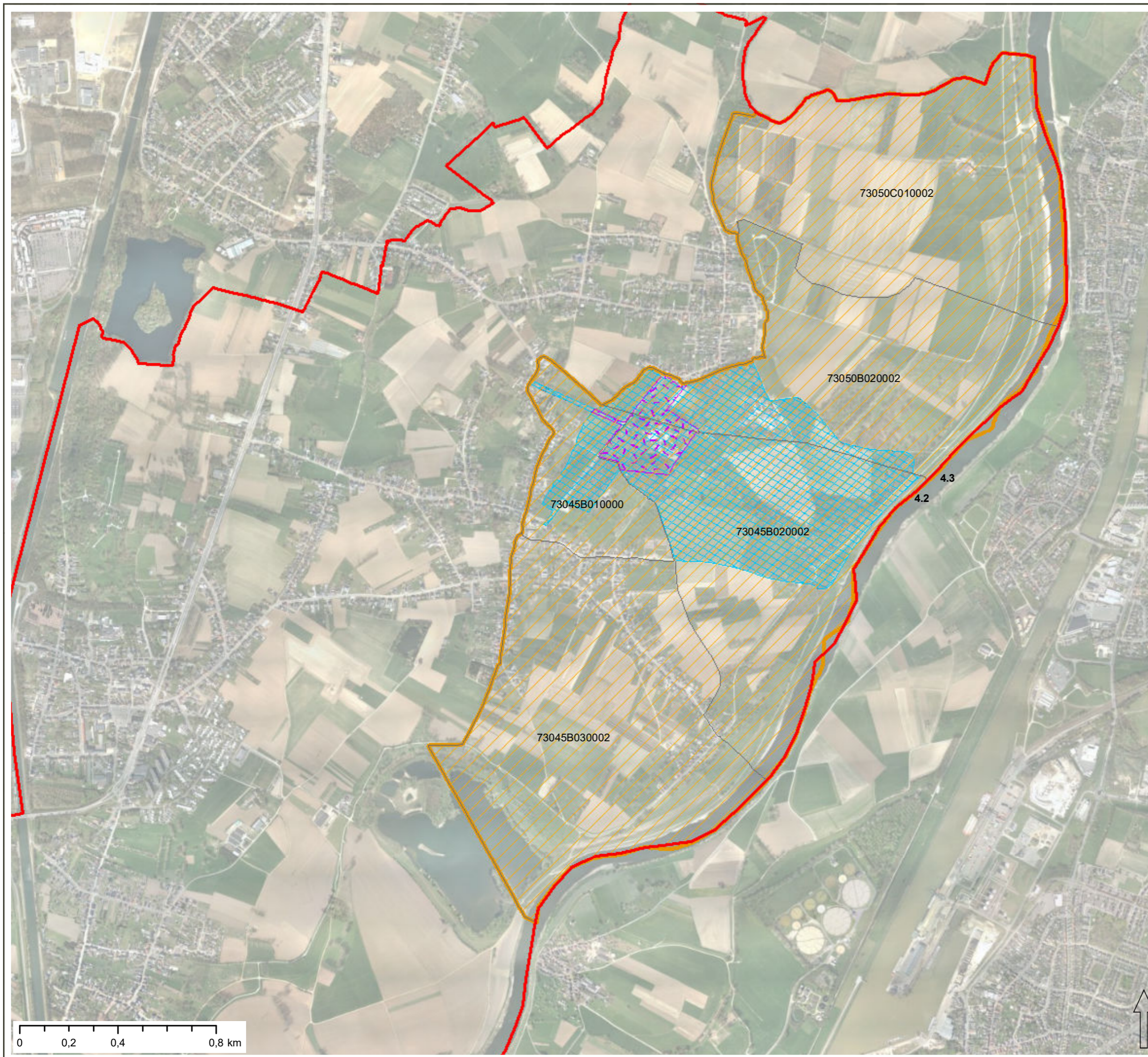

Eindvoorstel LIP
Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

Kaart 6 - Herverkaveling

Legende

- perimeter LIP Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht
- (inrichtings)maatregel**
- 4.2, Herverkaveling UKVW rondom Vilain XIII
- 4.3, Herverkaveling Vilain XIII - recht van voorkoop
- Beschermd landschap**
- Kasteel Vilain XIII met park
- Kasteel Vilain XIII: kasteel en omliggend park

bron:
- Het voorlopig referentiebestand gemeentegrenzen,
Informatie Vlaanderen, toestand 04/01/2019 (Informatie Vlaanderen, 2019)
- WMS service Informatie Vlaanderen, Orthofotomozaïek grootschalig winteropname